

collezione

FLACARA

Nr. 3 (100) - 1 februarie 1957

VOTATI

CANDIDATI FRONTULUI DEMOCRATIEI POPULARE

Trei din unsprezece!

Cele două fotografii alăturate sînt făcute într-o familie, în noaptea de revelion. Totuși, nu e vorba de un joc de societate!

Pe toți i-am găsit în casa unei fiice a tovarăsei Ecaterina Tudor, str. Constantin și Elena nr. 47. Cine sînt acei din jurul mesei? Să-i luăm la rînd (în fotografie, de la stînga la dreapta):

Ionescu Teodor, meseriaș vulcanizator (în prim plan, cu spatele); Niculescu Constanța, telefonistă la spitalul de copii „Emilia Irza”; Vița Cochino, funcționară la M.A.I.; Jeni Culiniac, telefonistă la „Emilia Irza” și soțul ei, Iosif Culiniac, vulcanizator; Ecaterina Tudor, mamă eroină, iar alături Florica Tudor, muncitoare la Fabrica de țigarete; Zamfira Csiser, soră la spitalul unificat din Hunedoara și Ștefan Csiser, artificier la Combinatul siderurgic din Hunedoara; Maria Socu, laborantă la Laboratorul central de serologie, și, în sfîrșit, Eugenia Ionesu, responsabilă de sector la Fabrica de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej”.

Toți cei fotografiați la masă (în afara celor doi copii) au drept de vot. Am reprodus a doua oară aceeași fotografie, hașurînd pe toți acei care sub regimul burghezo-moșieresc n-ar fi avut acest drept. Și iată că, în această a doua fotografie,

din 11 oameni au rămas numai 3!

Unde mai pui faptul că în această familie nu am găsit nici un militar, nici un magistrat, nici un analfabet, nici un infirm — categorii de cetățeni lipsiți, conform legilor burgheze, de dreptul de a vota.

— Ce părere aveți de faptul că altădată n-ați fi putut vota? — i-am întrebant.

— Pe cine să li votat în trecut? Pe moșieri și capitaliști? Asta nu — ne-au răspuns.

De altfel, aceasta este deosebirea dintre regimul democrat-popular, care este interesat ca mase cît mai largi să-și spună cuvîntul în conducerea țării, și regimul burghezo-moșieresc, care înlătură cea mai mare parte din populație de la aceste drepturi. Iată și cifre pe deplin grăitoare:

1932 ~ 2.987.129 votanți;
1952 ~ 10.353.469 votanți.

COPERTA II Desen de P. Nazarov.

COPERTA a IV-a: Croitoreasa Elena Băloiu, de la fabrica de confecții „Tudor Vladimirescu” din Tg. Hu, candidată în alegerile de deputați în Marea Adunare Națională, în mijlocul tovarășelor ei de muncă. (În paginile 2-3-4, reportajul „Despre gorjeții” de C. Băciu).

Cetățeni!

Folosii-vă de drepturile largi pe care vi le acordă regimul democrat-popular!

La 3 februarie, prezentați-vă cu toții în fața urnelor de votare!

Votați candidații Frontului Democrației Populare!

VOTATI CANDIDATII F D P

L-am cunoscut întâmplător împreună cu familia sa. Când vorbește, ochii îi sînt plini de o voie bună de care te molipsești pe loc. Dumitru Dincă e tipul omului care-ți spune simplu ce are pe suflet.

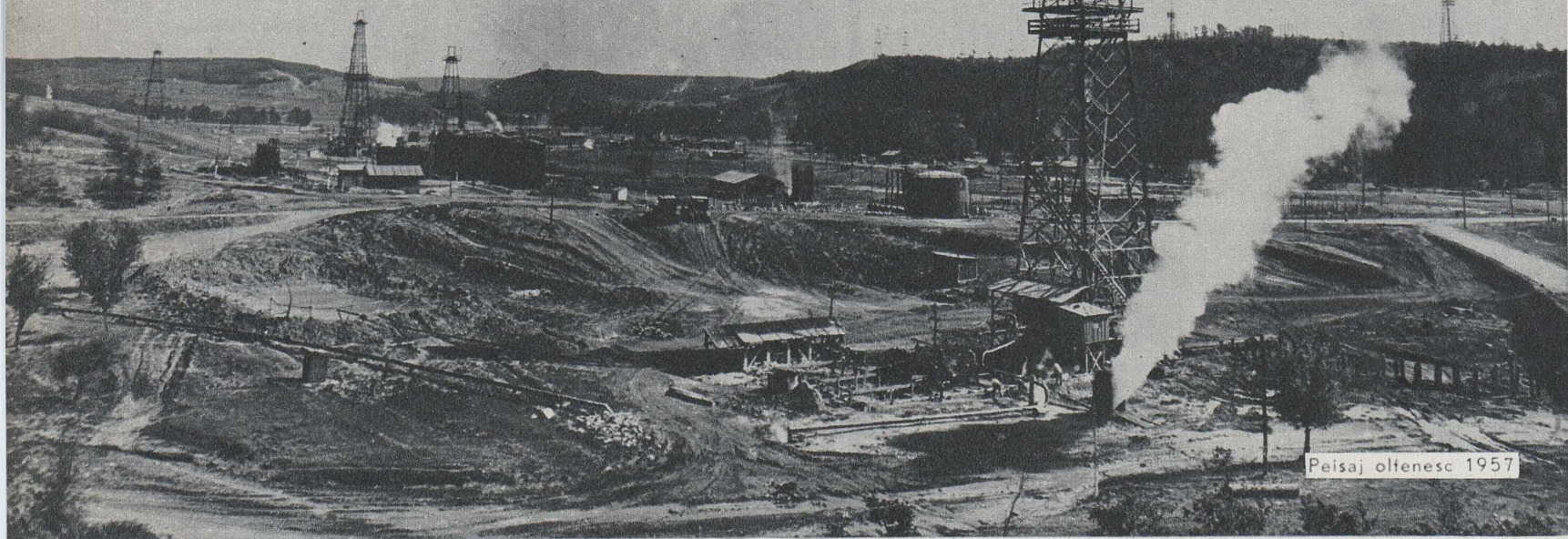
Și fiindcă veni vorba de alegeri i-am cerut părerea în legătură cu întocmirea numărului nostru de 1 februarie, închinat acestora. În urma acestei convorbiri, redacția s-a hotărît să illustreze cîteva păreri ale matrișerului Dumitru Dincă de la „Electromagnetica” din București. Pentru ce votează el candidatul F.D.P.? Iată... Pentru că...

PENTRU CĂ...

DESPRE GORJENI

— reportaj —
de Camil BACIU

Peisaj oltenesc 1957

Maramureșeanul nu râdea de sărăcia lui — lihnit de foame privea peisajul din jur cu o privire profundă și amară, moldoveanul apuca să glumească și acoperea lumea silnică în horbota sfătoșeniei, olteanul era cel mai incisiv și, ascultându-și ghiorăitul mațelor goale, se lua el însuși peste picior. Mizeria e mama sarcasmului popular, incisivitatea o fecundează. Am cunoscut un oltean care, sorbind o ciorbă de burtă, îmi isto-

risea cum a călătorit în tine-rețe de la Tg. Jiu la București pe jos, paisprezece zile, avînd de mîncare zece prune. Căuta de lucru. Mersese pe jos, desculț, zdrențaros, zi și noapte. În a zecea zi s-a prăbușit aproape în agonie, dar s-a întimplat să-l ridice un om bun. Sorbea ciorba de burtă și istorisea, preocupat

*MOTTO: Dacă n-ai nevoie de tine, nu-l omori; dă-i drumul în Gorj că moare singur de foame.
(vechi proverb oltenesc)*

Mitică, cade-n cap și nu se strică, în picioare se ridică, că-i oltean și nu-i e frică...

Paisprezece zile, mort de foame, fără să audă, fără să vadă aproape... Hopa Mitică! Paisprezece zile, zece prune — nici măcar o prună pe zi... Hopa Mitică! Nu era în-crunțat, nici amar, nici sfătos, nu voia să mă convingă de marea mizerie a gorjenilor, ci de vitalitatea lor. Și dacă vreodată îi veți auzi pe olteni, și în primul rînd pe gorjeni, mîndri de neamul lor, să știți că la rădăcina acestei mîndrii se află un fenomen aproape cu neputință de înțeles, o minune. Fiindcă e o minune faptul că acești oameni n-au murit de frig înveliți în păturile de beteici, n-au murit de foame hrănindu-se cu praz, nu s-au risipit în lume, cu toate că „în lume” își petreceau viața, ci încă se mai întorceau la bătrînețe în Gor-Jiu — Jiul de sus — să-și ridice casă, să moară în ea.

Cei din Maramu', plecînd la munca de pădure, trăiau acolo mai puțin infometați decît acasă; mai bine trăiau oșenii și moșii pe unde plecau să lucre, decît în satele lor. Oltenii fugeau de mizeria pe care o cunoșteau, pentru una străină, pe care n-o apucau s-o înțeleagă. Cei din Mehedinți se duceau cu cobilița, cei din Gorj măturau Bucureștiul și strîngeau gunoiul cu cotiugile. Dormeau douăzeci într-o cameră, unii peste alții, nemişcîndu-și mîinile de obo-seală, răgușiți de praf și de strigătul mării, cu ochii tulburi, strîngînd banii în pungi soioase, bine ascunse. Se înapoiau în sat și

mai trăiau numai cît să-și ridice casă. Mai mult nu puteau. Pentru asta răbdaseră foamea zece ani, douăzeci de ani, treizeci: să-și ridice casă. Acum, casa era. Și ei mureau.

Mai aveau totuși vreme să facă haz de necaz, rîzînd de mehedințenii care tăiaseră gîtul calului să-i fure clopotul, sau de ei înșiși, care-și lasă betele desfăcute, pentru ca cineva să-icalce pe bete și dînșii să-l bage în „procest”.

Ursitoarele lor fuseseră foamea, frigul, truda. Ele și nu popa dădu-seră nume copiilor. Ele botezaseră familiile, satele, dealurile. Nicăieri ca aci n-ai să întilnești atîtea familii Ciungu, Șchiopu, Gegeră, Pagubă, Gogoși, Minciună, Minciunescu, Pacoste, Neghină, Uscățescu, Fometescu.

Omului îi erau ostile noaptea și crivățul, seceta și mătura, și ca diavolul să nu-i bată cu ele, nici nu-i pomeneau numele — era tabu. Nici acum nu se spune „dau dracului”, ci dau „răului”, „ălui din baltă”, „lui ucigă-l toaca”.

Nemîncarea devenise o obișnuință, mîncarea un ritual. Și dacă omul nu avea niciodată cît să se sature, dis-de-diminează apucîndu-se de lucru, lua o bucățică de mămăligă în gură, ca nu cumva, aflîndu-l cu pîntecl deșert, să-l spurce cucul, pupăza ori cucuveaua.

Sute de ani oamenii aceștia au mîncat ciorbă dulce, ciorbă acră, carne friptă — trei mîncări secole de-a rîndul, iar ultima numai la zile mari. Despre cozonac auziseră mai toți, unii îl văzuseră, puțini îl gustaseră, aproape nimeni nu știa cum se face. Abia bătrîni fiind, puteau gorjeni să spună că au mîncat din piinea aceea galbenă, dulce, pufoasă, aromată.

Oamenii aceștia care plecau să agonisească bani pentru o casă

Finisarea hidrocentralei din Runcu.

Se înapoiau în sat și

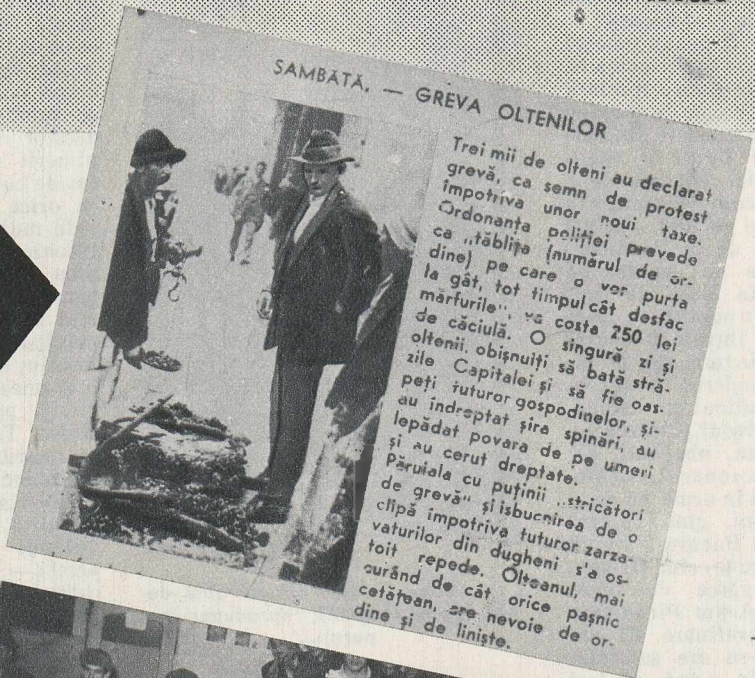
PENTRU CĂ

regimul democrat-popular asigură dezvoltarea tuturor ramurilor economiei naționale. Pentru că foametei și mizeriei din trecut îi iau locul siguranța zilei de mâine și bunăstarea.

PENTRU CĂ noi și noi bogății ale patriei să fie valorificate, pentru ca traiul celor ce muncesc să fie tot mai îndestulat și mai fericit.

semnări dintr-un calendar săptămânal al anului de grație 1937. Statul și-a apăsât pe spinarea cui să-și scoată pagubele...

în care nu mai aveau să locuiască și pentru pogonul pe care nu mai apucau să-l semene, oamenii aceștia care dormeau pe blăni de lemn, mâncau praz fiert în zeamă de varză și nu gustau șoricelul pentru că-și făceau opinci din pielea porcului, oamenii aceștia care se împodobeau, spre a fi luxoși, cu cercei în urechea stângă, oamenii aceștia rezeși și rezeșiți, răi la gură, iuți la treabă, strânși la pungă, mândri de neamul lor, slugărind prin străini, oamenii aceștia cunoscuți de cei săraci pentru viața lor mai mizeră decât a altora, locuiau într-o țară mult mai bogată decât și-o puteau închipui în visele lor. Sărmanul, nenorocitul Gorj era bogat, dar la averea lui ei nu ajungeau. Și această viață primitivă, în care se obișnuiau trei mâncări, focuri fără sobe și scaune prinse în cuie de lemn, a durat pînă acum zece ani, pînă acum cinci ani, vestigiile de-ale ei păstrîndu-se și azi.

la căminul „1 Mai” din Tg. Jiu, aproape de cartierul omilor, s-a improvizat un joc jumătate oltenesc, jumătate țigănesc; entuziasmul jînind loc de țambal și lăutari.

după ce a colindat în țară, Gheorghe s-a oșpețit în Oltenia lucreze la exploatarea minieră.

... Firesc îi pare și Antonetei Stanclu, colectivista din Curtișoara, să-și calce iia cu fier electric... ↓

Dacă cineva, vorbind despre gorjenii acum, n-ar pomeni despre eliberarea lor dintr-o mizerie neagră, acela ar ocoli sensul profund al evenimentelor ce se petrec în Gorj. Eliberarea aceasta se datorește înlocuirii setei oarbe pentru pămînt prin învățarea unei meserii, prin aplicarea unei tehnici noi în

întovărășirile pomicele și zootehnice.

Întărirea bazei comerciale a legăturilor dintre sat și oraș prin înlocuirea sistemului de cote cu acela de achiziții și contractări va stimula înaintea tuturor, pe acești oameni vioi, întreprizi, obișnuiți să ia ușor legătura cu orașul. Eliberarea aceasta se datorește mai ales industrializării — mina de la Rovinari, schelele petrolifere, construcțiile de fabrici și fabricuțe.

Acum trei ani încă, un om se mai dusese 100 de kilometri pe jos, de pe lângă Tg. Jiu până la Craiova, ca să bea bragă și să-și ascute briciul. Îlapucase asemenea dor de lume, încât își găsisse treabă tocmai în orașul Băniei; la Tg. Jiu nu-i plăcea: era prea mort. Dar de atunci totul s-a dat peste cap — șoselele s-au desfundat de la atâtea mașini, lumea se îngheșuie la cinematograful, la spital în loc de trei medici sînt patruzeci și opt.

Nu cu mulți ani în urmă a plecat de aci sculptorul Brîncuși. De la el au rămas trei opere de artă: o „Columnă a recunoștinței” („Coloana fără sfîrșit”), o „Poartă a eroilor” și o „Masă a eroilor” („masa tăcerii”). Prima e un stîlp de pridvor, oltenesc, înalt de vreo patruzeci de metri, un fel de șurub care pătrunde în cer; celelalte, construcții masive, un arc de triumf și o masă cu scaune asemenea unor cupe de piatră al căror picior e la fel cu partea de sus. Brîncuși a plecat atunci în străinătate, fiindcă nu era înțeles și mai ales nu era ajutat în țară. Nu știu cine-l înțelege azi la Tg. Jiu; arta lui mi se pare mult prea abstractă; dar azi, acest centru al Gorjului are multe cămine culturale, echipe de teatru, de jocuri, de muzică ușoară, de teatru de păpuși. Nu se mai face artă abstractă, iar arta e la îndemina poporului.

Omulețu acela nu s-ar mai duce să bea bragă la Craiova pentru a simți frămîntarea vieții unui oraș. Și cei din alte sate ale Gorjului nu s-ar mai duce la mătură, nici la cotigă, în poliție sau în jandarmerie, ca panacodari¹⁾ și brutari în

1) Lucrătorul care introduce piturile în cuptor.

București. Oltenia e așezată pe un strat de cărbune care se întinde pînă în Iugoslavia. Oltenia are petrol. Exploatarea a început din Gorj. Cărbunele se scoate cu excavatorul la suprafață, ca lutul de cărămizi, ca pămîntul pentru chirpici. Cărbune scos prin săpare! De ce n-a făcut-o nimeni pînă acum? De ce plecau gorjenii la coada măturii? Întrebați-i pe foștii domni avocați din Tg. Jiu, pe stăpînii băncilor „populare”, care mergeau cu obrăznicia pînă acolo încît își întifulau instituția de jecmăneală „Tudor Vladimirescu”, după numele celui care pusese foc bunilor lor strămoși. „Sărac în țară bogat” — unde anume s-ar fi putut potrivi mai bine zicala aceasta? Duceți-vă la Rovinari. Acolo pe o suprafață mică se va scoate, vreme de aproape o sută de ani, cam un sfert din toată producția de lignit a țării. Media pe republică e acum de o tonă pe post²⁾; acolo va ajunge la cincisprezece tone pe post. Intrați în noile locuințe de la Rovinari, în noile locuințe nu departe de cele împărțite în „casă de foc” și „sobă”, unde, în ogradă, se coace mîlaiul în „tăst”. Intrați în locuințele cu baie, sobe de teracotă, mobilate cu mobilă modernă. Oare tehnica a adus aici studioul, garderobul, fotoliul, radioul, reșoul, prizele, becul, prosopul, plapuma, abajurul, tocana, budinca, cozonacul, licioarul? Ele existau și în urmă cu zece, cu treizeci de ani, cînd băiatul acela plecase spre București avînd în buzunar zece prune, cînd Grigore Pîrvulescu nu găsea de lucru decît în poliție. Acum Pîrvulescu e maestru de parafinare. El are serviciu, nevastă-sa are serviciu, fiica lui la fel. În urmă cu trei ani erau în acest parc al schelei cam șizeci de lucrători, din care cincizeci veniseră din Prahova; gorjenii nu se pricepeau la petrol. Acum mai sînt doar doi prahoveni. Ceilalți au venit din satele apropiate, care furnizau odinioară panacodari și măturați. Olteanul e ager, iute. Pînă și pe boi i-a scos din firea lor domoală și-i aleargă pe șosele. Olteanul e priceput la meserie, dar neavînd ce să facă cu ea, devenea negustor și „oltean” — purtător de cobilițe.

Acum Dumitru Negomireanu și-a lăsat registrele contabile de la cooperativă și a trecut să facă analiza petrolului. Nici nu-i trece prin cap c-ar mai putea cîndva să se „funcționească”. S-au întors de pe drumuri Constantin Huldun, apoi Dumitru și Gheorghe Huldun, frații săi, măturați în Constanța. Primul e mecanic-șef de schelă, al doilea mecanic, al

... o sobă de teracotă cu plită de fier, foarte elegantă, reproduceri pe pereți...”

treilea maestru-sondor. Gorjenii devin muncitori industriali.

Cine să mai povestească despre oamenii din partea locului că rad găina pe burtă ca să aibă pe unde suge puii — cînd la Runcu se face o microcentrală care va lumina și alte sate din jur? Cine o să poată vedea teatrul de păpuși din Runcu fără să se simtă zguduit la apariția micilor făpturi cu capete de papier-maché, aici, lângă Valea Sohodolului, unde cîte unii mai poartă cercel în lobul urechii?

Dacă treceți prin Tg. Jiu, după ce veți fi ascultat poate orchestra casei de cultură, după ce veți fi văzut spitalul mare și modern, duceți-vă la Muzeu. Priviți acolo imaginea culorilor³⁾, răsfoiți monografiile privind Gorjul, apoi opriviți-vă în fața nișei în care e înfățișată o „casă de foc”. În fund e căminetele (sau camnița, un complex format din vatră, raft, sobă etc.) cu zălar (lanțul pentru ceaur), brădoaică (putina de murături) vadră cu cauc (lingură mare de lemn), masă pitică prinsă în cuie de lemn, sărăriță, tîlv (tîgvă prelungă folosită la scos vinul). Aveți în față, într-o stilizare casnică, viața milenară a gorjeanului. Îndreptați-vă apoi spre cartierul noilor locuințe muncitorești și sunați la împlinire. Autorul acestor rînduri a făcut la fel. A nimerit la Nicolae Marinescu, mutat de curînd aci și care a umblat, ca orice gorjean care se respectă, prin multe locuri înainte de a se întoarce acasă. Am discutat nu prea mult și destul de convențional: meserie — tîmplar, salariul brut — 920 lei etc. Apoi am privit camera: o masă lucioasă, un fotoliu, un dulăpior în alb și bleu, o dormeză îngustă, un brad împodobit, pe pereți reproduceri din Ressu, Tonitza, Grigorescu, Aman — aceasta era sufrageria (înainte pretutindeni, încă și azi pe alocuri — „soba”); o sobă de teracotă, cu plită de fier, foarte elegantă dulapul de vase, reproduceri pe pereți — bucătăria (înainte pretutindeni, încă și azi pe alocuri — „casa de foc”). S-au servit vin și foltaje (înainte pretutindeni, încă și azi pe alocuri — praz fiert în zeamă de varză).

Marinescu își ridicase casa într-un an, muncind el și cu împrumut dat de stat, făcut prin întreprindere, Trustul 7-Tg. Jiu, Oficiul Bază tubulară. N-am întrebat nimic în plus. În anul acesta o să-și termine mobilatul odăilor — o să aibă bani mai mulți — căci salariile, conform ultimei Hotărîrii partidului, vor crește. Totul începuse în urmă cu cîțiva ani, dar gorjenilor li se părea cum nu se poate mai firesc.

Firească a fost și pentru Negomireanu că și-a lăsat registrul ca să devină petrolist. Firească li se pare celor din Tg. Jiu să propue pentru a candida în alegerile pentru Marea Adunare Națională, o croitoreasă, o gospodină — Elena Băloiu, cînd zeci și zeci de ani Gorjul își trimitea ca „reprezentanți” în Parlament pe cei mai deochiați avocați ai săi, cei mai hrăpăreți, mai vicleni. Firească îi pare și Antonei Stanciu, colectivistă din Curtișoara, să-și calce iia cu fier electric.

Oamenii aceștia se zbatuseră atîtea sute de ani pentru a trăi omește, încît aproape nu simțiră cînd au început s-o facă. Și rîd de cei care mai poartă cercel, de cei care nu se învelesc cu plapumă, de cei care știu rostul doar a trei mîncări. Și e pentru prima oară în istoria Jiului de Sus, cînd ei rîd, nu ascunzîndu-și amărăciunea, nu stringînd bani pentru pămînt, ci cumpărîndu-și mobile, haine, radio, mergînd la teatru, oamenii ăștia ageri și întreprinzători, care secole de-a rîndul au trăit deasupra unor comori pe care abia Republica le-a descoperit și pus în valoare.

2) Un om lucrînd opt ore la extracția cărbunelui.

3) Case boierești întărite, specific olteneste.

Pomi abia sădiți, zorele cățărîndu-se sub streșini, veșterînd modernă — o colonie muncitorească în preajma satelor celebre odată prin mizeria lor.

Epocă de prefaceri

Expresia „trăim o epocă de prefaceri“ fusese întrebuințată în epocile mărunte, de cite 4-5 luni, pentru faptele diverse, dintre două banchete cu lăutari, la schimbarea unui guvern cu altul, la o alianță nouă, care înlocuia pe cea anterioară, la o reformă fiscală, la succesiunile și fanteziile regale amplificate cu muzică militară și trîmbiți. Dacă Vodă, cautînd o variație distractivă, da ordinul ca oamenii politici să iasă în uniformă albastră și să defileze caricatural, în marș, pe dinaintea palatului, cu brațul în sus, ca în ciroul roman, toți foștii, actualii și viitorii demnitari de atunci, se îmbulzeau să asculte porunca, făcuți maimuțoi. Participau la reprezentarea bileiului public bărbile albe, chicile, cheliile, universitățile, partidele, academia... Uniforma cu șapcă purta pe piept, cusută cu arnici galben, ales de gustul lui Vodă, care desena și portul, insignele, culorile și epoleții ofițerilor, o cruce combinată între a cavalerilor de Malta din cruciade și heraldica treflată. Incepea iarăși o epocă de prefaceri în prefăcătorie cu un „Front Național“. În prefaceri nu s-a prea făcut niciodată nimic, dar în prefăcătorie politicienii noștri s-au prefăcătorit în totdeauna cu entuziasm.

Dar, vedeți, oricît vi s-ar părea de inacceptabil, astăzi o trăiți într-adevăr epoca de prefaceri netrăită. O trăiți, vreți, nu vreți, domnilor, de vreo 12 ani, și ea se îndătează. Prefacerile se săvîrșesc mereu înmulțite, sub ochii noștri. Desigur, epoca revoluționară nu seamănă cu pomana așteptată de naivitatea dansatorilor de salon, care visau revoluții prin bună înțelegere amicală, cu păstrarea privilegiilor, într-o întrecere de amabilități cu zîmbete și mîngîierii. Am 20 de mii de hectare: perfect! Ii dau și lui Neacșu 20 pogoane la hîrtoape și mă bucur, fericit de sfintele mele proprietăți, moștenite de la niscaiva cămătari, căpătate prin fraudă, testamente sofisticate, concesii, samsarlăciuri sau, fără zăbavă și mai scurt, din vistișeria statului de-a dreptul. Cazul unui secretar general de minister, care a cîștigat într-o noapte 30 de milioane dintr-un export de zahăr era normal. Vlăstar bastard al unui ceasornicar bătrîn cu bucătăreasa lui și avocat fără pledoarii, fericit se căsătorise cu zestrea unei mirese cocoșate.

De la București la Ploești, de la Ploești la Predeal, de la București la Oltenița, șoseaua trecea prin sute de „ferme“ cochete, apărute una după alta, în cei 50 de ani de pînă la ultimul război. Ale cui erau aceste arhitecturale pretexte? Funcționarii mari ai statului se organizau fermieri din salarii relativ derizorii, întemeind alibiuri pentru cîștigurile remărturisite. Pe cînd grădinaritul, făcut cu brațele chinuite ale unei familii harrice, dădea o improbabilă, discutabilă rentabilitate, fermele domnilor șefi și noi ciocoi produceau, fiecare, milioane.

În timpul războiului cu Sovietele, mii de motoare, piare și mașini zăceau în ploaie și noroi, pe cîmpiile dintre Filaret și Cotroceni. În gara de triaj a Capitalei, un general licitase 30 de vagoane de pietre de morminte, ridicate din cimitirul evreiesc de la Odesa. Din lespezile lor, netezite de inscripțiile ebraice, un dictator-adjunct, tînăr amoroș adjunct la trebile statului cît și la alcovul dictatorului bătrîn, și-a edificat în inima capitalei o reședință somptuoasă, în care a locuit trei singure ore într-o noapte de bombardament.

Un profesor, căpitan în rezervă, fusese pus, de încredere, să supravegheze la un nod de cale ferată din Transnistria, aglomerarea de pachete suspecte expediate în țară. Constatînd că erau excesiv de numeroase coletele cu șunci, le-a desfăcut. Dedesubtul șoricului, șuncile erau îndopate ingenios cu bijuterii... Raportînd, ofițerul a fost mutat... Găsise prea multe, și adresele expeditorilor puteau să dea de gol cariere strălucite și să puie la îndoială onoarea ostășească.

E interesantă metoda unui general de a transporta, fără să se vadă, covoarele furate. Făcute suluri, covoarele erau aninate unele de altele cu frîngii și trecute prin Nistru ca un șir de bărci. Blănurile de astrahan se înmulțiseră considerabil în spinările nevestelor de militari, cînd prea strîmte, cînd prea largi. Multe proprietăți reprezentau ovăzul cailor, soldele regimentelor și furniturile livrate fraudulos. Se cunoaște și naveta comenzilor mari pentru armată, intrînd din 200.000 de cojoace 200, trecute între ușă și fereastră de o mie de ori. Un general, ingenios și el, tipărise cîteva sute de mii de batiste de mătase cu chipul regelui, distribuite obligatoriu soldaților și gradaților, evident pe bani. Inspirația proastă lipsită de acel rafinement care face hoția gentilă, obișnuit în afacerile subtil organizate în afară de probe pipăite, a părut atît de idioată și marilor pungași de stat, încît jafurile de tipul clasic rămîneau aproape corecte.

Invoielile soldaților în cazărmi lăseau vacanță la popotă întoarse în beneficiul unui comandant, beneficiu sporit cu produsul condițiilor de a fi, soldat, învoit acasă.

— Tu ai să-mi aduci 2 găște și 4 curceni, ouă, brînză, un miel, un sfer de porc, o damigeană de țuică, niscaiva vin... vezi și tu.

Ordonanțele, 2, 3, 4, după gradul ofițerilor la care slugăreau din ordin și datorie, erau dădăcele copiilor, feciorii în casă, bucătarii și spălătoresele rufelor mensuale feminine. Pe lîngă palmele cucoanelor, ei trebuiau să rabde și cravașarea — să trăiți! — peste obraz a d-lui Colonel.

În timpul camuflării luminilor, în oraș — în război — Bucureștii erau comandați de un dictator satrap al întunericului, un general, investit cu puteri discreționare. Măsurile lui arogante inspirau teroare. Nu puteai aprinde un chibrit să-ți nimeresti gaura ușii cu cheia, că numaidecît un răcnet îți interzicea să mai răsufli și te încremenea pescară. Într-un ziar de dimineață cititorii stupefiați au luat cunoștință de o plîngere a generalului la Parchet, publicată pe o coloană întreagă a unei pagini. I se furase dictatorului întunericului și luminii, din podul casei, o cantitate de neerezut de materiale, pe care imprudența lui, în panică de posesor devastat, o arăta cu de-amănuntul. Kilometri de stoffe și pînză, trîmbe de mătase, suluri de catifele, postavuri, pogoane de flanelă, cretoane, serjuri, sumederie de mărfuri cu denumirile cele mai riscate din vocabularul comercial și croitoresc. Generalul avea în pod o vastă prăvălie universală. Fusese, mai înainte de a se coase pe mineci tresele de aur și la chipiu frunzele de stejar, angrosist? Nu, drăguțule. Se aprovizionă din magazinele cartierului Lipsani, Covaci, Șelari, Șepcari, puse sub observație amenințătoare și unui continuu șantaj. Ca să scape de proces-verbal, de Curtea marțială și de arestare, negustorul psiholog scotea din rafturi 30 de metri de șeviot și-i făcea generalului un cadou. Operația se repeta la nesfîrșit și dictatorul adunase în podul casei vagoane de marfă.

Ordonanțele altui general vin-

deau cu preț redus familiilor din circumscripția lui tacîmurile de argint și aur, porțelanele scumpe cu blazoanele grofilor maghiari, furate din castele, și covoare, uneori de un metraj de pogon.

Am asistat odinioară la o formă religioasă de trafic în cabinetul unui ministru de domenii, stînd cu spatele și uitîndu-mă la cotoarele cărților din bibliotecă. O delegație de preoți ardeleni cereau pentru „beserică“ o anumită pădure, în numele unei parohii. Beserică era în realitate o întreprindere de exploatat lemnul de construcție și de foc, ministru, cunoscător în cele duhovnicești, nefiind străin de substanța intervențiilor în numele bieților oameni sârmani, pentru care, în milostenia lui Dumnezeu, și-a trimis unicul Fiu să suferă pe pămînt. Însă ministrul nu era destul de onest și dezinteresat politicește, ca să dea delegația afară, partidul din care făcea parte avînd mare nevoie în regiune de prozeliți. Cînică în ironia ei, replica fu promptă și directă. Adresîndu-se șefului delegației, fără ceremonialul cuvenit, ministrul l-a întrebat textual:

— Ascultă, popă! Cît cîștigi tu din treaba asta?

Lovit cu biciușca peste nas, Prea Cucernicul tăcu nițel, consternat și bîlbîit de atîta brutală sinceritate.

— Vai! domnule ministru... căz... să vedeți... dacă... știți că...

— S-o scurtăm, părinte, a încheiat ministrul. Dacă nu-mi spui că ai să cîștigi 2 milioane, nu-ți dau pătura...

— Atunci, îngăduiți-ne să ne retragem... tare mîhniiți.

— Retrajeți-vă, învoiți-vă și cînd mai veniți, mîine, dăm besericii pătura...

Ministrul nu era la cel dintîi tîrg de felul ăsta, știind precis dinainte rezultatul.

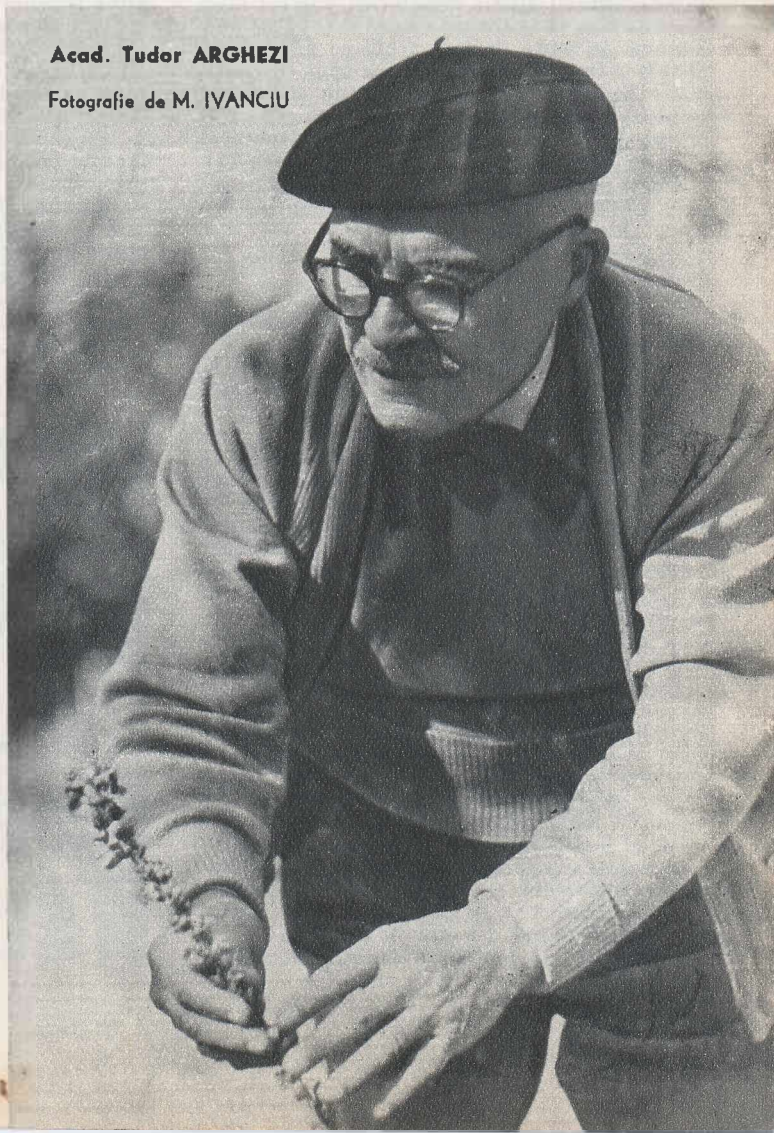
M-am informat. A doua zi, delegația a obținut pătura și ministrul n-a voit să nu aibă ultimul cuvînt în ceea ce el numea totuși „o sinistră porcărie“.

— Eu știu că o să cîștigi, păpo, nu două, cum ți-am spus, dar 5 milioane. Spune drept, nu-i așa?

— Domnul să vă binecuvînteze, domnule Ministru! ziseră reprezentanții îngerilor pe această vale a plîngerii, ce este viața, părăsind biroul.

Acad. Tudor ARGHEZI

Fotografie de M. IVANCIU

CRUCI TRISTE...

Triste, subrezite, crucile de la porțile caselor sînt astăzi simbo'ul înmormintării unui trecut crîncen.

Reportaj de C. CHIRIȚĂ

Există încă în țara noastră cîteva sate care mai poartă denumirea veche Vai de Ei. Unul dintre ele se află în partea răsăriteană a Oltului, cam la vreo douăzeci de kilometri dacă oiei pe șosea, pe valea Cîngrișoarei.

Satul părea pustiu. Inserarea încă nu coborise în vale, așa că aproape toate ființele satului erau la cîmp. Cîteva babe legănau plozi la marginea drumului, cîteva moșnegi își găseau de lucru prin ogrăzi. Am trecut mai întîi pe la școală, dar, cum se terminaseră cursurile, n-am mai găsit pe nimeni. Am întrebat pe un prichindel unde-i sfatul popular și puștiul mi-a răspuns fără să se intimideze că satul ține de-o comună de peste deal și acolo se află sfatul popular. Dar, dacă vreau, mi-a spus în continuare puștiul, pot să vorbesc cu deputatul satului, cu nea Bujgoi, care stă trei case mai la vale. Cum nu mi-a mai spus că deputatul e la comună, la sfat, am plecat spre casa lui.

Bat la poartă. Nimeni. Mai în jos se bălăceau prin praf niște copii. O fetiță s-a desprins din joacă, alergînd spre mine.

— Nu-i acasă tătîcul, vine mai tîrziu. Iar bunicu-i după vite.

— Dar unde-i tătîcu?

— Tătîcu-i la sfat și mama la dispensar. Vin amîndoi seara cu șareta.

Isteață, fetița dădea cîte trei răspunsuri la fiecare întrebare. Am plecat împreună către ochiul de verdeață în care-și continuau puștiul joaca. M-am așezat pe marginea verde a șanțului și le-am privit zbenguiala o bună bucată de vreme. Mijloacele de distracție erau o minge și o tricicletă. Tăbărau cînd pe una, cînd pe alta, fără să se gîndească o clipă să-și disciplineze jocul. Cînd s-au săturat de amîndouă, au început să se ia la întrecere în sărituri. Fete și băieți laolaltă. Săreau ca niște iezi. Capul tuturor era o pionierită de vreo 12 ani. Ea organiza într-un fel joaca și tot ea era aceea care le dădea deplină libertate.

Întîi a venit lîngă mine un gîndăcel de vreo doi ani, poate chiar mai puțin. Avea părul ca paiul de grîu. Și-a rostit numele rîzînd și țuguindu-și buzele: „Dumit-a“. Pe urmă a venit un drăcuș negricios cu vreo doi ani mai mare. Își rostea pronumele fără greșală: „Stana“. La nume se mai încerca puțințel: Bujgoi. S-a apropiat și o bălană încrunțată, Niculina, apoi o oacheșă frumuseică și neastîmpărată, Aurora, apoi o cosînceană rușinoasă, deși nu o chema Ileana ci Florica și, în sfîrșit, pionierita Aneta. Șase fete crescînd din doi în doi ani.

Aveam în față imaginea împletită a copila-

riei. Fiecare vîrstă aproape că era reprezentată cu caracteristicile ei sufletești. Dumitra, Stana, Niculina, Aurora, Florica, Aneta. Toate aveau același nume: Bujgoi. Toate erau surori. Frați n-aveau. Ne-am împrietenit repede. Dar numai ce ne-am împrietenit, c-au și început să-și arate însușirile. Mai ales cele mai mici. Se țirau pe burtă, se dădeau de-a berbeleacul, săreau într-un picior, uneori mai cădeau de icnea pămîntul la lovitură, dar rîdeau și săreau mai cu foc. Erau îmbrăcate în rochițe de stambă decolorate, dar erau sănătoase și vesele, nevoie mare. Nu oboseau, nu asudau, nu-și găseau o clipă locul și făceau o larmă de se cutremurau copacii din jur. Pline de colb pînă-n adîncul ochilor, cu gleznele zgîriate de scapieți și înroșite de urzici, erau neobosite și vesele. Cele mărișoare le fereau pe cele mici, cu gesturi superioare, dar blînde și serioase de mamă.

Am văzut și casa cu șase fete. Am văzut-o înainte de scăpătatul soarelui. O căsuță oarecare, scundă, cu varul cam trecut. Prin ogradă se plîmbau în voie cîteva orătănii, printre care și două nesuferite bibilici. Cea mai obișnuită casă din lume. Acolo trăiau cele șase fetițe. Era modestă împărăția lor, de aceea și-o măreau neconținut, cucerind ulița și peticele de verdeață libere ale satului.

În inserare, Aneta, cea mai mare, și-a chemat surioarele cu o voce care n-admitea replică:

— Haideți acasă să vă fac ceva de mîncare.

Și vereritele au zbughit-o de lîngă mine. uitîndu-mă într-o clipă. Îmi închipuiam ce se petrece. Ceva nu mă lăsa să intru înăuntru. Dar îmi închipuiam fără puțință de greșeala scena. Un cean mare, așezat pe pirostrie. Dedesubt, vreascuri și crengi uscate arzînd cu flacără. Pionierita cu făcălețul în mînă, așteptînd ca apa să dea în clocot. Lîngă ea, măsuta de lemn rotundă pe trei picioare plină de bucate... Am vrut să mă despart de casa cu șase fete amorțit de liniștea așteptării. Se zăreau flăcările roșietice de sub cean.

Am pornit încet spre casa celuilalt Bujgoi, deputatul. Un car cu boi mi-a luat-o înainte, scîrțîind. Se inseră. Am simțit și mai adînc aceasta cînd vocile celor din car au rostit: „bună-seara“. Ulița era încă goală. Ba de-abia goală. Copiii se pripășiseră pe la casele lor. Era liniște și eram singura ființă pe uliță. M-am uitat în jur. Ceva m-a țintuit locului. Lîngă fiecare poartă, sau aproape lîngă fiecare poartă se înșiruiau cruci de lemn îngropate în pămînt, întocmai ca în cimitire. Cîte 4, 5, 6 cruci în dreptul fiecărei case. Crucile erau vechi, de lemn. Unele căzuseră într-o rină, altele se subreziseră, altele aproape putreziseră. Privești asemănătoare nu mai întîlnisem nicăieri pînă atunci.

Negura întrista și mai mult priveliștea. Întîi am început să număr crucile. Am renunțat însă repede și am început să mă gîndesc la rostul lor. M-au trezit din gînduri zgomotul unei căruțe și vocea unei fetițe care se bucura de apropiata soșire a părinților...

Cu deputatul și cu nevasta lui am intrat repede în vorbă. Luîndu-mă drept un drumet întîrziat în sat, m-a poftit să dorm la dîșii. Dar pînă să ne ducem la culcare, am stat o bună bucată de vreme de vorbă pe cerdac. Oamenii și-au spus bucuriile și necazurile, și-au înfățișat cu seriozitate nădej-dile. I-am ascultat. Apoi am dat și eu drumul întrebării care mă obseda de cîțva timp: care era rostul crucilor acelor roase de vreme? Mi-au spus că e un obicei vechi în sat de-a pune la moartea fiecăruia din familie și o cruce în fața casei.

— Se vede că obiceiul a început să slăbească.

— Ba din contră, se ține încă tare — mi-a răspuns deputatul.

— Atunci de ce-s numai cruci vechi?

Am simțit că oamenii mă privesc țintă la lumina lămpii. Dintr-un ungher întunecos, s-a ridicat o umbră și a venit spre masa la care stăteam noi. Era bătrînul casei, tatăl deputatului.

— Apoi despre asta eu trebuie să vorbesc.

Și-a aprins pe îndelete o țigară și după ce a tras cîteva fumuri a început:

— Vezi dumneata, alta-i povestea crucilor. Satul ăsta, că de aia-i zice Vai de Ei, era parcă blestemat să-și piardă prunci. Mureau copiii ca fluturii aceia care nici nu ies bine la lumină și pier. Blestem, neblestem, pricina era limpede: sărăcia și bolile. Muierea mea a născut patrușprezece copii și numai trei au trecut de un an. Și iaca, de la o vreme nu ne mai mor copiii. Și cum bătrîni își țin cu ambiție zilele, au rămas în fața porților numai cruci vechi. Ba

←
Prin locurile Vaideeinilor a răsărit în ultimii ani o casă de nașteri. De aici, mamele se întorc acasă cu prunci sănătoși. Cele două mame care au născut în aceeași zi și-au îmbogățit familiile cu cîte un fecior. Să le crească mari și voinici!

chiar, în anii din urmă, s-o spun drept, nu prea am auzit să mai fi murit vreun copil nou-născut. Dar despre asta ar putea să-ți vorbească nora-mea, că doar ea e moașă, e, cum s-ar spune, un fel de „otoritate”.

Terminând acestea de zis, moșul s-a topit din nou în ungherul acela întunecos. Iar nora a început să-mi vorbească, rar și convingător, despre case de nașteri, despre moașe, doctori și medicamente, despre penicilină și streptomycină, despre gemeni și părinți. Mărturisesc că auzeam foarte vag spusele ei, deși eram conștient de strașnica lor realitate, de faptul că ele formau marea cauză care dusesese la dispariția mortalității infantile în comună. Cîteva cuvinte mi-au răsunat însă puternic în urechi:

— Este unul la noi, unul lăncu Bujgoi, care are șase copii. Numai fete. Și-s sănătoase...

Chiar la cele șase fete mă gîndeam. Cele șase veverițe care nu-și mai găseau astîmpărul, care înveseleau satul cu larma lor, care așteptau cu nările deschise aburul mămăligii. Mă gîndesc că totuși s-ar fi putut să nu mă înconjoare cu strigătele și jocurile lor, să nu le chem pe nume, pe fiecare în parte, și să-mi răspundă rușinoase sau pline de îndrăzneală. Fetele trăiau, erau existente. E x i s t e n ț e. Dacă s-ar fi născut cu ani în urmă, unele dintre ele ar fi putut... Mi se părea absurd. Am părăsit acest gînd. Dar mi-a revenit în timpul somnului

PENTRU CĂ

în țara noastră copiii oamenilor muncii simt grija de fiecare zi a regimului.

PENTRU CA generația de mîine să aibă o copilărie fericită, **PENTRU CA** nivelul de trai al oamenilor muncii să crească necontenit.

agitat, în crîmpeie de vis întunecate de șiruri nesfîrșite de cruci.

Dimineața a alungat însă repede noaptea. Și nu mult după apariția soarelui m-au trezit niște clopoței care răsunau veseli în urechile mele. Fetele-și reluaseră joaca.

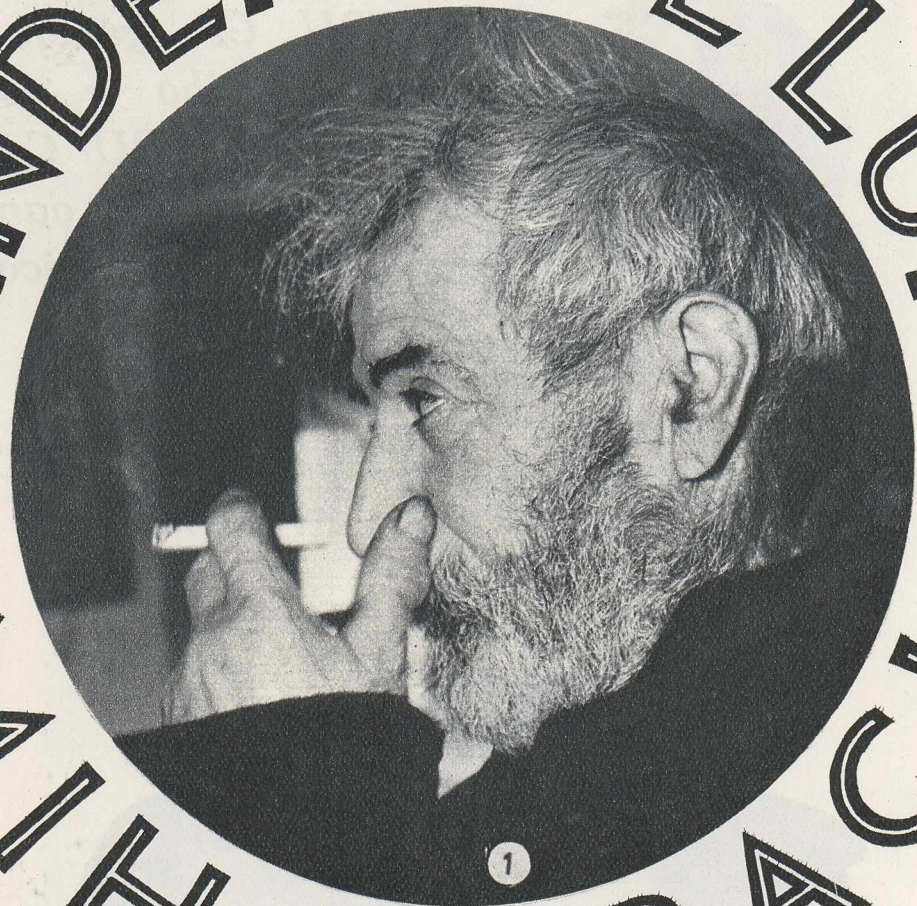
Am pornit parca ușurat la drum. Crucile din fața porților erau strimbe, putrezite, bătrîne. Copiii veseli se tăvăleau prin pajîști. Am început să fluiet veseli, apoi m-am lăsat subjugat de cîntecul pădurii.

Recreație... ultima din ultima zi dinaintea vacanței de iarnă. Școlarii au descoperit o carte cu poze. Fotografia din păcate nu poate reda exclamațiile de bucurie.

...și copiii veseli

INDEMNUL LUI MIHAI-BACI

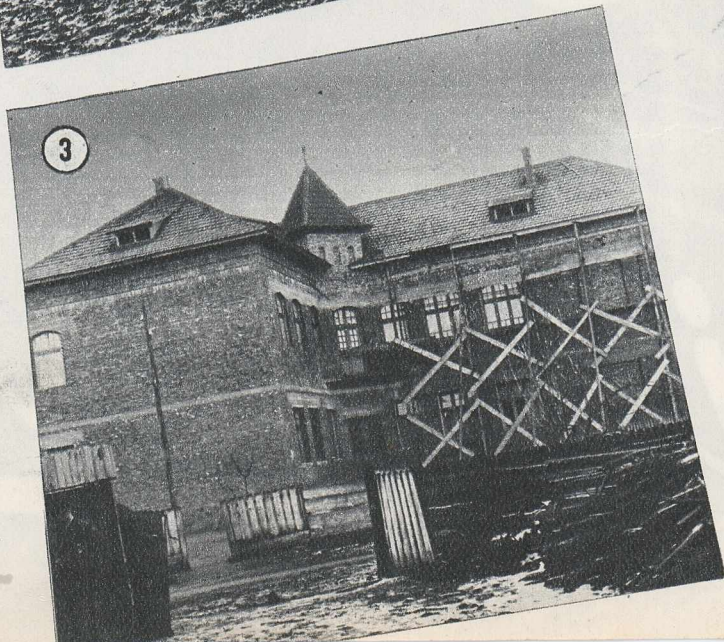

Fotoreportaj de E. IAROVICI

De fapt mă dusesem la Batoș, raionul Reghin, s-o caut pe colectivista Raveica Covrig, candidată în alegerile de deputați în Marea Adunare Națională. Am găsit-o robotind prin casă și, în timp ce o așteptam să-și termine treaba, a venit Mihai-baci, un bătrîn de 72 de ani (fotografia 1) cu care am intrat în vorbă.

Despre ce se discută în primul rînd, în aceste zile, în satele din Regiunea Autonomă Maghiară? Despre desființarea cotelor, despre alegerile ce se apropie, despre politica partidului în ce privește minoritatea națională maghiară... L-am îndemnat pe bătrîn să-și depe-ne amintirile despre alegerile din trecut. La indemnul meu, însă, m-am ales eu cu un îndemn.

— Căutați pe ai care-și aduc aminte de alegerile de pe vremuri? — Eh! Nu face să-ți bați capul cu aduceri aminte despre domnii candidați averescani, liberali, cuziști, țărăniști și cîți mai erau. Ei nu știau decît să facă făgăduieli înainte de alegeri. Iar după aia, din făgăduielile lor se alegea praful. Spre pildă, cu îmi amintesc că unii ne-au făgăduit lemn de la pădure pentru clăditul caselor și bani cu împrumut de la băncile lor. Dar cine a ajuns să-și facă casă de pe urma lor?... Atunci alegerile erau însoțite de făgăduieli întotdeauna neîmplinite. Acum, noi, cu deputații noștri, nu mai

lor de trai.

★
Urmînd îndemnul „meri de vezi!” al lui Mihai-baci, am plecat pe urmele promisiunilor din trecut. Și peste tot m-am pomenit față în față cu realizările de azi. Pe Melegan Ion l-am întilnit la Filiașul Mare (fotografia 8). El mi-a spus că pămînturile din jurul comunei erau pe vremuri moșii boierești. Acum au fost împrumutate cu ele țărani din comună.

— Ce să se fi făcut înainte? Nimic pentru noi! — spunea bătrînul Melegan. — Dar azi s-a făcut și se face pentru toți, azi se simte a cui e conducerea. Avem cooperativă în sat cu mărfuri ca la oraș. Cotele s-au desființat; vom răspunde acestei griji pe care ne-o arată partidul, aducînd mai multe produse la achiziție. Ni s-a făcut dispensar cu doctor, că nu mai trebuie să ducem bolnavii cu căruța la oraș să cheltuim bani. Alexe Alexandru de la noi din sat, de pildă, de unde a avut, de unde n-a avut, a trebuit să cheltuiască pe timpuri 30.000 lei pentru doctori cînd i s-a îmbolnăvit fata. Astăzi, nu mai moare nimeni, pentru că n-are bani să se caute...

★
„Meri de vezi!”
Pe medicul dr. Vajda Ladislau, fiu de muncitor tîmplar din Tg.-Mureș, proaspăt absolvent al Facultății de medicină din Tg.-Mureș,

PENTRU CĂ

politicii de discriminare națională și atîtări șovine din trecut i-a luat loc politica deplinei egalități în drepturi și datorii a tuturor fiilor patriei, fără deosebire de naționalitate.

PENTRU CA minorităților naționale să le fie asigurată și în viitor toate posibilitățile de dezvoltare și înflorire.

I-am găsit la dispensarul din sat. El a studiat medicina în limba sa maternă, ungară, și după absolvirea facultății a fost numit aici în comună. Conduce un dispensar nou, înzestrat cu tot ce-i trebuie. (fotografia 4).

— Pînă decurînd — nespune el — aici n-a fost circumscrisă sănităre. Pen-

tea vieții acestui tînar medic de cea a fostului său profesor de igienă dr. Horvath Nicolae (fotografia 9)! Cît de ușor i-a fost tînarului Vajda — în anii regimului democrat-popular — să studieze, la el în oraș, în limba lui maternă, și cum a trebuit, în 1925, tînarul, Horvath Nicolae, dornic să învețe carte, să plece tocmai la Budapesta, pentru că neștiind romînește, în România burghezo-moșierească nu putea studia! Cîte greutatea n-au îndurat el acolo, printre străini, și părăinții lui aca-

bii romîne, nici apartenența la vreun grup național sau la altul nu împiedică pe vreun tînar cu tragere de inimă pentru carte să se desăvîrșească.

★

„Meri de vezi!“...

Dr. Nicolae Horvath, astăzi conferențiar universitar și șef al catedrei de Igienă de la Institutul Medico-Farmaceutic din Tg.-Mureș, în fiecare zi cînd trece spre cursuri se bucură văzînd cum se înalță zidurile noului cîmin studentesc (fotografia 5). Și desigur că, privindu-le, adesea își aduce aminte de bucătăria rece, cu ciment pe jos, din Budapesta, unde în timpul studenției a locuit împreună cu alți trei co-

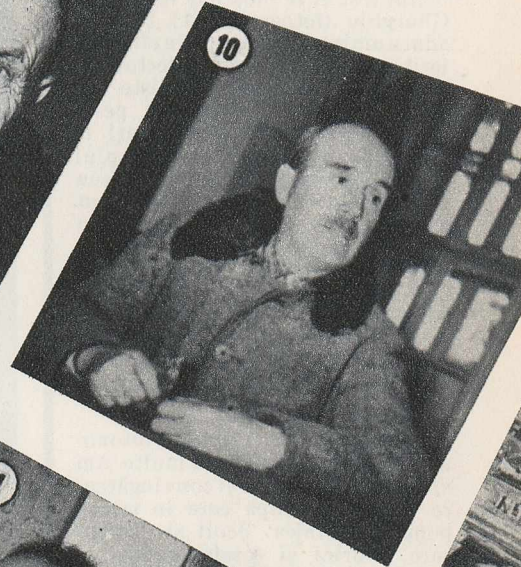
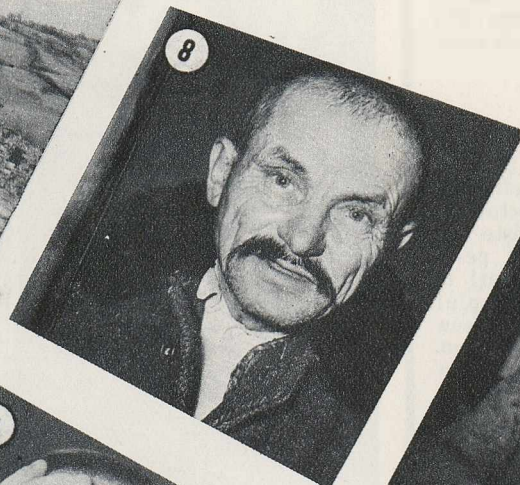
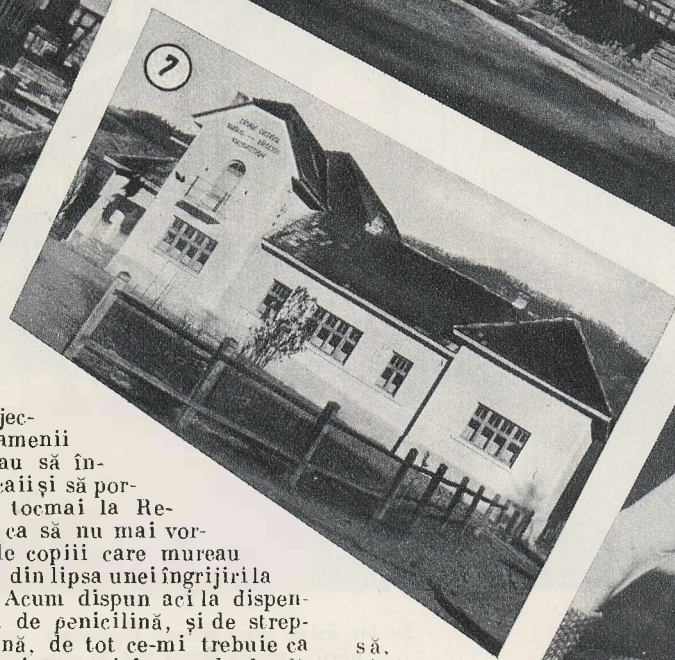
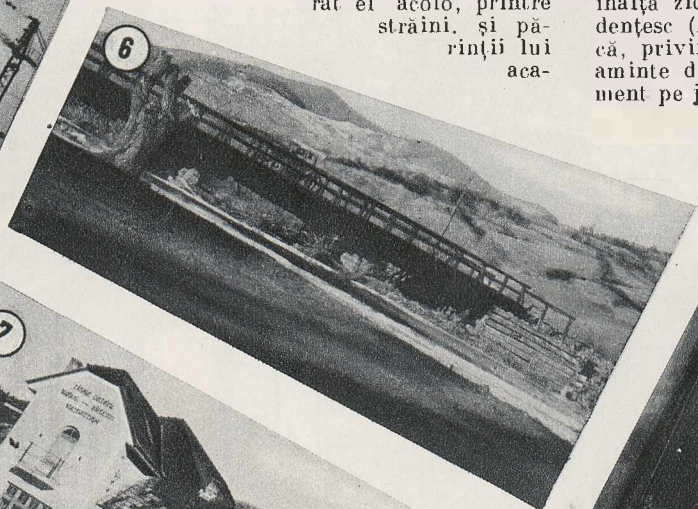
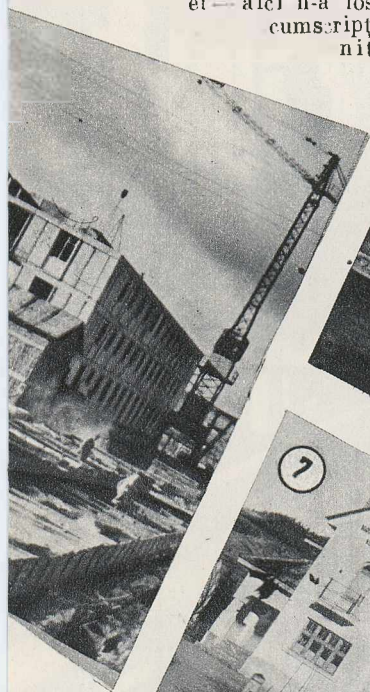
„Meri de vezi!“...

Dacă pe vechii politicieni îi interesa „viața universitară“ doar în măsura în care studențimea putea să devină o masă de agitație în alegeri, pentru învățămîntul elementar nu aveau aproape nici un interes. Chiar în comunele în care exista cîte o școală, ca, de exemplu, în satul Solovăstru, ea era lăsată în paragină. Primarul național-tărănist Georziică Ioan zis Loghinuț nici nu voia să audă cînd i se cerea să repare măcar cele două săli de clasă construite din lemn, în care ploua și în care copiii stăteau înghesuiți și înghețau de frig. Astăzi, școala de aci are o clădire nouă, din cărămidă, cu etaj, cu șase săli de clasă, cancelarie pentru profesori, sală de muzeu și sală de festivități (fotogra-

★

„Meri de vezi!“!

M-am dus la I.F.I.L. Reghin, unde l-am întîlnit

tru o simplă injecție oamenii trebuiau să inhame cai și să pornească tocmai la Reghin; ca să nu mai vorbim de copiii care mureau cu zile din lipsa unei îngrijiri la timp. Acum dispun aici la dispensar, și de penicilină, și de streptomycină, de tot ce-mi trebuie ca să pot interveni în caz de boala sau de accident.

★

Dr. Vajda Ladislau îmi vorbi cu căldură de facultatea în care a studiat. Și nu uită să-mi pomenescă și de faptul că în trecut campaniile electorale erau însoțite de cele mai nerușinate promisiuni demagogice pentru populația „minoritară“, promisiuni ce erau transformate, îndată după alegeri, în cea mai cruntă persecuție. Cît de deosebită este pove-

să, pînă să iasă medic. Cînd s-a întors și și-a dat echivalarea la Iași, unde a trebuit să mai stea încă un an, și-a dat seama că situația studențimii era la fel de mizeră peste tot. Studenții atrași în remorca partidelor politice burgheze n-au obținut de la ele nimic din revendicările lor — burse, cămine, cantine ca lumea, taxe reduse. Azi, nici lipsa de mijloace, nici necunoașterea lim-

pe bătrînul muncitor Eduard Novitzki, în etate de 62 ani (fotografia 10). Am vorbit despre alegeri. Avea multe de povestit tovarăşul Novitzki despre trecut: despre amenda de 500 lei pe care trebuia s-o plătească cei care nu se prezentau la vot, cu toate că ştiau că e indiferent cu cine votează, deoarece aleşii burgheziei erau toţi de aceeaşi teapă; despre alungarea cu jandarmi, în 1932, a ţăranilor maghiari, ca să nu poată vota; despre întîmplarea de la Topliţa, cînd maghiarii n-au fost lăsaţi să voteze şi li s-au furat buletinele de vot cu care au votat apoi agenţii electorali liberali — şi cîte altele.

De obicei, muncitorii cunoscuţi ca mai combativi erau arestaţi înainte de alegeri, erau bătuţi şi pe urmă plimbaţi pe jos din post în post de jandarmi, ca să li se piardă urma cît timp durau alegerile. Iar domnii candidaţi nu stăteau de vorbă cu muncitorii. Nu-i interesau nici salariile, nici condiţiile mizerabile de muncă în pădure sau la fabrică, nici sănătatea şi nici condiţiile lor de locuit. Pentru o cameră şi o bucătărie, puse la dispoziţie de patron, muncitorii plăteau atîta, încît, în cîteva ani, cu banii daţi drept chirie, ar fi putut să şi le cumpere; însă patronul avea dreptul, chiar după 15-20 ani, dacă îi concedia din serviciu, să-i dea afară şi din casă. Acum tov. Novitzki a insistat să-mi arate chiar el casele noi, clădite de fabrică pentru muncitori: „Sînt apartamente în toată regula şi nimeni nu ne mai scoate din ele că sînt ale noastre, le plătim cu timpul din leafă“, mi-a spus el. Iar prin recenta Rezoluţie a plenarei C.C. al P.M.R. se deschid noi perspective pentru cei ce vor să-şi construiască locuinţe. Pe de o parte sfaturile populare vor face asemenea construcţii — pe de altă parte, întreprinderile vor putea finanţa din fondurile lor construcţiile de locuinţe muncitoreşti.

★

„Meri de vezi!“...

Am fost şi la moş Kis Iozsef din Ghurghiu (fotografia 11). Şi el îşi aduce aminte de vremurile cînd boierii veneau în campanie electorală. Cînd locuitorii din Stanişte cereau să li se facă un podet peste Gîrla Morii, domnii candidaţi le recomandau să urmeze exemplul vajnicilor strămoşi, care treceau fără frică prin apă. Acum s-a făcut şi podetul peste Gîrla Morii, s-a făcut şi podul de 40 m dintre Ghurghiu şi Caşva (fotografia 6) în locul punţii strîmte care era luată de cîte ori veneau apele mari, s-a făcut şi cămin cultural (fotografia 7) şi cîte altele.

★

„Meri de vezi!“...

Am cutreierat Regiunea Autonomă Maghiară şi am văzut multe. Am văzut lucruri multe şi convingătoare. Realizări după care în trecut populaţia tînjea. Şcoli şi dispensare, fabrici şi şosele, poduri şi locuinţe, teatre şi spitale, dar mai ales egalitatea în drepturi şi datorii pentru minorităţile naţionale — atîtea şi atîtea înfăptuiri reale, concrete. În trecut ele nu erau pomenite de stăpînire, decît în preajma alegerilor; făgăduieli ce aveau să se rezolve... la calendele greceşti.

„Astăzi... Astăzi ce să mai vorbim? „Meri de vezi!“ — cum mi-a zis Mihai-baci.

Cred că a fost bun îndemnul bătrînului ţăran din Batoş!

Se fac măsurători pentru stabilirea vitezei „Dunării“ într-un punct dat al cursului ei.

în pitica

ÎMPĂRĂTIE A APELOR

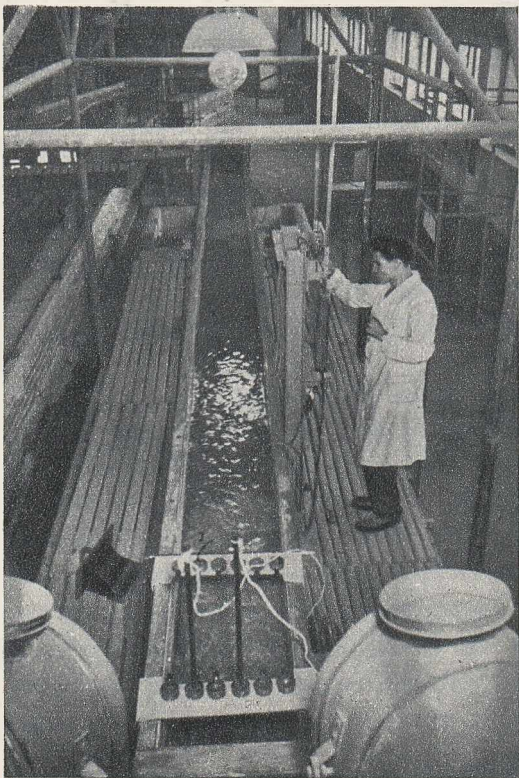
Întrînd în hală ești învăluit de un susur continuu: în albiile modelate în beton, prin miniaturale construcții de deversare, prin baraje, se grăbesc, spumegă ape; sînt porțiuni din cursurile Dunării, Bistriței, Siretului, Mureșului și Sadului, construite la scară redusă de cercetătorii și modelişti Laboratorului de Cercetări Hidrotehnice din București.

Acest laborator — unul dintre cele mai moderne din Europa — a luat ființă în anul 1955, avînd ca scop cercetarea, sub diverse aspecte, a unei serii întregi de construcții hidrotehnice. Și, în același an, în hala mare — a cărei suprafață se întinde pe 2000 m.p. — a apărut cel dintîi model. Reprezenta o porțiune din cursul Dunării și fusese construit pentru studierea unor lucrări care să asigure condiții bune de navigare pe timp secetos, cînd debitul de apă scade. Acest model a constituit începutul. În cursul anului 1956, în pîtica împărăție a apelor, lingă „Dunăre“ au apărut pe rînd „Siretul“ — pe care se studiază lucrări de stabilizare a albiei — și „Mureșul“ — în scopul studiului hidraulic al unui sistem de irigație. În hala mare au mai fost construite castele de apă, o porțiune a barajului de la Bicaz, pe care se fac studii pentru asigurarea unui nivel necesar de funcționare a turbinelor hidrocentralei, canale pe care se studiază caracteristicile mișcării aluviunilor și canale pe care aceeași problemă este studiată, înlocuindu-se curentul de apă cu unul de aer.

Astăzi nu se dispune încă de metode sigure de calcul pentru o serie întreagă de construcții

După prima etapă, a experiențelor cu modelul „Siretul“, făcute pe fund fix, de beton, se pregătește o a doua etapă de experimentări pe fund mobil, constituit din beton. →

Acest canal, prevăzut la una din extremități cu un sistem de balamale, poate fi înclinat sub orice unghi, reproducînd astfel panta repede a unui rîu de munte sau pe cea domoală, aproape imperceptibilă, a unei ape de șes. El servește unor cercetări pentru stabilirea caracteristicilor mișcării aluvionare. La panoul de măsură tov. Gh. Oprea urmărește diferențele de nivel ale apei. ↓

PENTRU CĂ

în Republica Populară Română știința este pusă în slujba poporului.

PENTRU CĂ știința românească să se dezvolte tot mai mult și să ne facă viața tot mai frumoasă.

și instalații hidrotehnice. Astfel studiul de laborator e absolut necesar în proiectare pentru a se înlătura mai tîrziu, în lumea construcțiilor mari, o serie de neajunsuri neprevăzute.

În curînd rezultatele cercetărilor făcute cu mîgală pe modele vor fi aplicate pe... originale. Și după ce modelele vor fi servit scopului pentru care au fost construite, în uriașa hală vor apare în locul lor noi albiile, se vor construi noi machete de baraje, de hidrocentrale și de porturi.

„Frumoase lucruri — își vor spune, poate, unii cititori, mai puțin cunoscători în ale tehnicii hidrografice — dar ce foloase practice se trag de pe urma lor?“ Iată și răspunsul: datorită studiilor făcute în acest laborator se va asigura stabilizarea unor albiile ce au tendința să se deplaseze, funcționarea optimă a hidrocentralelor, se va verifica eficacitatea unor construcții de regularizare a nivelului apelor pe timp secetos, se va evita împotmolirea intrărilor în porturi și a prizelor de apă și se va evita de asemenea construirea unor sisteme de irigație

care să funcționeze defectuos, a unor baraje care să nu reziste valurilor etc.

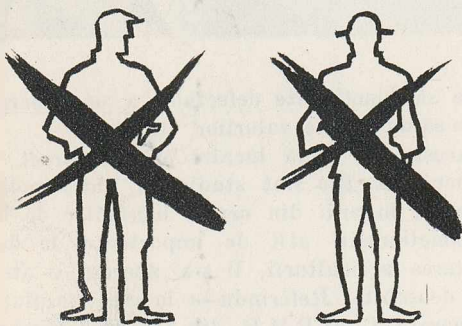
Aceste din urmă lucrări privesc direct și agricultura. Ele sînt studii de hidroameliorare și, în anii din urmă, lucrărilor de hidroameliorații, atît de importante în dezvoltarea agriculturii, li s-a acordat o atenție deosebită. Referindu-se la ele, Rezoluția plenarei C.C. al P.M.R. din 27—29 decembrie 1956 prevede sporirea fondurilor care le sînt destinate, în vederea unei și mai puternice dezvoltări. Rezoluția mai prevede și mărirea, pînă în anul 1960, a suprafeței cultivate cu porumb la 4 milioane hectare; printre mijloacele care vor fi folosite pentru realizarea acestei sarcini se numără și irigațiile, care vor începe să fie aplicate, pentru prima dată la noi în țară, și la culturile de porumb.

Amploarea ce se dă lucrărilor de hidroameliorații va duce la o intensificare a studiilor și cercetărilor întreprinse în această direcție de Laboratorul de Cercetări Hidrotehnice.

CAMERA DEPUTATILOR 1932

DEPUTAȚI...

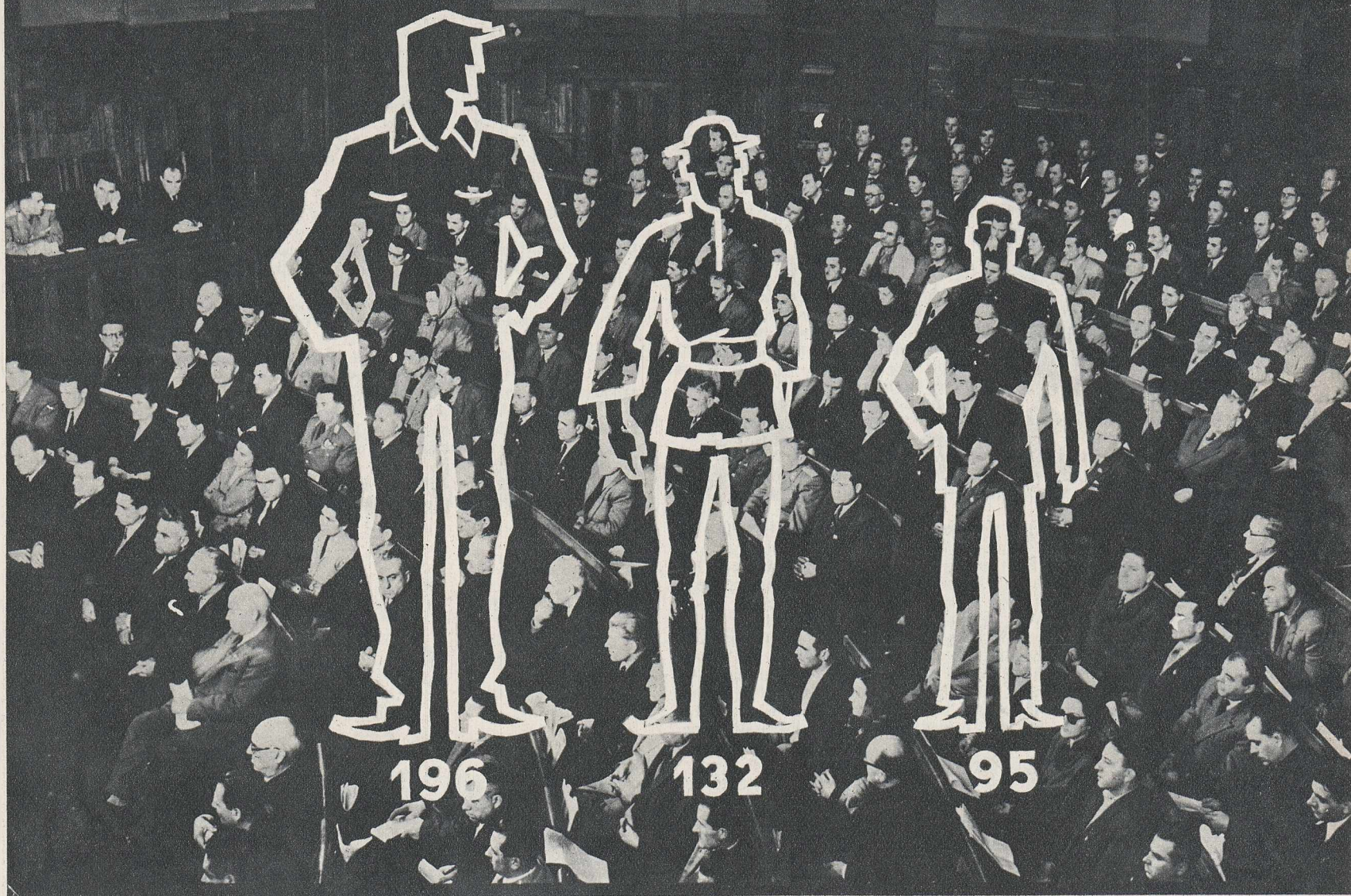
În parlamentele burghezo-moșierimii, muncitorii și țărani muncitori nu puteau pătrunde.

Două imagini pe deplin grăitoare. Într-una, parlamentul din 1932: parlament al burgheziei și moșierimii, unealtă docilă a acestor clase în făurirea de legi îndreptate împotriva maselor populare și pentru asigurarea unei politici de spoliere a oamenilor muncii, de pregătire a criminalului război antisovietic.

Cine făcea parte din acest parlament? 377 industriași și moșieri, mari comercianți și alți exploataatori.

Printre ei: Iuliu Maniu, care întrunea în persoana sa nu numai calitatea de șef al partidului național-țărănesc, ci și cea de mare acționar a numeroase societăți miniere din Ardeal; I. I. C. Brătianu, deputat liberal, din vestita familie de „istorici” reacționari, mari acționari la băncile vremii, patroni ai S.T.B.-ului, ai fabricii Letea și a zeci de alte mari întreprinderi; D. Luca, fost ministru de interne, deputat liberal, mare moșier și acționar la Banca Românească și la câteva societăți petrolifere; V. Slăvescu, acționar și administrator-delegat al Băncii Românești și acționar în nenumărate industrii, printre care și în industria zahărului; A. Alimănișteanu, deputat de Olt, rudă cu Brătienii, mare latifundiar; R. Franasovici, deputat de Timiș-Torontal, moșier și proprietar de fabrici, acționar în industria petroliferă... Și lista ar putea continua, cu mici diferențe, până la 377. În schimb, nu se aflau în acest parlament burghez: Nici un muncitor, nici un țăran, nici un meseriaș!

MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ 1952

... ȘI DEPUTAȚI

Si acum imaginea alăturată : Marea Adunare Națională din 1952. Cine sînt deputații ? Din 423 aleși, 196 sînt muncitori, 132 țărani muncitori, 95 intelectuali legați de popor. 77 dintre ei reprezintă populația minorităților naționale.

Toți laolaltă, oameni ieșiți din popor, muncind în mijlocul lui, necunoscînd alte interese decît interesele lui ; ei au lucrat pentru a da poporului legi care să apere regimul democrat-popular, să asigure dezvoltarea construcției socialiste și îmbunătățirea nivelului de trai al celor ce muncesc.

NU VEȚI GĂSI ÎN EA NICI UN SINGUR REPREZENTANT AL MOȘIERILOR ȘI CAPITALIȘTILOR care au fost pe vecie alungați din viața economică și politică a țării.

CETĂȚENI, LA 3 FEBRUARIE VENIȚI CU TOȚII LA VOT. VOTAȚI CANDIDAȚII FRONTULUI DEMOCRAȚIEI POPULARE, REPREZENTANȚII INTERESELEOR VOASTRE !

În Marea Adunare Națională a R.P.R. nu mai este loc pentru exploatații.

Gîndurile unui candidat

de Demostene BOTEZ

Demostene BOTEZ

Multe sînt gîndurile pe care mi le-a trezit hotărîrea Prezidiului adunării alegătorilor din circumscripția electorală nr. 3 — Casa Șcînteii, prin care am fost desemnat candidat în alegerile de deputați în Marea Adunare Națională.

Pe unele și le poate ușor închipui oricine. Altele, legate de viața mea din trecut, au fost greu de ghicit.

Și pe unele și pe altele, aș voi să le destăinuiesc:

Cîteva zile după propunere, au venit la mine, în redacția revistei „Tînărul scriitor“, doi tovarăși de la Casa Șcînteii, care îmi anunțau printr-o scrisoare, hotărîrea luată. Erau doi tovarăși din tipografie; mi-au strîns mîna cu putere, ca între oameni care se cunosc bine dar nu s-au văzut de mult, mi-au

intîns scrisoarea și au adăugat și ei cîteva cuvinte. Totul s-a petrecut cum nu se poate mai simplu. Nimic artificios și grandilocvent. Nu mi-au rostit vorbe mari. Însăși scrisoarea se exprima concis, fără emfază, arătînd că desemnarea a fost determinată, „de aprecierea pe care o avem pentru activitatea desfășurată de dv. de-a lungul anilor pe tărîm literar și obștească“.

Pe biroul meu erau manuscrise, șpalturi, corecturi și numărul de-abia apărut al revistei. Ne găsiserăm într-adevăr între tovarăși care duc o muncă înfrățită, complimentară, și în atmosfera în care m-am simțit, laolaltă, bine: miros de hîrtie, de cerneală de tipar încă umedă. Cine nu cunoaște acest miros special, nu va înțelege cît de multe ne-au unit, în clipa aceea, pe reprezentanții celor care m-au propus și pe mine.

Primul sentiment a fost unul de bucurie și de cinste. M-am bucurat că aprecierea vine de la oameni din marea armată a luminii, de la acei cu care, de 45 de ani încoace, colaborez zi de zi. Din 1912 am scris permanent la ziare și reviste. Asta nu s-a putut face fără colaborarea multiplă a tuturor celor care prin munca lor fac să apară un ziar sau o revistă. Un articol scris e încă o literă moartă, e cuvîntul reprezentat prin litere. Moartă e pe de altă parte și litera de plumb din caseta, catalogată și statică, după cum mort e și plumbul care așteaptă linotipia.

Articolul, ca și lumea făurită într-o nuvelă sau într-un roman își împlinește rostul, numai prin munca celorlalți: a culegătorilor, a linotipistului, a paginatorului, a mașinistului și a altora. Nici munca lor fără un text nu este de imaginat, nici scrisul, fără contribuția lor, nu e decît un gînd intim lipit de-o foaie de hîrtie.

Văzuți sau nevăzuți, cunoscuți sau nu, toți aceștia sînt frați buni ai ziaristului și ai scriitorului.

Și frații aceștia m-au propus!

Cum să nu fiu mîndru? Cum să nu mă bucur?

De-a lungul a 45 de ani, ei mi-au citit, ei mi-au cules, cele 25 de cărți, cele cîteva mii de articole. Îmi puneau de pe-o zi pe alta, semnătura la o parte, să fie gata făcută. Zețarul sau linotipistul, alăturînd literă cu literă, îmi silabisea textul și, vrînd-nevrînd, mă aproba sau nu, în gîndul său. Urma așa, fără să știm, un dialog mut, o convorbire de parcă am fi fost de față.

Ne știm bine, așadar, ne cunoaștem.

Nu m-a propus astfel consiliul de bătași al unui partid, nici socotelele lui cămătărești, nici vreun grad de rubedenie cu șeful vreunui partid sau cu vreun potentat din provincie.

Cum să nu mă bucur?

Dar îndată după acest sentiment de bucurie, au venit îndoielile și nedumerirea. A venit răfuiala cu mine însumi; trecerea în revistă a unei vieți întregi în care n-am stat degeaba. Sînt însă atîția care au făcut insutit mai mult; care au suferit mult pentru ideile pe care un deputat trebuie să le apere azi în Marea Adunare Națională.

Atunci, de ce eu?!

Și mi-am început propria judecată. Și n-am fost îndurător, dar am căutat să fiu drept.

Firește că n-am făcut indevajuns pentru cei obișduiți. Stările sociale de acum 30-40 de ani nu-mi apăreau ca azi, sub lumina violentă a analizei lui Marx și Lenin. N-am avut la îndemînă acest far. M-am călăuzit în viață doar cu ochii mei, după ceea ce vedeam, și cu sufletul meu, după ceea ce simțeam.

Și dacă n-am văzut drumul pînă la capăt, am fost totuși totdeauna pe drumul cel bun. N-au fost lupte cetățenești la care să nu fi participat. Am dus campanii contra șovinismului, a naționalismului îngust, în contra politicianismului și afacerismului, în contra tuturor dictaturilor, în contra orînduirii sociale. De la 1912 constant. Am făcut-o, ce-i drept, numai cu scrisul, dar și asta a fost în lupta noastră întotdeauna o armă. N-am încercat mai multe arme. Poate am greșit. Dar nu ca direcție. Nu am slobozit niciodată foc în contra clasei muncitoare și, dacă n-am fost în primele linii, am fost totuși constant alături de ea: în „Opinia“ și „Avîntul“ la Iași, în „Facla“, „Adevărul“, „Dimineața“, „Cuvîntul Liber“ și alte nenumărate ziare trecătoare și reviste.

Născîndu-mă și copilăind într-un sat, muncind în tinerețe de-a valma cu țărani, la prașit, la coasă, la cărat, la treier, am cunoscut și munca lor grea, și condițiile înspăimîntătoare de nedrepte. (Bătăturile stăruie și acum în palmele mele, și asta nu-i podoabă artificială ca un neg de frumusețe). Și de cum am putut scrie, m-am pus în slujba acestei țărâni.

Am fost prin sate, hăituit de jandarmi, sărind noaptea peste garduri, sechestrat uneori în case țărănești, înconjurate de bătași. De îndată ce era îndîrjirea și înconstrîntarea autorității de pe acea vreme, pe care o detestam, e sigur că făceam bine ce făceam.

Am atacat întreaga șandrama politică, tot bilciul parlamentar care nici măcar nu distra pe nimeni. Am arătat divorțul total între ceea ce cer oamenii de la Parlament și ceea ce dă el; deosebirea scanda loasă, crudă, între preocuparea de nevoile mulțimii obștești, pe care o aveau cetățenii, și certurile personale din parlament.

Zețarii, linotipistii, corectorii, paginatorii de atunci au ținut minte pînă astăzi ce-am spus atunci, vorbind de responsabilitate proprie. Știu ce-am scris în „Avîntul“ în „Adevărul“, și „Cuvîntul Liber“, și n-au uitat. Le mulțumesc pentru că au simțit de atunci căldura tovarășească a cuvîntului meu.

Eu știu foarte bine cu ce se ocupau „parlamentele“ de altădată. Bilanțul lor e un bilanț de afaceri. Afacerea tramvaielor, a chibriturilor, a împrumuturilor externe... Maldăre de dosare cu delictе formidabile, adevărate crime naționale, de care nici un procuror nu se sezisa. Discuțiile?! — înjurături, bătaii, denunțări, urlete, teohăeli, fluierături, încăierări, adevărate riscuri.

Eu mi-am dus drumul meu după conștiința mea.

Au avut sau nu dreptate, frații mei întru lumină, să-mi acorde încrederea lor?

Și ca răspuns la întrebarea asta vine al treilea sentiment pe care-l încerc de cînd știu că mi-a fost propusă candidătura: acel al răspunderii, al sarcinii cu care am fost încărcat.

Dar în asta nu am a măbizui numai pe puterile mele, ci pe cinstea și puterea partidului. Eu trebuie să am doar buna-credință și dorința de a da glas poporului, de a informa onest și total, de a contribui sincer la înfăptuirea socialismului.

Vreau să asigur pe cei care mi-au arătat încrederea lor, că voi face-o.

E singurul răspuns demn de cinstea ce mi-au acordat.

Aneta Toma candidează la Bacău...

Aneta Toma, fiica unui muncitor de la fabrica de hîrtie din Bacău și a unei femei de serviciu la biroul directorului aceleiași fabrici, pe vremea burgheziei, candidează acum pentru un mandat de deputat în cel mai înalt for legislativ al țării!

Faptul se întîmplă acum, în anul 1957. Cu numai 15 ani în urmă, lucrul acesta ar fi fost categoric imposibil, după cum ar fi fost cu totul imposibil ca aceeași Aneta Toma, fostă ucenică la o fabrică de lumînări și apoi lucrătoare la o fabrică de stofe, să ajungă inginer textilist. În anii puterii populare, însă, lucrul e posibil, pentru că pe Aneta Toma au propus-o candidată în alegeri și o susțin sute și sute de oameni ai muncii.

Cine susține la Bacău alegerea deputaților regimului burghezo-

mușieresc în parlament este un lucru foarte cunoscut: acționarii liberali ai fabricii de hîrtie „Letea“ și proprietarii milionari ai industriei locale de piele, stofe și cherestea.

L-am auzit vorbind pe un bătrîn băcăoan cam în felul următor: „Dacă doctorul Costinescu, unul din importanții acționari de la „Letea“, stăpîn al pădurilor din munții Neamțului și al oamenilor ce se trudeau în fabricile sale — cel care-și dădea consimțămîntul în desemnarea deputaților altor partide, chiar și atunci cînd nu liberalii organizau alegerile — s-ar trezi din mormînt și ar vedea cum fosta sa robie sau copiii acestora ajung deputați, sînt sigur, că ar muri a doua oară!“

Să ne întorcem însă la Aneta Toma, fostă muncitoare, azi inginer la fabrica de postav „Proletarul“ și candidată F.D.P. în circumscripția electorală Bacău-Nord. Care sînt meritele ei?

Răspunsul ni-l dau tot oamenii muncii din partea locului:

„Cu vreo zece ani în urmă, cînd Aneta Toma era încă o fetișcană — povestește meșterul filator Gh. Pruteanu — am cunoscut-o muncind cu rîvnă în rîndurile tineretului. După naționalizare, era animatoarea unei acțiuni pentru racordarea, în timp de iarnă, a legăturii electrice dintre

În organele supreme ale puterii de stat intră cei mai buni fii ai poporului — muncitori, țărani muncitori, intelectuali legați de popor.

PENTRU CA patria noastră scumpă să fie tot mai puternică, orînduirea noastră democrat-populară de nebiruit.

o uzină nouă și fabrică. Acțiunea aceasta i-a adus carnetul de utemistă. În fabrică, încă de pe atunci s-a distins ca muncitoare harnică“.

... Tovarăsa Olimpia Mihălichioaia o știe și ea de multă vreme pe Aneta Toma: „Totdeauna s-a străduit să fie prima în producție — spune ea — și, în același timp, n-a neglijat nici o clipă munca politică. Stăruința în producție și dorul de a învăța au determinat conducerea fabricii s-o trimită în școli de specializare și apoi la facultatea de textile. Permanentă muncă politică i-a adus cinstea de a deveni candidată de partid“.

Să dăm acum cuvîntul unei vechi tovarășe de profesiune, Elena Mocanu, textilistă, acum instructor pentru metode înaintate de lucru:

„Știți de ce o voi vota pe Aneta Toma? Fiindcă merită! A fost o fată necăjită; carte ar fi vrut să învețe încă de la 11 ani, de cînd a terminat cursul primar, dar cine era s-o sprijine pe vremea aceea? Ar fi ajuns Aneta vreodată inginer, dacă nu era regimul nostru? Acum e din nou printre noi și conduce secția preparat-țesătorie. Pentru prima dată, secția aceasta cu 160 muncitoare este condusă de o femeie. Cine oare ne poate înțelege mai bine ca o femeie? — adăugă zîmbind instructora. Mai ales cînd e ingineră și a lucrat ani de zile împreună cu noi? De aceea și rezultatele în muncă sînt mult mai bune: am depășit cu mult planul. Meritul este în primul rînd al ei, și-l vom răsplăti la 3 februarie“.

Tot astfel au vorbit despre Aneta Toma și mulți alții. Printre aceștia: S. Ungureanu, primul secretar al Comitetului orășenesc P.M.R. Bacău, Gh. Miron de la S.M.T. Hemeiuși, țărani muncitori C. Rigma și Vasile Ioan. Ultimii trei s-au și angajat ca în cinstea alegerilor să termine la timp repararea întregului parc de tractoare și să pregătească din vreme toate uneltele și semințele necesare pentru a asigura o recoltă bogată în anul viitor. Iar muncitorii și muncitoarele de la „Proletarul“ s-au angajat ca în cinstea alegerii tovarășei lor de muncă să dea stofe de cea mai bună calitate, reducînd în același timp prețul de cost.

Pentru actuala victorie în alegeri! — răspund azi mii de oameni ai muncii din Bacăul zilelor noastre.

F. U

Biologul Rudolf Palocsay

Dacă treburile te duc prin Bistrița și ai cumva de-a face cu oamenii care se ocupă cu agricultura și cu problemele ei, nu va trebui mult și-i vei auzi curînd pomenind numele savantului cu renume internațional, Rudolf Palocsay. Trebuie să știi însă că ilustrul nostru biolog este cunoscut aci nu numai în urma activității sale științifice, ci și datorită muncii sale ca deputat al Sfatului popular regional din Cluj.

Increderea pe care bistrițenii l-au acordat-o anul trecut, alegîndu-l deputat în sfatul popular regional, l-a făcut pe Rudolf Palocsay să dovedească alegătorilor săi că munca sa științifică nu-l poate împiedica de a munci tot cu atîta dragoste și abnegație și pe țărîm obștesc.

Zilele acestea cetățenii circumscripției electorale 1 Bistrița s-au adunat să-și propună candidatul pentru apropiatele alegeri de deputați în Marea Adunare Națională. Cineva dintre cei prezenți a rostit numele lui Palocsay. A fost de ajuns. Intreaga sală a izbucnit în ovații furtunoase.

Se aflau strînși aci muncitorii de la gospodăria de stat „Miciurin“, ceferiști, agronomii de la stația de experimentare pomicolă, muncitorii din fabricile de cherestea din apropierea orașului, colectivizii și țărani muncitori sosiți din satele bistrițene.

Nu mai era nevoie de altceva. De recomandări, de prezentări, de propagandă electorală pentru susținerea lui Palocsay. Era firesc ca un om iubit, apreciat și stimat de mase întregi de cetățeni, cum e Palocsay, să primească atît de spontan asentimentul întregii adunări.

Alegerea făcută de cetățenii bistrițeni a fost primită cu căldură și în restul țării, mai ales de masele largi de colectivizii și țărani muncitori. Aceasta pentru că fructele realizate de el din grădina experimentală sînt din ce în ce mai cunoscute, căpătînd o largă răspîndire în sectorul nostru agricol.

Despre viața dusă în trecut de Rudolf Palocsay s-a vorbit de nenumărate ori și fiecare cunoaște cîte ceva (există chiar și o carte interesantă, consacrată vieții și activității lui scrisă de Szabá Istvan). Este de ajuns să amintim din nou că „grădinarul“ de altădată de la marginea Clujului — care uimea și atunci pe cei din jur prin cunoștințele și realizările sale neobișnuite în domeniul creării soiurilor noi de fructe și flori — ar fi rămas într-un regim burghez mereu același „grădinar“ anonim, sortit pînă la capătul vieții sale să lupte cu mizeria, cu ignoranța și invidia celor avuți și puternici.

Învățăturile lui Miciurin, care stau la baza cunoștințelor personale ale biologului, au căpătat în anii puterii populare dezvoltarea pe care o cunoaștem sau despre care am auzit cu toții.

Un piersic care produce fructe frumoase, bogate în zahăr, aromate, rezistente la boli, insecte și ger, cîntărind fiecare cîte 350 grame; un vișin care să reziste condițiilor grele din Munții Apuseni; un hibrid obținut din încrucișarea pătlăgeli roșii cu ardalul etc. etc.

S-a scris mult, în amănunt și la timpul potrivit despre lucrurile acestea. Pentru meritele sale țara l-a răsplătit acordîndu-i Premiul de Stat.

Pentru aceleași realizări și pentru activitatea sa pe țărîm obștesc, cetățenii Bistriței l-au propus candidat pentru alegerile de deputați în Marea Adunare Națională. Nu putem decît să-l felicităm din toată inima.

Deputatul din Craiova

Un om abia trecut de treizeci de ani, înalt, subțire. Are bărbia puțin scoasă în afară, ceea ce îi dă un aer sportiv, și zîmbește mai tot timpul, ceea ce i-a atras porecla de „zîmbăreț“.

Sînt unii care-și închipuie că zîmbetul acesta aduce a neseriozitate, dar cine-l cunoaște pe Săftoiu — inovațiile sale, lucrarea sa pentru care a luat Premiul de Stat, cunoștințele sale solide în electrotehnică, stima de care se bucură ca tehnician la „Electroputere“ — își dă seama că veselia acestui om se datorează tocmai marii sale seriozități. El știe bine ce face și ce vrea — și oare ce poate fi mai puțin usuratic decît actul omului

Petre Săftoiu este și președinte al comisiei permanente industrie locală și gospodărie comunală a regiunii Craiova. Iată-l vorbind la o ședință de lucru a acestei comisii.

lucid care-și cunoaște dorințele și luptă pentru ele perseverent?

Siguranța lui Petre Săftoiu nu e plină de ea însăși — e siguranța febrilă a omului care caută. El se teme în permanență că nu-și utilizează bine timpul. Vorbind deunăzi cu un ziarist ce era curios să-l cunoască, l-a repezit, declarând că nu mai poate discuta „flecure” în timp ce e așteptat la uzină, la Electroputere. Ziaristul s-a supărat pe bună dreptate și a plecat, iar Săftoiu s-a dus la fabrică să lucreze.

Iubește lucrul manual cu pasiunea unui vechi meseriaș — îi place tehnica în general, electrotehnica în special și fotografiatul — cu măriți dezvoltări, copieri — în... particular. Îi place să citească, dar timpul nu-i ajunge și atunci folosește o metodă sui-generis: cumpără o carte, se uită puțin prin ea și îi istorisește subiectul bănuț soției. Apoi dînsa ia cartea, o citește cu patima cărțurărească, iar cînd o termină, i-o povestește lui, în amănunt, cu comentarii, acuzînd și apărînd personajele. Ultimul volum dezbătut în familie a fost Ana Karenina, iar părerile despre dragostea ei pentru Vronski au rămas împărțite. Cînd disputele sînt mai puțin culturale, ia parte la ele și Marin Săftoiu, care are vreo doi ani și cărăuia i se face o educație severă începînd cu politețea — lui i se zice „matală”, pentru ca și dînsul să spună la fel celorlalți.

După ce-și termină lucrul la fabrică, înainte de a ajunge acasă, Săftoiu o ia spre Bordei și Bercești, unde e circumscripția lui de deputat în sfatul popular regional și unde coordonează munca a șaisprezece deputați ai sfatului orășenesc. Trece pe la căminul cultural „Ion Creangă” — unde totdeauna găsește cîțiva băieți repețînd, o ia mai departe pe Sărariilor, uneori împreună cu Stan Mazilescu, tîmplarul acela uscățiv, mustăcios și șugubăț. Oamenii îl știu pe Săftoiu — nu pentru că a ținut discursuri, dar pentru că a ajutat extinderea rețelei de electrificare din Bercești cu aproape doi kilometri, s-a zbătut pentru înființarea unui centru de pline în strada Horia. I s-a întîmplat să nu reușească vreo acțiune, cum a fost aceea cu aducerea zgurii pe Sărariilor, ca să împiedice formarea noroiului: cînd el a aranjat totul și camioanele au venit, cei de pe Sărariilor n-au mai avut gust să încarce și să descarce zgura, așa că și-au păstrat noroiul.

Și iată și pasiunea particulară a deputatului — fotografia. După cum se vede laboratorul improvizat imbină cea mai modernă tehnică cu furturia de supă.

În așa-numitul „cartier Electroputere”, printre căsuțele cu înfățișare de mici vile, s-au extins de curînd rețeaua electrică, datorită, printre alții, și lui Petre Săftoiu.

Acum, Săftoiu se pregătește să plece în străinătate, pentru specializare. Pînă una alta — după ce a fost propus candidat pentru alegerile în Marea Adunare Națională — și-a luat în primire sarcina de președinte al comisiei de gospodărie comunală, industrie locală, drumuri și poduri, cooperatie meșteșugărească — unde e nevoie de un gospodăr tînăr, energic, descuiat, așa cum e dînsul, de un comunist care nu se împacă cu potlogăriile, așa cum nu s-a împăcat nici el cu cele săvîrșite la uzina unde lucrează și la demascarea cărora a contribuit. Și unde e nevoie — ca în orice comisie — de un om care știe să vorbească cu oamenii, nu cu o gravitate făcută, ci cald — dacă vreți — cu o bunăvoință plină de umor.

Interviu electoral

Oricine ajungea prefect sau primar la Ploești își începea cariera cu interviuri pline de promisiuni ce nu se îndeplineau nici odată.

Am stat și noi de vorbă cu un candidat în alegeri din regiunea Ploești. Dar un candidat din zilele noastre, care ne-a împărțit gîndurile și planurile sale. Interviuul acesta, pe care-l publicăm aci, țintește fără îndoială un scop precis: acela de a face și el propagandă electorală. Respectiv, de a susține candidatura tovarășului Gheorghe Stan, președintele Sfatului popular regional Ploești, candidat al Frontului Democrației Populare în circumscripția electorală Pătîrlage, raionul Cislău.

Înainte de a mă afla în biroul său, mai mulți dintre cei care au participat la ședința de propunere mi-au spus: „Chiar dacă ați publica un articol împotriva alegerii lui, cetățenii circumscripției, tot l-ar vota”.

Din cele povestite apoi am priceput limpede că tovarășul, ale cărui declarații trebuia să le notez, se bucură în circumscripția sa de o popularitate cu adevărat deosebită. „Îl cunoaște toată lumea acolo, chiar și școlarii”, mi s-a spus. Propunerea de a fi ales candidat a fost susținută cu un entuziasm sincer de întreaga circumscripție. L-au susținut oamenii comunei Sibiceni și Gura Teghii, unde deputatul nostru a sprijinit lupta dusă de cetățeni pentru construirea de microcentrale, care au adus lumină electrică în casele oamenilor; cei din Păltineni, unde s-a ridicat o școală nouă; cei din Mlăjeț, Calvin, Cătina, pentru podurile trainice de peste Buzău; cei din Varlam, pentru spitalul și căminul cultural construit, muncitorii de la IFET, pentru microcentrala ridicată aci și așa mai departe. Cetățenii circumscripției Pătîrlage îl cunosc nu din poza apărută zilele acestea în presă, ci din nenumăratele ocazii cînd tovarășul Stan s-a aflat zile întregi în satele și casele lor. Mulți de pe vremea cînd actualul președinte de sfat regional era un simplu muncitor petrolist.

Prietenos, modest și amabil, tovarășul Gheorghe Stan mi-a împărțit pe scurt planurile sale de viitor deputat în Marea Adunare Națională:

— E foarte greu să cunosc în amănunțime tot ce trebuie să se înfăptuiască în circumscripția mea în viitorii patru ani. Alegătorii mei vor prezenta, desigur, pe drum revendicări noi, pe care azi nu le pot prevedea. Totuși, în cel mai scurt timp trebuie să terminăm șoseaua ce va lega comunele Cătina, Corbu și Chiojdu. Apoi electrificarea comunei Șiriu și terminarea școlii din sat. La Mărunțișuri, construirea unui cămin cultural (e o rușine că nu s-a făcut pînă azi și eu am partea mea de vină), și electrificarea comunei. Între Cătina și Poșești, terminarea drumului. La Nehoiăș o școală mare. La Valea Muscelului, un cămin cultural.

— În legătură cu transformarea socialistă a agriculturii?

— Noi întovărășiri zootehnice. Specificul terenului impune acest lucru. Va trebui să popularizăm mai departe succesul întovărășirilor din Gura Teghii. La Calvin și Cătina ne vom strădui să lămurim oamenii ce însemnează și ce foloase poate aduce o întovărășire pe bază de rentă.

Mai departe:

— Desigur, funcția mă obligă să sprijin și celelalte circumscripții. Și asta printr-un ajutor dat deputaților respectivi. Dar în primul rînd va trebui să mă ocup de cetățenii din circumscripția în care candidiez...

Realizările înfăptuite pînă acum în circumscripția Pătîrlage (mai mult decît propaganda făcută în rîndurile de față) îi vor asigura, sîntem convingși, locul cuvenit în Marea Adunare Națională. Fără venituri și averi fabuloase, ca foștilor prefecți de Prahova, ci, dimpotrivă, însoțit de sarcini și obligații obștești îndoite. În plus, alegătorii (care i-au ascultat proiectele sau au citit rîndurile acestui interviu) vor putea să-l tragă la răspundere dacă declarațiile sale ar rămîne literă moartă.

Pentru toate, viitorul va fi cel mai activ martor.

ALEGERILE BURGHEZE VĂZUTE DE ARTIȘTI PLASTICI AI VREMII

HENRIC DEMBITZKI (1830-1900)
 — Votul tău cîdă-tunc, și-ti voiu fi avocat,
 protector, tot ce vrei eor
 — Votul tău și la moment ești scăpat de monopol, de licență, de in-
 voieli agricole, de miliție și de orice.
 — Îi ai, cocoane! La mulți ani!
 (Colecția Cabinetului de Stampe al Academiei R.P.R.)

CONSTANTIN IIQUEIDE (1865-1899) TRATATIVE

— Păi, polul și votul, coane Iorgule.

(Din „Albumul comic de Alegeri”, 1895)

NICULAE N. TONITZA (1886-1940)

IN CONTRA NOASTRĂ...

„Candidații socialiști sînt arestați și brutalizați” (ziarele)
 „ȘI TOTUȘI CAUZA DREPTĂȚII VA TRIUMFA!” („SOCIALISMUL”, 15. X. 1919)

IOSIF ROSS

Agentul Electoral:
 — „Aștia-s oamenii
 mei, coane Jorjică.
 O să voteze cu ochii
 închiși” (1934) →

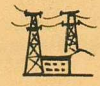

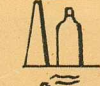

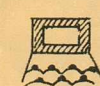

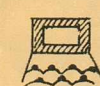

B'ARG (ION BĂRBULESCU)

Campania decurge în per-
 fecță liniște: „Un alegător
 (2. XII. 1933)

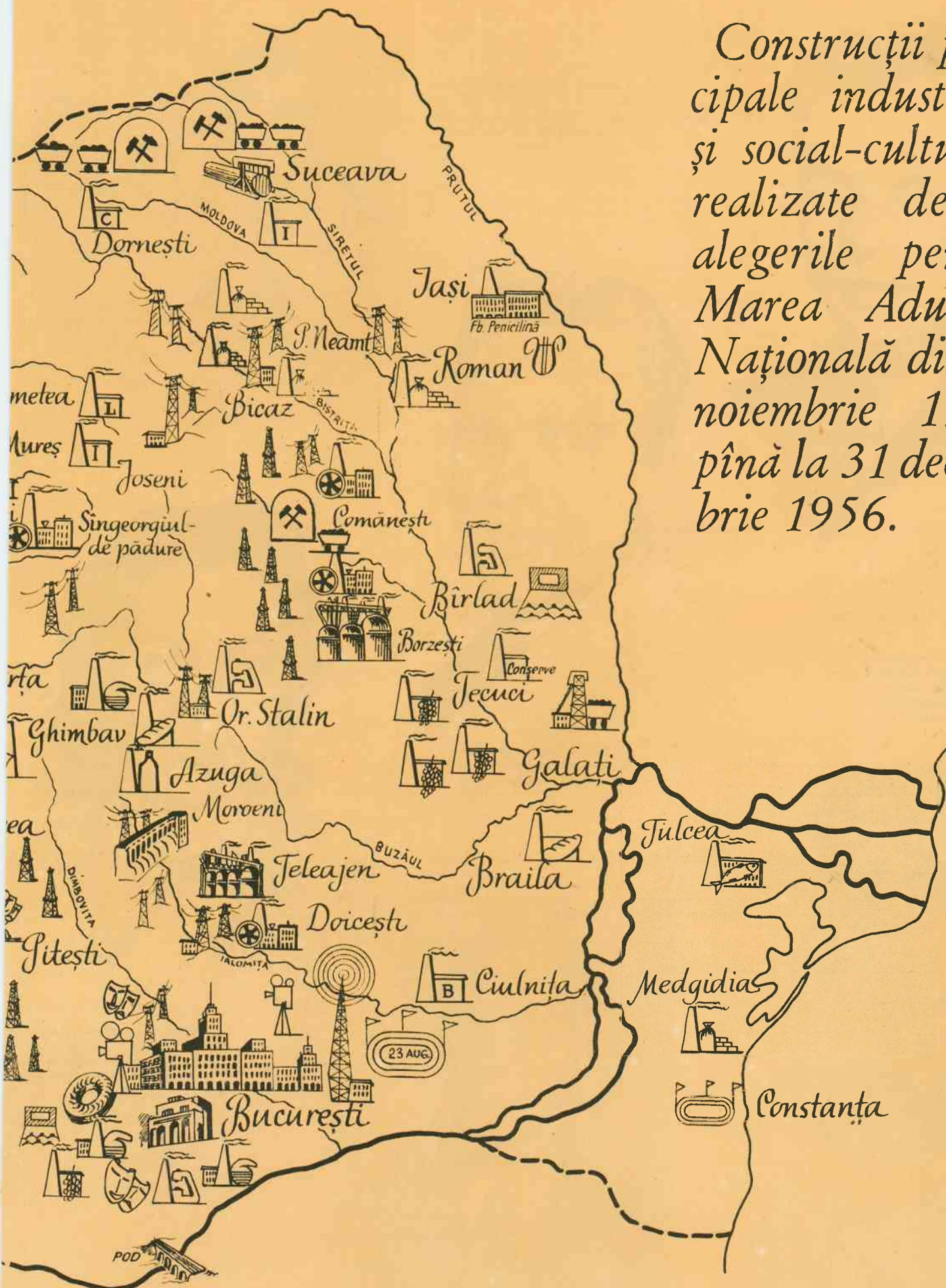
AUREL IIQUEIDE
 „LA VOT” (1934)

Legenda:

- Uzină metalurgică
- Uzină preparare minereuri fieroase și nefieroase
- Siderurgie
- Rafinărie
- Uzină chimică
- Uzină cocsochimică și semicocs
- Combinat de cauciuc
- Petrol
- Gaz metan
- Mină
- Stații și linii electrice
- Fb. materiale de construcție
- Fb. de sticlă
- Fb. de zahăr și altele
- Fb. de cretă și hirtie
- Termocentrală
- Hidrocentrală
- Fb. de lapte praf
- Fb. conserve de pește
- Intrepr. de panificație
- Fb. de egrenat bumbac și topit. în și cinepă.
- Stadion
- Centru producție cinematografică
- Cinematograf
- Studio radio
- Teatru de stat
- Teatru de vară
- Opera
- Filarmonica

Construcții principale industriale și social-culturale realizate de la alegerile pentru Marea Adunare Națională din 30 noiembrie 1952, pînă la 31 decembrie 1956.

CANDIDAȚI AI FDP

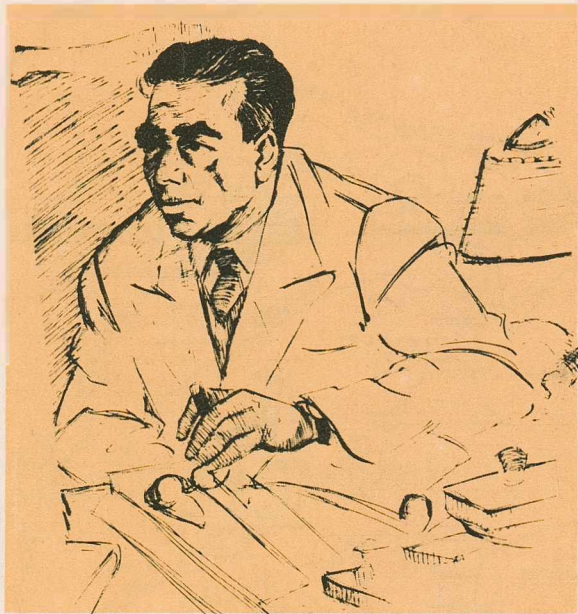

Schuster Michael, vicepreședinte al Comitetului Executiv al Statului popular al regiunii Stalin, candidat în circumscripția electorală Dumbrăveni.

Manea D. Ilie, președintele întovărășirii agricole „Avântul Socialist”, din comuna Strimba, raionul Vidra, candidat în circumscripția electorală Adunații-Copăceni, reg. București.

Pulinică Constantin, director general al Uzinelor „23 August”, candidat în circumscripția electorală „Vasile Roaită” București. →

Bercu Feldman, candidat în circumscripția electorală Vaslui, regiunea Iași.

Nagy Paraschiva, maestru la fabrică „Solidaritatea” din Oradea, candidată în circumscripția electorală Oradea-Sud.

Acad. dr. Ștefan Milcu, secretar al Academiei R.P.R., candidat în circumscripția electorală Roman, regiunea Bacău. ←

regimul de democrație populară asigură independența reală a patriei noastre, împotriva oricăror încercări imperialiste de amestec în treburile noastre interne.

PENTRU CĂ și în viitor să fie respinse cu aceeași tărie orice uneltiri imperialiste îndreptate împotriva patriei noastre.

DIN CARNETUL UNUI SCRITOR GERMAN

DESPRE „ALEGERI LIBERE” ȘI ALTELE

de Ștefan HEYM

Cu câțiva ani în urmă am avut prilejul să trec prin orașelul american Atlantic City — din statul New-Jersey. Din goana mașinii apăreau și dispăreau, în dreapta și în stînga noastră, panouri mari cu reclame și afișe multicolore, ridicînd în slăvi calitățile unui candidat sau ale altuia, în vederea alegerilor locale, care urmau să aibă loc în curînd. Pe marginea acestui eveniment, între mine și șofer s-a înfiripat repede o discuție. Așa am aflat că, după ce l-au „uns” pe primarul orașului cu o anumită sumă de bani, proprietarii unor tripouri au obținut din partea municipalității diferite favoruri; și că o mare parte din banii obștei a fost investită în hotelurile luxoase presărate de-a lungul falezii, în timp ce pe străzile mai doznice ale orașului zac grămezi de gunoaie intrate în putrefacție... Pe scurt, din relatările șoferului reieșea limpede că, în urma „eforturilor” depuse de cei din administrația republicană a orașului Atlantic City, se înjghebase aici o cloacă de afaceriști și de șperțari, iar populația muncitoare, care plătește și așa impozite mari, este înșelată și jefuită la tot pasul de mai sus pomeniții edili...

Am căutat să-i ofer șoferului prilejul să-mi istorisească tot ce știe, pînă la capăt.

— Ei, bine—i-am spus, arătîndu-i în același timp un uriaș panou electoral care se înălța la o încrișare de drumuri—o să aveți în curînd alegeri. Veți putea atunci să le faceți vînt acestor pun-gași... N-aveți decît să votați pentru celălalt partid...

Mi-a aruncat o privire surprinsă, ca și cum aș fi fost picat de pe altă lume.

— În ceea ce mă privește —mi-a răspuns el categoric— eu am să votez pentru republicanii.

— Bine, dar chiar dumneavoastră spuneați...

— Înțelegeți-mă Mister — a ripostat el iritat — eu am o soție și doi copii!

— Ei, și!?

— Trebuie să-mi hrănesc familia, asta e! Și o hrănesc numai datorită faptului că transport pasageri. Iar autorizația mi-o dă poliția. Dacă introduc în urnă un buletin contra republicanilor, s-a terminat cu autorizația!

— Cu alte cuvinte, dumneavoastră vreți să spui că poliția știe cu cine votează fiecare?

— Ce repede le pricepeți! — mi-a răspuns zeflemitor șoferul. Bineînțeles că da! Fiecărui buletin de vot i se dă un număr. Te duci la centrul de votare, unde ești înscris pe o listă, în dreptul unui anumit număr; numărul acesta îți se trece apoi pe buletinul de vot.... Vedeți acum unde-i buba?

★

Un prieten de-al meu, profesor de mineralogie, a fost nu demult în Germania occidentală. Trecînd pe lîngă o carieră de piatră, a oprit mașina, interesîndu-l rociile din acea regiune.

Un lucrător l-a întrebat cine este. Cînd i-a răspuns că vine din Republica Democrată Germană, acesta l-a măsurat cu o privire compătimitoare, de parcă ar fi vrut să-i spună: „greu pe-acolo, cu comuniștii!” Apoi a început o discuție despre politică.

— Știți, eu sînt social-democrat și așa am fost toată viața — i-a mărturisit el.

— Și în timpul lui Hitler? — a ținut să afle profesorul.

— Deh, cum să spun...? — a răspuns încercat muncitorul. Ce puteai face împotriva lui? În schimb, după 1945 am început din nou să votez cu social-democrații...

— Dar acum? — l-a descusut mai departe profesorul, știind că alegerile din septembrie pentru Bundestagul de la Bonn erau foarte aproape. Probabil că și de data aceasta își vei da votul social-democraților.

Muncitorul a avut un moment de ezitare.

— Nu, să vedeți, — a răspuns el cu nesiguran-

ță în glas — se pare că de data aceasta va trebui să-l votăm pe Adenauer... Dar, vedeți, aș vrea să vă explic... Eu, de fapt, sînt social-democrat, acestea sînt convingerile mele...

— Și ai să votezi pentru Adenauer tot din convingere?

Muncitorul a tăcut un răstimp, ca să continue apoi, dînd din cap:

— Pentru dumneavoastră, „Herr Profesor”, acest lucru este poate de neînțeles. Sînteți de dincolo, din Răsărit... Eu mi-am găsit de lucru cu greu în cariera asta de piatră și de bine, de rău, reușesc să-mi hrănesc familia. Acum... ascultați-mă mai departe. Un om cu carte mi-a explicat mie și vecinilor mei că, dacă vom vota împotriva lui Adenauer, americanii își vor lua înapoi creditele pe care ni le-au acordat. Iar dacă n-o să mai existe bani, am să fiu iarăși fără lucru. E clar, „Herr Profesor“?

Evident că profesorului i-a fost clar ca lumina zilei totul.

★

Aceste două mici întîmplări, redate în întregime de mine, le-am relatat aici pentru a

„Alegeri libere” în Germania occidentală. Cit de „libere”, o spun și fotografia și explicația dată de agenția americană „Unifed Press” care a transmis-o: „Pe frontul de Est domnește liniștea”. Cu alte cuvinte regimul Adenauer, cit și cei de la Washington, interesează în menținerea sa, pot fi liniștiți: au mijloace pentru „desfășurarea normală” a alegerilor.

Confeti, artificii, uniforme de operetă sau costumație... a la Tarzan, girls-uri — mai mult sau mai puțin îmbrăcate, dar care au grija să facă într-un fel reclamă unuia sau altuia dintre candidați — precum și nelipsitele ocări aruncate de o parte și de alta, într-un cuvînt o adevărată mascaradă caracterizează fiecare campanie electorală din S.U.A. Acest bilci electoral este finanțat din gros de marii magnafi — numai pentru campania electorală din 1956 s-au cheltuit peste 200 milioane dolari. Iar aleșii nu sînt ai poporului, ci ai monopolurilor. A recunoscut-o de altfel cîndva chiar și un reprezentant al marului trust Dupont, declarînd în fața uneia dintre comisiile Congresului S.U.A.: „America este țara noastră și nu țara Congresului”.

„Acest negru a votat”. Așa sună odiosul avertisment dat acelor negri care ar îndrăzni să-și exprime prin votul lor protestul împotriva politicii de discriminare rasială ridicată la rangul de politică de stat în S. U. A. Ce părere au despre asemenea „libertăți” domnul Dulles și alți nevinovați îngeri ai „democrației” americane?

sublinia la ce se referă Mr. Dulles când vorbește despre „alegeri libere”.

După toate aparențele, domnia-sa are pretenția că alegerile pe care le propovăduiește ar fi „libere” tocmai pentru că dau libertate deplină afaceriștilor — fie ei americani sau vestgermani — de a-și impune în mod brutal voința în alegeri, indiferent dacă este în vigoare sistemul a două partide, al unui număr mai mare de partide, sau oricare alt sistem. Vorbind despre „alegeri libere”, guvernării americane au în vedere mai ales libertatea pentru bancheri de a finanța în preajma alegerilor propaganda partidelor reacționare; libertatea gangsterilor politici ori de drept comun și a fasciștilor de tot soiul de a „convinge” poporul cu cine trebuie să voteze. (Nu mai pomenesc despre necruțătoarea presiune economică care se exercită asupra alegătorilor, deoarece cred că cele două cazuri relatate mai sus sînt suficient de grăitoare.)

Pe de altă parte, potențați „lumii apusene” rostesc în auzul tuturor cuvinte ca semnificații mari, ca *pace, libertate, democrație*. — denaturându-le însă sensul și escamotându-și cu ajutorul lor manevrele reacționare.

„Pacea” lor nu este decît o succesiune a perioadelor de înarmare, cu războaiele de pe urma cărora își scot veniturii considerabile... Prin „democrație”, Mr. Dulles și cei care gîndesc deopotrivă cu el înțeleg un singur lucru: folosirea unei asemenea proceduri parlamentare, încît un mic grup de monopolisți să poată stoarce cît mai bine sudoarea a milioane de oameni. Acest soi de „democrație” include organic în conținutul ei corupția și gangsterismul, legalizate, și otrăvirea oamenilor cu veninul sovinișmului și al rasismului. Iar noul „turn Babel” al pseudodemocrației se construiește pentru a-i dezbină pe oamenii simpli, pentru a crea divisiuni și a semăna derută, împiedicîndu-i astfel să facă uz de forța de care dispun.

Poate că sămînța minciunii, împrăștiată de Mr. Dulles, va prinde ici-colo, în rîndul unor anumiți oameni din S.U.A., din Germania occidentală sau din alte țări apusene.

Dar la aceste popoare există mai cu seamă un teren vast și deosebit de rodnic pentru sămînța adevărului. Căci ele sînt din ce în ce mai mult pătrunse de sensul unic și adevărat pe care îl au noțiunile de „pace”, de „libertate”, și înțeleg adevăratul sens al democrației, așa cum înțeleg și adevăratul rol al Uniunii Sovietice, al țărilor de democrație populară, al întregii omeniri progresiste.

Ciocnire de opinii și... pumni în senatul japonez. Președintele senatului, atacat și el, a fost salvat de intervenția poliției. Încă una din numeroasele mostre ale „democrației burgheze”.

AH, PROMISIUNILE ELECTORALE!...

„Sîngelenu mai trebuie să curgă în Africa de Nord”. Acest titlu aparține unui articol publicat de Guy Mollet. Cînd? În toată campania electorală de la sfîrșitul anului 1955. Se spunea în articol, negru pe alb: „Datoria principală a guvernului care va veni la putere după alegeri va fi aceea de a restabili pacea în Africa de Nord... Și se arată și cum: „să nu se repete greșelile din Indochina, Tunisia, Maroc” și „represiunea imbecilă și oarbă trebuie oprită”. Și încă o dată, la sfîrșitul articolului, calea războiului era caracterizată drept un mijloc „imbecil și fără speranțe”. Iar într-unul din discursurile sale electorale promisese pentru a nu știu cîta oară că „va face tot posibilul pentru încetarea războiului din Africa de Nord și pentru întoarcerea imediată a tinerilor soldați”.

Frumos, nu? Dar în special folositor. Căci promisiunile pe marginea acestei probleme arzătoare pentru Franța, l-au adus în fruntea guvernului.

...Și apoi Guy Mollet a început să-și îndeplinească angajamentele. Mai întîi a ținut un discurs în care a cerut patrioților algerieni să renunțe la lupta lor. În caz contrar, „Franța se va vedea silită să-și mobilizeze toate resursele sale pentru a asigura prin toate mijloacele securitatea populațiilor”. (Inclusiv, sau mai ales, mijloacele „imbecile și fără speranțe”, domnule Mollet?). Iar după aceea a trecut la măsuri concrete. Spicuiam cîteva:

3 aprilie 1956. Nave de război bombardează mai multe sate de pe coasta algeriană între Collo și Philippeville.

27 mai: În cartierul arab din Alger

Acțiunea „pacificatoare” a poliției franceze în Algeria.

are loc o operație polițienească de o amploare fără precedent. Sub protecția mitralierelor, patrula bine înarmată răscolește casă cu casă. 4500 de musulmani sînt arestați ca „suspecți”.

3 octombrie: După cum relatează ziarul francez „Le Monde”, în Algeria există cîte un soldat francez la fiecare 20 localnici.

15 octombrie: „Opera de pacificare a Algeriei!” — cum e numită de guvernul francez — continuă. 5000 soldați francezi au întreprins o operație de mari proporții. A

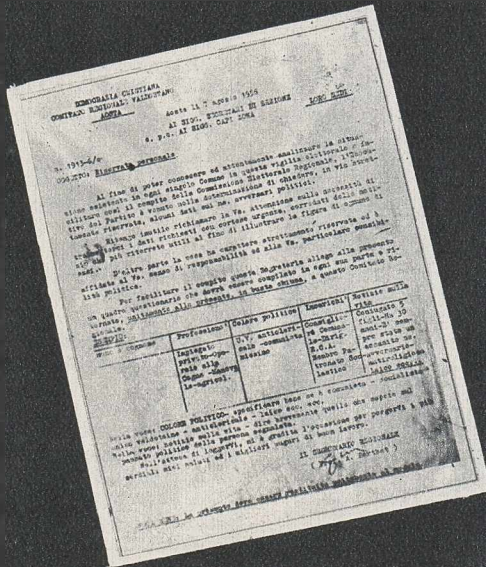
fost complet înconjurată și izolată o regiune ce cuprinde 16 orașe și mai multe sate.

Această enumerare ar mai putea continua. Fiecare zi de la instalarea guvernului Mollet a adus crunte represii și vărsări de sînge popoului algerian.

...Parcă în urmă cu un an, în toată campania electorală, un politician socialist cerea ca „represiunea imbecilă și oarbă” să fie oprită!... Ah, ce ție și cu promisiunile astea electorale!...

I. C.

TILCUL UNEI ADRESE...

O adresă „strict confidențială”. Ce conține? Iată-i textul: „În scopul de a putea cunoaște și analiza cît mai bine situația existentă în fiecare localitate, acum, în pragul alegerilor, și pentru a ușura în felul acesta munca Comisiei electorale regionale, Comitetul Executiv al Partidului a sacotit necesar să ceară pe această cale strict confidențială, unele date asupra adversarilor noștri politici”. Și după ce se subliniază încă o dată „caracterul absolut confidențial” ur-

mează un chestionar, cu următoarele rubrici: numele și pronumele, profesia, apartenența politică, funcții, date despre viața particulară, trecutul politic lar în josul scrisorii o mențiune specială atrage din nou atenția să se specifice clar la rubrica apartenenței politice dacă respectivul e comunist, socialist, anticlerical etc și se insistă încă o dată asupra trecutului politic. Scopul urmărit prin acest „chestionar” apare, deci, limpede: să furnizeze date pentru un eventual șantaj.

Vi se pare că recunoașteți „genul”? Nu, nu vă grăbiți să afirmați că datează de la noi din țară, de pe vremea apusului pentru totdeauna democrației burgheze moșierești. Este o scrisoare adresată de Comitetul regional Val d'Aosta al Partidului Democrat-Creștin — partid aflat la putere în Italia — organizațiilor partidului din regiune. Scoasă la iveală de săptămînalul „Voce di Aosta” această misiivă scandaluoasă demască puternic unul dintre matrapozlicurile electorale din timpul alegerilor ce au avut loc în anul trecut în Italia. Căci au fost mai multe. Printre ele și faptul că un mare număr de alegători au fost frustrați de dreptul la vot pe baza legislației fasciste. Printre ei, Gentili Anna din Florența, pentru că a suferit o condamnare la o amendă de zece lire pentru atîrnarea rufelor într-un loc interzis, Opalizzo Umile pentru o condamnare similară deoarece nu avusese felinar aprins la căruță, și alte cazuri asemănătoare. Și astfel circa două milioane de alegători au fost șterși din listele electorale.

Concludent, nul...

în patria noastră liberă nu-și mai găsesc loc fărădelegile cu care burghezo-moșierimea și-a însoțit dominația sa de tristă amintire.

PENTRU CA niciodată să nu mai poată fi reînviat trecutul negru de înșelare, jefuire și oprimare a poporului.

In primăvara anului 1923 mă îndreptam într-o zi spre Camera Deputaților să mă înscriu la un concurs de stenografi.

Îmi amintesc că de la primul meu contact cu instituția de pe Dealul Mitropoliei am întâlnit cordoanele de soldați care interziceau publicului să urce dealul la Cameră, pe motiv că acolo „este mare scandal și bătaie”. Am rămas cîțva timp printre curioșii care se adunaseră. Lîngă mine, doi ziaristi, destul de tineri, vociferau, susținînd că „libertatea presei e știrbită tocmai într-un moment cînd e mai mare nevoie ca ziarele să informeze publicul”. Argumentul nu părea să fi impresionat din cale afară pe plutonierul de jandarmi care comanda cordoanele, dacă ținem seama că în urma „replicii” pe care i-a dat-o, nefericitul reprezentant al „celelalte” a patra puteri în stat s-a dus de-a berbeleacul la vale.

A doua zi de dimineață citeam în „Universul” că Grigută Filipescu, lider conservator, spărsese în incinta Camerei niște fiole cu gaze rău mirositoare, provocînd evacuarea sălii de sedințe. De altfel, în „atmosfera” hidrogenului sulfurat, a altercațiilor, părăielilor și scandalurilor între deputați, se discuta, în primăvara anului 1923, noua Constituție pe care liberalii, aflați la putere, au trecut-o pînă la urmă prin Cameră și Senat.

Cît despre mine, eșecul primei încercări de a lua contact mai strîns cu „reprezentanții națiunii” nu m-a descurajat și curînd după aceea, la 1 mai 1923, eram numit, prin concurs, stenograf stagiar la Camera Deputaților.

Din însemnările unui fost

STENOGRAF PARLAMENTAR

Text: Nicolae SCĂRLĂTESCU

Ilustrații: G. VOINESCU

Sînt mulți ani de atunci. Îmi amintesc însă că din prima zi m-am înțrebat de ce-or fi conceput constructorii palatului acesta în sil de cazemată, cu ziduri groase, cu etaje subpămîntene, înfundate adînc în pîntecul Dealului Mitropoliei? Abia mai tîrziu, după ce prin funcția mea am cunoscut mai îndeaproape activitatea „reprezentanților poporului” și „legăturile” lor cu cei ce i-au „ales”, mi-am dat seama de însemnătatea acestei poziții „strategice” a clădirii. Am văzut adesea manifestații publice masive în București, mii de invalizi de război care erau lăsați să moară de foame, mici meseriași care nu mai puteau suporta povara impozitelor, chiriași loviți de cine știe ce modificare — în favoarea proprietarilor — a legii chiriilor, pensionari care nu-și primeau drepturile și așa mai departe. De cîte ori șuvoaiele de oameni nemulțumiți, după ce manifestau pe Calea Victoriei sau pe cheiul Dîmboviței, se îndreptau spre Cameră să-și spună păsul,

coloanele erau semnalate de postul fix din vîrfurile clopotniței Mitropoliei. Atunci trupele de jandarmi, care erau în permanență mobilizate la poalele dealului — foarte discret, e drept — în curtea cafenelei Bellavista, închideau dintr-o singură mișcare accesul spre deal.

Adeseori, măsurile acestea fiind considerate insuficiente pentru a asigura „liniștea” domnilor deputați care „se sacrificau de dragul poporului”, apăreau și mitralierele, camuflate, dar gata de tragere.

Camara Deputaților cunoștea o agitație deosebită imediat după alegeri, cînd se făceau validările, adică confirmarea deputaților pentru locurile unde au fost aleși. Validările se făceau județ cu județ, durau săptămîni întregi și dădeau naștere la scandaluri interminabile. Opoziția încerca cu acest prilej să „ciupească” cîteva locuri în plus, dezvăluind ingerințele guvernului în timpul alegerilor: arestări și bătăi, furturi de urne, izolarea unor comune bănuite „opozitioniste”.

Firește, șansele opoziției de a

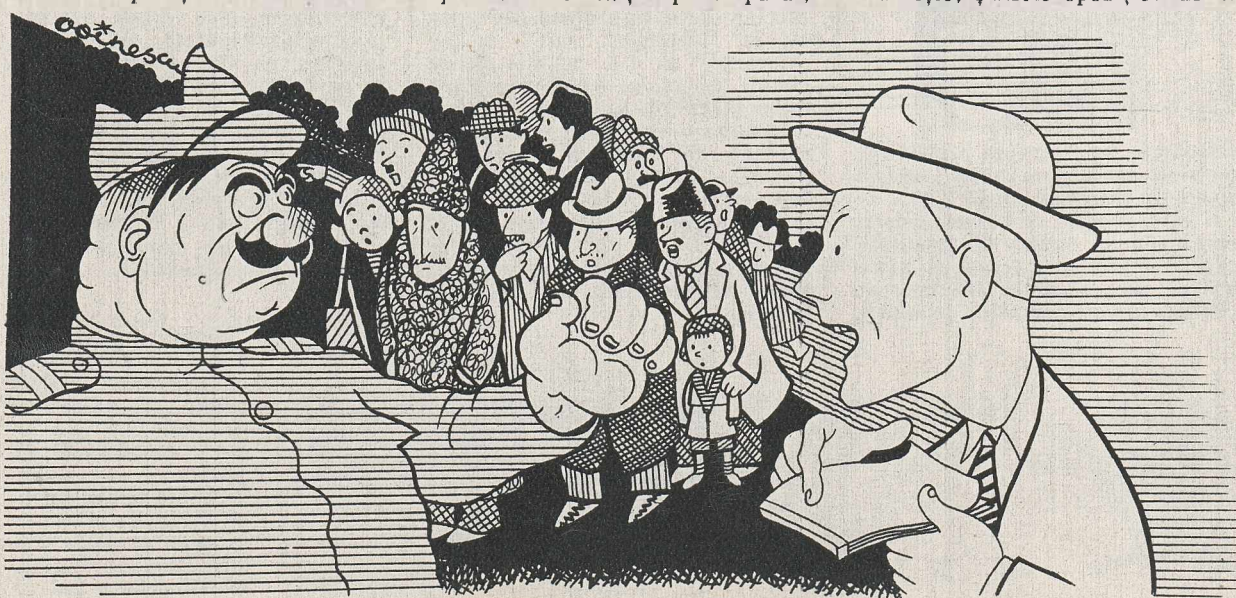
obține invalidarea vreunui deputat guvernamental erau nule. În dezbaterile asupra validărilor, deputații guvernamentali (care formau majoritatea) erau și judecători, și parte; așa că din această luptă tot opoziția ieșea prost, guvernul adjudecîndu-și totdeauna cîteva locuri în plus.

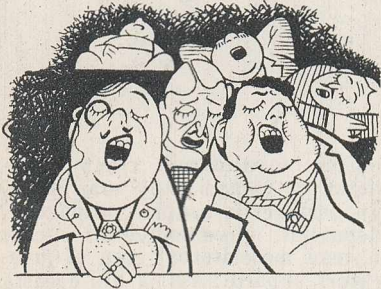
In mijlocul acestor scandaluri, stenografii, deși nu participau nici direct, nici indirect la dezbateri, ocupau un „loc central” prin „poziția geografică” a mesei la care lucrau, situată, ca în jocul de-a „șeful la mijloc”, între sala care fierbea și tribuna oratorului. Nu rareori proiectilele întrebuintate de obicei în asemenea scandaluri — ouăle clocite, merele, murăturile, pachetele cu țigări, tradiționalul pahar cu apă al oratorului și chiar urnele de votare — nimereau în capul vreunui stenograf.

O dată, cînd la masă era „la rînd” regretatul nostru profesor Stahl, paharul cu apă aruncat la un moment dat spre băncile liberale de unul dintre deputații cei mai „irascibili”, a nimerit într-adevăr foarte bine la țintă, dar conținutul paharului s-a vărsat pe hainele noi de vară ale stenografului. La protestele acestuia, deputatul cu pricina a replicat că „asta-i cu noroc”. Și, într-adevăr, profesorul Stahl avusese totuși noroc, pentru că un an mai tîrziu pe alt stenograf, Sabin Constantinescu, paharul l-a lovit chiar în cap. Și acesta a avut noroc: proiectilul „parlamentar” n-a reușit să-i spargă capul, cu toate că era chel...

Imi amintesc de un deputat țărănist, vestit „combatant” opoziționist, care, deși om de știință, își sprijinea adesea ieșirile demagogice pe cele mai absurde superstiții. În scop de reclamă electorală, numitul deputat se făcuse purtătorul de cuvînt al unui curent care cerea revenirea la calendarul după „stil vechi”. Interpelînd guvernul, domnia-sa mo-

tiva necesitatea revenirii la vechiul stil nu numai cu argumentul că asta ar fi fost „voința maselor largi”, dar și cu „principii științifice bine fundamentate”, imortalizate în Monitorul Oficial de pe vremea aceea, (eu însumi le-am stenografiat), precum: cucul, care după cum se știe începe să cînte în ziua de Sîn Pițru, își face acest debut la Sîn Pițru după stil vechi și nu după stil nou; aghiaza luată de la biserică la Bobotează după stil nou se împute, pe cînd cea luată după stil vechi rămîne pură mult timp... și alte asemenea „argu-

mente științifice”. Vă dați seama ce uriașă problemă de stat reprezintă aceasta. Dar cu ajutorul ei se întreține agitația țaranilor din Fălciu, care-l trimiteau regulat pe numitul deputat în parlament.

Același deputat obișnuia să facă mare caz din faptul că ar fi fost, chipurile, sărac. Într-o ședință, cînd repeta pentru a nu știu cîta oară aceeași poveste, un deputat liberal l-a întrerupt aruncîndu-i în față că e subvenționat de Banca Marmorosch-Blank. Infuriat, deputatul nostru s-a făcut atît de roșu la față, încît aveai impresia că din moment în moment o să fie lovit de congestie. A doua zi, în ziarele liberale apărea o butadă care suna cam așa:

E Marmo-roș la față
Și-n buzunare... blanc

Mai tîrziu, liderul țărănist a trecut cu arme și bagaje la liberali, care l-au făcut ministru. Într-o zi, proaspătul domn ministru s-a întîlnit cu un om de afaceri care-l ajutase uneori bănește, în vremurile negre ale opoziției. Voind să-și arate grațitudinea, excelența sa l-a întrebant: „Ei bine, domnule, acum sînt ministru; ai vreo afacere ceva să fi-o aprob?...”

„Coane Nicule — i-a răspuns afaceristul — nu-mi aproba nimic. Dar uite ce te rog: să te plimbi duminică pe la prînz la braț cu mine pe Calea Victoriei, de la Capșa la Ateneu. Restul, las'pe mine...”

u toate ședințele parlamentare erau furtunoase. Unele se desfășurau chiar într-o atmosferă de desăvirșită apatie. Guvernul,

o dată venit la putere, nu mai avea nici o teamă de Cameră, unde-și avea asigurată o majoritate docilă. În zilele în care parlamentul, pe baza unei ordine de zi obișnuite, funcționa ca o adevărată fabrică de legi, interesul deputaților pentru dezbateri se topea cu totul. În asemenea zile, dacă găseai în bănci cîte douăzeci-treizeci de deputați. Cîte un deputat opoziționist se trezea din moțială și începea să protesteze: „Camera nu mai e în număr. Ridicați ședința”. Aruncîndu-și o privire obosită prin incintă, președintele riposta: „Sîntem în număr legal... Dom-

ni deputați sînt pe culoare, la bufet, lucrează în secții”... Atunci începeau să țîrle soneriile pe culoare. În incinta Camerei intrau cîțiva deputați care se „refăcuseră” la bufet și... totul reîntra în normal. Legile se discutau, se votau automat, de multe ori într-o viteză uluitoare. Asta se întîmpla în special în ședințele de noapte, pe la sfîrșit de sesiune. După citirea proiectului de lege, președintele anunța mecanic: „Discuția generală este deschisă”. Cine cere cuvîntul? Cuvîntul nu-l cerea nimeni și legea se punea la vot în total cu bile. Ușierii, în uniformele lor ca de generali începeau să se agite pe culoare, strigînd acompaniați de țîrîitul soneriilor: „Poftiți la vot, domnii deputați. Al optulea vot, „Asta ce vot mai e?” se întrebau deputații la bufet. Greu de știut la ora aceea... Intrau și votau: albă la albă, neagră la neagră. Cei care moțiau în sală urcau și ei alene să voteze. În dreapta și stînga tribunei se aflau cele două urne, una albă, alta neagră, pentru control. Numărul bilelor albe și negre dintr-o urnă trebuia să corespundă cu numărul bilelor albe și negre din cealaltă.

La sfîrșit, președintele anunța solemn rezultatul votului: „Votanți 110. Majoritatea regulamentară 56. Bile albe pentru, 106. Bile negre contra, 4. Adunarea a adoptat...” Și mașina de vot mergea înainte, netulburată. Una după alta se votau legi privind interesele proprietarilor de fabrici și păduri, scăderi de pensii, utilizări dubioase de credite, înființări de postursinsecuri pentru clientela politică, convenții internaționale înrobitoare pentru țară.

„Mai oprește mașina, dom'președinte, că s-au încălzit lagărele” — se auzea uneori vocea popii Drăghici, deputat de Teleorman. La care Orleanu, președintele, replica rîzînd: „Nu-i nimic, părinte, du-te de-o mai unge”. Și popa

Drăghici se executa imediat, pornind agale spre bufet, unde-l aștepta o țuică „specială”.

Tîrziu, în miez de noapte, ușierii continuau să strige, pe jumătate adormiți și ei, rătăcind ca niște strigoi pe culoarele întunecate: „Poftiți la vot, domnii deputați.

Al optsprezecelea vot...”. La fel de adormit, președintele mormăia: „Adunarea a adoptat...”

Cele mai gustate ședințe, care făceau ca incintele să fie pline pînă la refuz, erau acelea în care se dezbăteau așa-zisele „chestiuni personale”. Dacă un deputat se simțea lezant în onoarea lui de famelist, cerea cuvîntul în „chestie personală”, iar regulamentul Camerei prevedea pentru astfel de discuții, urgență și precădere. Trebile statului erau lăsate baltă, dat fiind că cîntea onorabilului deputat nu putea să se bătăne nici o secundă mai mult în incertitudine...

În cîteva minute, sala se umplea. Ziariștii telefonau la redacții: Opriți ediția, vine o „chestie personală”. Deputații telefonau nevestelor și cunoscuților: „Veniți repede... o chestie personală”... Cu toți numai ochi și urechi, așteptau ca protagoniștii „chestiei personale” să se dea cît mai crunt unul la altul, să-și demaște reciproc învîrtelile și matrapazlicurile. Și dac-o fi cu bătaie — de obicei așa era — cu atît mai bine.

Ședințele pentru interpelări, fixate de obicei joia după-masă, atrăgeau de asemenea mulți curioși în tribune. Desigur ședințele erau „interesante” prin spectaculozitatea lor și pentru duelurile „oratorice” pe care le iscau și nicidecum prin efectul practic pe care l-ar fi avut. În afară de ușoara durere de cap pe care o provocau ministrului interpelat, din aceste interpelări nu ieșea de obicei nimic. Interpelatorii nu uitau niciodată, oricît de focosi păreau, că s-ar putea afla și ei în curînd în postura de „interpelat”. În afară de asta, fiecare deputat avea „trebușoarele” lui de rezolvat pe la ministere și gîndea că nu era practic să se pună rîu cu guvernul.

S-ar părea că ședințele de noapte ar fi trebuit să fie cele mai adormite. Așa și era în general. Dar nu întotdeauna... Trebuie să ținem seama că de la ora 7 și jumătate seara, cînd se suspenda ședința de după-amiază, și pînă pe la nouă, nouă și un sfert, cînd începea ședința de noapte, majoritatea deputaților se repezeau pînă la „Carul cu bere”, la „Iordache”, la „Gambriunus” și la alte birturi. La ședința de noapte, mulți deputați seoseau „bine montați”.

Imi aduc aminte de o asemenea ședință de noapte cînd deputatul Florian de la Hunedoara s-a repezit la Mihalache, care-l făcuse „afacerist” și i-a pocnit cîțiva pumni. S-a încins o bătaie teribilă între țărăniști, conduși — ca întotdeauna — de Ionel Lupescu, deputat de Rîmnicul Sărat, și liberali, conduși de Manolescu-Strunga. Balustrada scării ce duce la tribuna oratorului a fost făcută țândări. Eu și bătrînul Tache Popescu, care ne aflam atunci la masa stenografilor, ne-am salvat în subsol.

L a astfel de scandaluri, cu sau fără bătaie, am asistat de multe ori și eu și alți stenografi. Pe noi nu ne mai impresiona însă. Circulînd prin culoarele Camerei, aveam puțința să vedem, după o zi, două, sau chiar după o oră, ce „frățește” se împăcau lucrurile. Așa că pentru noi, trebuie să mărturisesc, elementul dominant al întregii atmosfere de acolo rămînea... amorul. Acesta era din plin alimentat, de personaje și de replici.

Vedeai perindîndu-se la tribună preoți care interpelau guvernul în probleme industriale, medici care discutau cu emfază, dar fără pricepere, probleme de tehnică, avocați care dezbăteau... orice problemă, cu aceeași ușurință cu care, la judecătoria, treceau de la un proces de crimă la unul de divorț.

Erau figuri care au rămas celebre prin replicile lor, ca D. R. Ioanițescu, care la un moment dat, vrînd să facă „marț” guvernul,

perora: „Țăranii noștri trăiesc, domnilor, mai rău ca indienii din Africa...” La hohotul de ris al Camerei, a rectificat: „Pardon, am vrut să zic: negrii din India...”

Popa Gociujna, veșnic cu mătîniile în mîină, luînd cuvîntul la o lege pentru industria marmeladei, spunea: „În județul nostru industria marmeladei este numai în fașă...” după care președintele a trebuit să suspende ședința dat fiind că deputații și cei din tribune nu-și mai reveneau.

Figuri la fel de celebre erau profesorul Spineanu, deputat de Dimbovița, supranumit „Mirabeau”; Mihail Condruș, avocat mediocre și deputat de Baia Mare, un adevărat atlet, care certîndu-se o dată cu Manolescu Strunga (nici el pirpiriu) l-a bătut la Capșa de l-a băgat pe cîteva luni în spital; Pavlică Brătășanu, mare moșier din Oltenia, care vorbea cam așa: „Domnii deputați, noi trebuie, înțelegi, ca de atunci... pentru ca să luăm, domnilor, înțelegi... ori de cîte ori este, înțelegi... fiindcă, domnilor deputați, avînd aceste... înțelegi etc. etc. etc...” și care nu uita niciodată după „discurs” să vină jos, la biroul stenografilor, să-și recitească cuvîntarea (ca nu cumva să se fi strecurat vreo greșeală!... spunea el).

Cam așa arătau oamenii ce pretindeau că reprezintă „voința nației”, cam așa arătau ședințele lor „de lucru”... Că un asemenea parlament nu reprezenta adevăratul popor și că adevăratul popor nu avea nevoie de el, a dovedit-o cu prisosință istoria acestor ani.

ONOR LUME... ONOR MASE!...

de Maria ARSENE

Ilustrație de E. TARU

Notez în fugă amintirile bătrînului meu vecin de locuință Popescu, fost șef de birou la Prefectura de județ, fost ofițer al Stării Civile într-un orașel de pe malul Dunării, actualmente pensionar și în vîrstă de aproape 70 de ani.

— ... Parc-a fost ieri... Conu' Fănică Manta... Domnul farmacist Di-dișel... Dom' Vasiliică Pascale și Marin Scofalcea... Închid ochii și-i văz cu mintea...

... Alegerile cădeau la un început de făurar. Cu o săptămînă înainte, vilvoarea se întetise. Pentru orele opt seara, în ultima duminică ce mai era pînă la urne, fuseseră invitați, în salonul cel mare cu scenă din restaurantul „La trei fluturi“, toți alegătorii presupuși „de-ai noștri“. Organizația averescană locală voia să profite de vizita făcută cu o zi înainte de ghinăral la străvechiul turn turcesc din centrul orașului și s-o folosească pentru propaganda electorală.

A sorbit un strop de vin moș Popescu și a continuat:

— Așadar, la orele opt din seară salonul gemea de lume. În afară de cîțiva profesori mobilizați de directorul liceului, membru în conducerea organizației guvernamentale județene, au mai fost aduși și un număr mare de elevi din cursul superior, momiți cu promisiunea că după adunare va urma un film cu „lupte din război“, trimis special din București de domnul general și consilier Averescu. Mai erau acolo cîțiva boieri din protipendadă, cinci-șase negustorași, pensionari militari și-un maior aghiotant al domnului consilier, pe care trebuia să-l reprezinte.

— Cum s-a desfășurat adunarea...! — încerc o întrebare.

— Stai și ascultă. Luați prin surprindere de această convocare și mobilizare rapidă, liberalii și țărăniștii n-au mai avut răgaz să se pregătească. Astfel, la orele opt, tot fix, a luat cuvîntul — surpriză — domnul Panait băcanul, fost plutonier-major de administrație.

— De ce surpriză? — nu mă pot reține să întreb.

Moș Popescu și-a frecat cu dosul palmei bărbia. Și a spus:

— Hei, tinere... Așa se făcea politica pe atunci. L-au pus averescanii să vorbească pe domnul Panait, ca să n-aibă ceilalți timp să-i facă „dosarul“ și să-l întrerupă cu „amintiri“ și amenințări...

— Am priceput.

— Se ridică dar domn' Panait și începe: „Onor lume, onor mase, iubii cetățeni!“ Nu era orator, dar știa să întoarcă cuvintele din virful limbii, ca nimeni altul. „Onor lume, Partidul tătucului Averescu este partidul disciplinei, al istoriei și al democrației... Cît de istoric este partidul nostru, știm cu toții care am citit istoriile din război scrise în amintire de dumnealui de-a vecii vecilor... Chiar și istoria luptei de la triungiul morții în Moldova cu Machinzenul Caizărului, tot domnia sa a binevoit s-o facă în peste o sută de pagini la tipar.“

Directorul liceului a făcut un semn. Elevii: „Bravooo! Uraaa!“ și-au bătut din palme. A mai tras vecinul meu o gură de vin, apoi:

— ... Și dă Panait cu truiuala. Parcă-l aud: „Partidul nostru e partidul disciplinei. Ca în armată. Pentru ce? Pen'că el răspunde cu salut și „am înțeles!“, la chemarea patriei care-i dă ordin, și execută comanda care vine de la mase prin Vodă, ce-i mai mare în grad peste întregul popor. Partidul nost' este partidul istoriei. Istoria se scrie cu sînge. Și cine a știut mai bine ca don' ghegeneral să-l verse în valuri tricolore pentru patrie, neam și rege? Ei, dar partidul nostru mai este, așa cum a ordonat domnia-sa, și partidul democrației...“

Fostul ofițer de stare civilă tăcu o clipă, adunîndu-și gîndurile. Reluă:

— Zicea Panait: „Ce-i aia și cu drept cuvînt în doi timpi și trei mișcări democrația? Democrația este a lumii? Este! Este a maselor? Este! Is toate la fel? Nu! Ia să-mi spună acumă care știe cîte feluri de democrație există pe pămînt? Știe careva? Puteți să mă întrebați. Nu se înscrie nimeni la cuvînt? Atunci tot eu să vă spun. Democrația e de trei calități. Calitatea a treia...“

Din sală izbucniră voci: „A-ntîia, don' Panait. Începe cu a-ntîia“. „Nu, e după preț! Încep cu a mai ieftină. Așadar, a treia calitate în democrație e aia de-i zice liberară. De parexemplu: Este un om sărac pe stradă. Trece un liberar la putere. Săracu' zice: «Să trăiți, dom' le liberare». Liberarul nici că se uită și întoarce capul...“

...Mai departe! Trece un țărănist, la putere. Săracul: «Să trăiți, dom' le țărănist». Țărănistul strimbă din nas și strănută. Adică, se face, că de venit, nu-i vine. Doar să zică că-i ocupat. Asta înseamnă democrație de calitate a doua. Dacă ești însă cu două gîlbenușuri și numai cu un albuș în cap, desfaci ochii mari și deosebești democrațiile între ele. Pentru că să spunem iar de-un parexemplu. Trece un averescan. Un simplu averescan care...“

S-a ridicat atunci din fundul sălii Duică, mardeiașul lui conu' Fănică Manta, șeful liberalilor din județ, și a strigat să se audă pînă-n malul Dunării: „dar dacă, de-un parexemplu, treci dumneata astă-seară spre casă și te întîlnești cu noi, de ce calitate ai să ajungi la madam Panait?“

Și-a umezit buzele cu negru vîrtos moș Popescu. Răgaz să-mi ascut condeiul.

— ...Au sărit ca arși directorul liceului, Toftu, colonelul pensionar, președintele averescanilor din oraș, și s-au pornit cu gura întru salvarea democrației. Dar Duică a dus două degete la gură, a azvîrlit un șuier peste capetele celor de față. În salonul „La trei fluturi“ au năvălit cu bîte de corn în mîni, căciuli pe ceafă și poruncă de la clubul liberal să spargă „gașca“, zece haidamaci. Duică și banda lui au tras o brazdă largă în mulțime și

s-au urcat pe scenă. Acolo mai marele bătăușilor și-a scos căciula și a șoptit la ureche lui dom' Panait:

— Coane, fii bun dumneata și hai cu mine pîn-afară să te bat că, vorba aia, te cunosc că ești negustor și nu vreau să te fac de rușine în sală.

Aș, Panait nimic! S-a prins cu mîinile de piepții cojoacei lui Duică și a început să zbiere:

— Onor lume, săriți! Onor mase, săriți! Liberarii vor să ucidă democrația de clasa întii. Atunci Duică l-a luat în spinare și l-a dus repede și prin dos în fundul curții, unde l-a zvîntat în pumni și-n palme, în timp ce banda se aținea la ușa scenei cu ciomegele.

„Onor masele“ au fugit pe-nghesuitele. Și din toată „onor lumea“ nu mai rămăseseră decît chelnerii restaurantului „La trei fluturi“, care stînseseră lumina și deschiseră ferestrele să se aerisească salonul...

— Și?

— Și atît!

— Cine a ieșit pînă la urmă în alegeri?

— Nu interesează.

Mi-am strîns în grabă foile scrise. Moș Popescu își mîngîia melancolic o gilcă cît un ou de rață. Îl întreb doar cu ochii. Îmi răspunde zîmbind:

— Cucuiul? Ei, am luat și eu o dată cuvîntul la o alegere...

Magistratura și armata e cunoi...

Text: S. PĂSTORESCU

Ilustrații: M. GION

Întâmplarea s-a petrecut în timpul alegerilor de Cameră din anul... Cristache era comandant de garnizoană într-un oraș din Moldova, unde prim-candidat pe lista guvernului fusese pus un fost ministru, să-l numim domnul Brînză, trecut de curînd la liberali. Omului nu-i călcase în viața lui piciorul în acest oraș și mai puțin în județ. Legături cu localnicii avea, vorba aceea, cît scripca cu iepurile. Avea însă o vastă experiență electorală și se părea că atîta era de ajuns ca să poată duce marea bătălie pentru cucerirea celor 25.000 voturi care asigurau „majoritatea zdrobitoare” și implicit popularitatea guvernului.

Douăzeci și patru de ore după ce clubul liberal din București a comunicat candidatura lui Brînză, noul Agamiță a descins în oraș cu o suită de 150 de agenți electorali, bob numărați. Erau toți din vechiul fief al lui Brînză, oameni cu o îndelungată practică de alegeri. Se găseau printre ei cîțiva avocați, unii cu o veche rutină profesională, alții care în viața lor n-au pledat, doi crupieri cu nume de rezonanță nobilă, bine îmbrăcați, aduși să înădească relații de familie cu localnicii lăsîndu-se bătuti la jocul de cărți, o echipă de gazetari pricepuți la trasul sforilor, doi profesori și un pictor constituind galeria intelectuală a candidatului, un negustor de fier vechi și un exportator ruinat, un rabin care trebuia să cîștige inima și voturile alegătorilor evrei — și, în sfîrșit, o liotă de bătauși de toată mîna, cu verificate state de serviciu la clubul liberal din orașul candidatului. Aceștia din urmă reprezentau „echipa de șoc”. Ei aveau să facă pe șleau, ceea ce sus-amintiții agenți electorali, cu patalamale academice și cu prestigiul unor „oameni de lume”, n-ar fi reușit pe căi așa-zise diplomatice.

Cum descinde în oraș și află de la prefect că lucrurile nu stau tocmai bine pentru lista guvernului, Brînză se pornește pe măsuri în virtutea împuternicirii nelimitate primite de la centru. Acceptase candidatura și garantase reușita listei întregi, cu o singură condiție: întregul aparat administrativ local să stea fără crîcnire la dispoziția lui. Amintindu-și că în județul acesta liberalii nu luau în opoziție decît 800-1000 voturi, ministrul de interne a sărit în sus de bucurie în fața unei astfel de oferte. Brînză se informase bine asupra situației locale. Partidul adversar era mult mai tare în centrele din județ, iar colac peste pupază, muncitorii se pregăteau să înscrie o listă de a lor. Despre ce măsuri a fost vorba, nu e nevoie să vorbim prea larg. Cu deosebire s-a îngrijit candidatul să se asigure de sprijinul magistraturii. Un scurt raport al prefectului și în mai puțin de o săptămînă toți cei ce nu inspirau suficientă încredere fură mutați la dracu-n praznic, și în locul lor numiți oameni de casă. În unul dintre posturile vacante fusese numit un tânăr licențiat în drept. Bietul de el umbla de doi ani după o numire. Era fiul unui slujbaş modest și acesta stăruise cu amarnice ploconeli pe lângă domnul Brînză să-i găsească post băiatului. Pe un al doilea loc, a fost numit un

oarecare Burilică, licențiat în drept și cretin din naștere. Liceul îl făcuse de fapt mamă-sa, milogindu-se la ușa profesorilor: „Fie-vă milă de o biată văduvă, care n-are nimic pe lume decît acest odor... etc”, invocații care au continuat și la facultate, bătrîna dînd asigurări că Burilică al ei nu se gîndește nici la cariera de magistrat, nici la profesia de avocat, ci se va mulțumi, ia acolo, cu o slujbuliță oarecare, ca să-și poată ține zilele lui, și pe-ale ei. E adevărat că după ce și-a luat licența, Burilică n-a fost tentat să intre în magistratură, dar avocatul a vrut să facă fără să reușească, iar slujbă nu s-a încumetat să-i dea nimeni. Numindu-l la o judecătorie sătească, marele elector nu s-a înșelat. Secția prezidată de Burilică i-a adus 99 la sută din buletinele ce-i fuseseră predate ca să le introducă în urna de votare, bineînțeles toate pentru lista guvernului.

După marea probă a alegerilor, i-a venit rîndul lui Burilică să dea și proba cunoștințelor juridice. E adevărat că la secția de vot l-a dirijat un agent al lui Brînză, pe cînd la scaunul de judecător n-avea într-ajutor decît un biet greșier. Și se nimerise să fie și acela becînic și puțintel la minte, uitat în slujba asta prin grația unui neam cu trecere la ministerul de justiție. Cu asemenea sprijin i-a venit foarte greu lui Burilică să țină balanța justiției așa cum se cuvine. Avocații îl încureau în prea multe chichițe și paragrafe și el zadarnic își ținea nasul în coduri, că totdeauna îi ieșeau lucrurile anapoda. Plîngerile la minister din partea imprecinațiilor nu mai conțineau. Și într-o zi s-a produs catastrofa. Un locuitor și-a dat în judecată vecinul precum că un cocoș al acestuia i-a făcut stricăciuni în sera cu răsaduri. Drept care cerea judecătii să-i încuviințeze legiulele daune din partea pîrtului. Acesta s-a apărut cum a putut și el. „Clientul meu n-are

nici o vină. Paguba a făcut-o cucoșul și nu dînsul, spusese avocatul. N-aveți decît să pedepsiți pe cucoș și nu pe clientul meu...”

Burilică a găsit că teza e bine pusă așa. În numele tuturor puterilor statului, a pronunțat condamnarea cucoșului... la o lună închisoare, plus niscai despăgubiri și cheltuieli de judecată către reclamant. Cînd lucrurile au ajuns la ministerul de justiție, a fost mai întii un hohot de rîs care a zgudit ministerul din temelii. Din clipa aceea însă Burilică își încheia pentru totdeauna cariera de magistrat, după ce slujise justiția mai bine de un an.

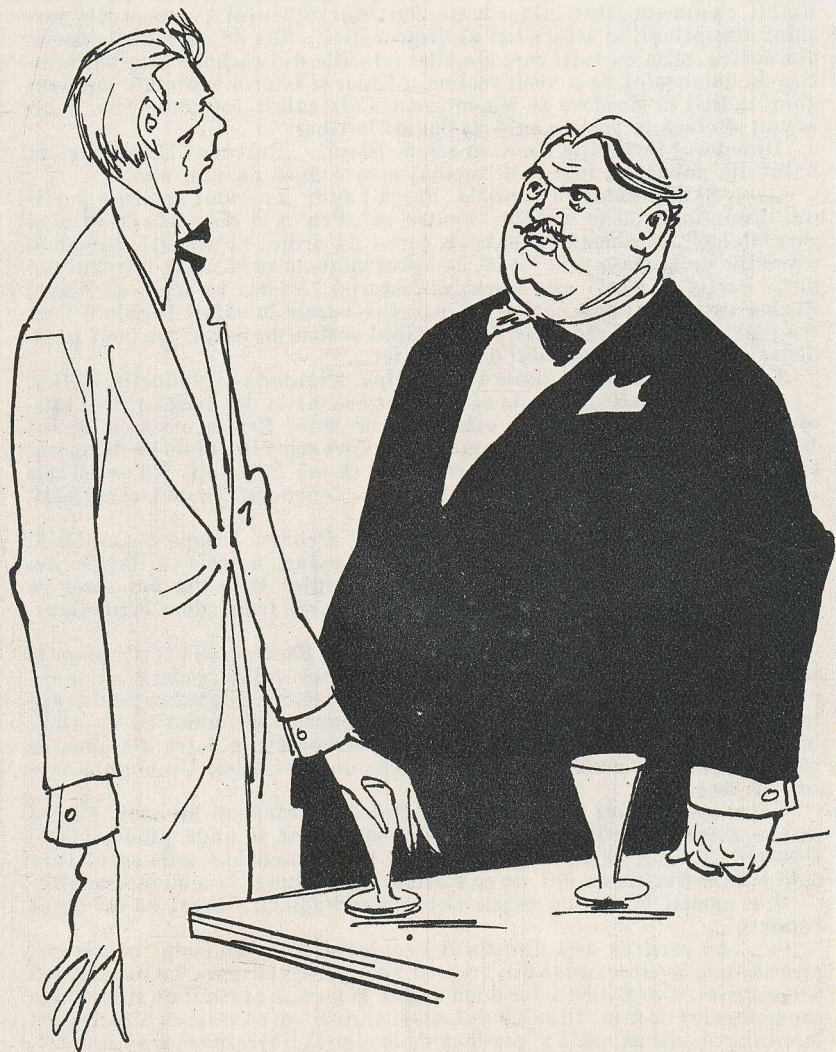
Așadar, cam acestea erau speciemele cu care Brînză completase golurile din magistratura locală. Cu 48 de ore înaintea alegerilor îi convoacă pe toți magistratii la prefectură. S-au servit sprîțuri, pateuri cu brînză, cafele și țigări la discreție. Cînd s-a mai încălzit atmosfera, Brînză a rostit următorul discurs, cel mai scurt din cariera sa, el fiind de altminteri un bun orator:

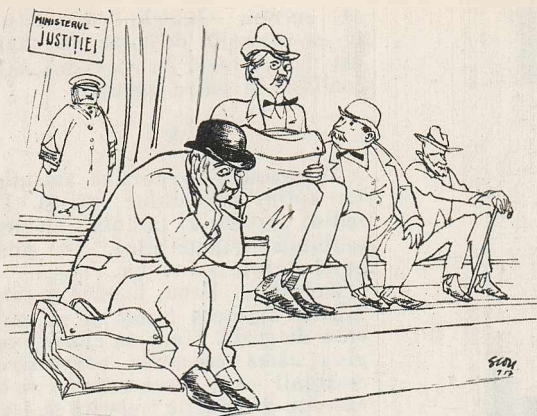
— Domnilor, nu am să vă ascund că alegerea mea și a iubiților mei cocandidați depinde de dumneavoastră. Sînt sigur că doriți să mă vedeți reprezentantul județului acesta în parlament. Nimic mai simplu! Poimîine seara, la închiderea urnelor, veți primi pachete de voturi gata ștampilate și nici măcar nu va mai fi nevoie să faceți număratoarea. O dată cu pachetul de voturi veți primi și procesul verbal de închidere a urnelor cu repartizarea voturilor pe liste...

Se auziră murmure, dar numai în surdina.

— Aud? săriars de la locul lui fostul ministru. E cineva care se împotrivește? Poate vă temeți de reprezentanții opoziției? Ei bine, fiți liniștiți! Vom avea noi grijă și de asta. Cînd se va închide urna, nici unul dintre ei nu va mai rămîne în secția de votare.

Din nou se auziră murmure.

— Mă rog, dacă cineva e contra, să aibă curajul să vorbească.

— Eu! seauzi glasul unui tânăr cu fața aprinsă de furie, tremurând în mână paharul cu sprit din care abia apucase să soarbă o înghițitură.

— Ei, ia te uită cine e contra mea! Toțmai dumneata! Doi ani ai bătut scările ministerului ca să intri în magistratură și acum, când am cedat rugămintilor tatălui dumitale și ți-am dat post bun, vrei să-mi stai împotriva. Frumos exemplu de recunoștință!

Tânărul lăsă privirile în pământ, dar le ridică imediat. Puse deoparte paharul cu sprit și vorbi, încercând să fie calm:

— Vă sint recunoscător ca ați obținut numirea mea, dar prețul cu care trebuie să plătesc această recunoștință îmi încarcă prea mult conștiința. Nu pot să-mi terfelesc debutul de magistrat, călcând de la primul pas jurământul abia depus că voi fi drept, loial și respectuos față de legi...

Brînză se împurpură și el la față. În fond, ieșirea acestui băiat îi plăcuse. În orice altă împrejurare l-ar fi îmbrățișat. Acum, însă, era altceva. Acum era în joc prestigiul lui de mare elector și, cine știe, accesul la un portofoliu ministerial într-un viitor nu toțmai îndepărtat. Răspunse cu același calm:

— Bine, domnule, am să te scutesc de a avea procese de conștiință. Apoi, adresându-se celorlalți: Mai e cineva de părerea acestui tânăr zevzec și ingrăt?

Prea mulți n-au fost, dar tot s-au găsit doi judecători la fel de tulburați în conștiința lor. Și-au spus și ei părerea pe față: au jurat să respecte legea și dreptatea, și așa au de gând să facă.

— Biine! conveni abia potolit domnul Brînză. Apoi spuse mai mult ca pentru sine: „Legea o aplic eu! Și am s-o aplic înaintea voastră!” Cu asta s-a încheiat „recepția” de la prefectură. Prefectul, puțin cam stingherit, spuse:

— Oricum... avem cu noi majoritatea magistraturilor... Alegerea dumneavoastră este sigură. De ce să vă faceți sînge rău?

— Ești o hahaleră, domnule prefect! izbucni Brînză, scos de data asta din fire. Crezi că-mi ajunge să fiu ales? Nu dragul meu, eu nu pot să plec de aici decît cu o majoritate zdrobitoare. Mie îmi trebuie un succes de prestigiu! Să vadă cei de la centru cine este domnul Brînză!

„Și atunci, ce-i de făcut?” s-au întreat schimbînd priviri alarmante între ei prefectul, primarul, polițatul, președintele Camerei de comerț, cel de la Camera de agricultură, administratorul financiar, protoiereul și toate notabilitățile responsabile de reușita listei guvernamentale. Începuseră să transpire sub greutatea acestei răspunderi. De unde erau să știe ei, niște agiamii în materie de alegeri, ce gîndea și ce punea Brînză la cale? El însă rămăsese tot timpul liniștit. Zece minute după incidentul de la prefectură a obținut legătura telefonică cu ministrul de justiție, bun prieten cu el. Peste alte cîteva ore primul președinte al tribunalului local primea telegrama ministerului de justiție *pe fe urgentă*: „Vi se aduce la cunoștință că judecătorii Cutare, Cutare și Cutare sînt destituiți Stop În locul lor au fost numiți Cutare, Cutare și Cutare Stop Luați măsuri de urgență executare.” Și așa au devenit magistrați pentru douăzeci și patru de ore trei dintre avocații fără procese veniți în sulta lui Brînză, din care unul în viața lui nu trecuse prin fața unei instanțe decît ca pîrit. Magistratii desti-

tuiți au rămas cu gura căscată. Cum se poate? Pentru ce să fie destituiți? Ce rămîne cu sacra inamovibilitate a magistraților despre care ministrii dau mereu interviuri la gazete?

— E un abuz! strigă unul din ei.
— Nu trebuie să lăsăm! clamă altul.
— Să mergem la București, să cerem audiența la ministru, să protestăm! propuse al treilea.

În aceeași seară s-au aruncat în tren și a doua zi urcau scările ministerului. Dar cu cine să stea de vorbă? Toată lumea în cap cu ministrul era răspîndită în alegeri. Abia a doua zi, după ce se potoli zarva electorală, ministrul îi primi în audiență cu precădere.

— Fiți liniștiți, le spuse el încurajator, după ce le ascultă păsul. Trebuie să fie o eroare... O gravă eroare. Uite, chiar acum dau ordin să se cerceteze. Pînă una alta prezentați-vă la posturi. Pînă veți ajunge acasă va sosi și telegrama de reintegrare. Plecați și vedeți-vă de treabă...

N-au mai spus o vorbă. Acasă au găsit „libere” locurile ocupate timp de 24 de ore de către licențiatul lui Brînză. Respectivii își dădură demisia, cinci minute după ce au semnat procesul verbal cu rezultatul alegerilor din secțiile de votare prezidate de ei și unde, bineînțeles, poporul a votat 99 la sută pentru lista guvernului. În buzunarul primului președinte al tribunalului se afla de mult telegrama pentru reintegrarea imediată, în aceleași locuri și cu toate drepturile, a magistraților demisiși „dintr-o regretabilă eroare”. Singurul care a rămas pe dinafară, și a trebuit să mai bată alți doi ani scările ministerului ca să obțină pînă la urmă numirea într-un sătuc nenorocit din Dobrogea, a fost tânărul licențiat în drept. Brînză nu i-a iertat ingratitudinea...

★

Toate-s bune pentru un candidat după ce a izbutit să-și asigure bunăvoința magistraturii, dar e mai bine să aibă de partea sa și armata. Cu jandarmii, treaba mergea ușor. Comandantul legiunii nu ieșea din cuvîntul prefectului. Cu militarii ceilalți, era ceva mai dificil. De la ăștia te puteai aștepta, uneori, la surprize.

— Și nu e de mirare, îl informă prefectul pe domnul Brînză, cînd te gîndești că domnul colonel Cristache, comandantul regimentului, e mai mare în garnizoană. Are idei fistichii. Eu vă spun că pe unul ca ăștia nu se poate conta. Toată ofițerimea din garnizoană știe că acest Cristache e... nu știu cum. În tot cazul e sigur că nu trage la noi...

Brînză își sfircui nervos mustățile, dar nu voi să trădeze nici o neliniște. Totul e să-și păstreze calmul și capul limpede, să transmită celor din jurul său certitudinea succesului. Prefectul acesta, încă tinerel, e un naiv, gîndește Brînză. N-are experiență de cinci parale. În definitiv, ce așteaptă el de la colonelul Cristache? Ce, parcă el, Cristache, o să facă paza localurilor de vot? Asta o fac ofițerii subalterni. Cu aceștia se poate sta de vorbă și după ce i-a muștruluit colonelul la cazarmă. De asta va avea grijă Brînză. Firește, nu se va duce cu mîna goală înaintea lor. Îi va promite unuia avansarea, altuia mutarea într-o garnizoană mai mare, pe un altul îl va satisface pe chestiuni familiare... Sint destule căi de a ajunge la inima unui ofițer și el, slava domnului, cu experiența ce o are, se pricepe ce-i de făcut. Un singur lucru va trebui să ceară, totuși, acestui Cristache, măcar că-l presimte ostil și pus pe gilceavă, ca unul care n-a binevoit să răspundă la invitația lui atunci cînd a convocat pe toți șefii de autorități la prefectură, într-o conferință „de luare de contact”. Cristache și-a trimis aghiotantul cu

declarația că dispozițiile de alegeri privind armata urmează să-i fie transmise ierarhic, prin organele militare. Acestui colonel, Brînză a decis totuși să-i trimeată 150 de costume civile, cu rugămintea să fie date pe 150 de ostași mai dezghețați. Oamenii aceștia vor trebui să se prezinte în dimineața alegerilor în curtea prefecturii.

— Dar ce aveți de gînd cu ei? se miră prefectul.

— Of, doamne! Cum n-ai înțeles un lucru atît de simplu? Am schimbat noi magistrații, cite unul-doi, acolo unde ni s-a părut că ața e mai subțire, dar eu mai am bănuială și de alți doi. Acum e prea tîrziu să-i mai schimb și pe ăștia. Și nici surprize nu vreau să am. Trebuie să mergem la sigur. Cei 150 de soldați îmbrăcați civil vor deveni 150 de cetățeni onorabili. Mîine ei vor trece pe la localurile de vot prezidate de magistrații dubioși și-și vor face datoria de cetățeni conștiincioși, votînd lista guvernului. Le dau cărți de alegători și pun eu pe cineva să-i instruiască ca să iasă treaba cum trebuie. Atîta lucru ar putea să facă domnul colonel pentru cauza guvernului nostru...

— Dar costume civile, de unde dumnezeu să luăm? se tîngui prefectul, bănuind că iar îl așteaptă bătaie de cap.

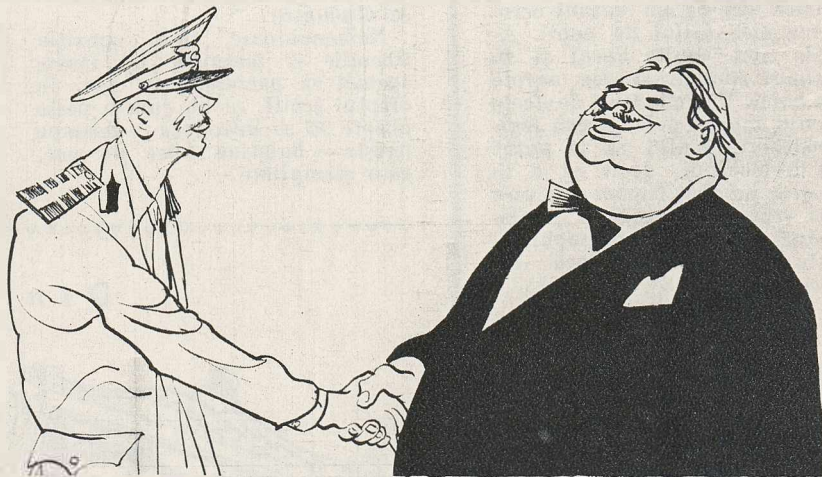
— Ei, asta e! Vom împrumuta de la simpatizanții noștri din oraș, vom lua de la negustorii, treaba dumitale ce-ai să faci. S-or găsi cred 150 de prieteni în orașul ășta să ne dea pentru douăzeci și patru de ore cite o haină, un pantalon și o căciulă. Trebuie să ne sprijine și ei, ce dumnezeu!

A doua zi o căruță cu efecte civile a intrat pe poarta regimentului. Cînd le-a văzut și a aflat despre ce e vorba, Cristache a zîmbit unui gînd tainic. A poruncit ca efectele să fie duse la magazie. Apoi a chemat pe croitorii regimentului și le-a poruncit să le ia în primire.

— Ce să facem cu ele, domnule colonel?

— Să răscoți haine pentru copii. Lăsați orice treabă și ocupați-vă de asta...

În ziua alegerii prefectul și-a spart pieptul la telefon să dea peste colonel. Nu era în oraș. Plecase și lăsase consemn sever: nici un om nu iese pe poarta cazarmii! Degeaba a insistat prefectul pentru cei 150 de soldați. Ajutorul

n-a ieșit din cuvîntul comandantului. Cît privește hainele civile, el, ajutorul, habar n-are despre ce e vorba. Va veni domnul colonel și se va sta de vorbă cu dumnealui. Numai cu dumnealui...

În sfîrșit, au trecut alegerile. Brînză s-a ales cu o „majoritate zdrobitoare”. Un mare „succes” pentru guvern! O „rușinoasă înfrîngere” pentru opoziție! Brînză a părăsit locul luptei electorale și a plecat la București ca să încaseze felicitări pentru „marele succes”. Acum prefectul de județ e singurul care se mai frămîntă cu lichidarea imensului șantier electoral. A venit la rînd și înapoierea celor 150 de haine civile. A trimis un om la regiment să le ceară colonelului. Comandantul îl ascultă pe trimis, apoi îl conduce în atelierul de croitorie și arătîndu-i ce-au devenit costumele de împrumut, îi spune:

— Comunică-i domnului prefect ce-ai văzut aici. Chiar zilele acestea, cînd croitorii mei vor mîntui lucrul, voi trece pe la dumnealui să stăm de vorbă și să-l lămuresc.

(Continuare în pag. 24-a)

Prefectul însă n-a mai așteptat vizita colonelului. L-a chemat la telefon să-i ceară socoteală. Și acesta i-a răspuns cam așa:

— Cu dumneavoastră o să-mi fie mai greu să mă înțeleg. Sper să mă pot înțelege mai ușor cu noul nostru deputat.

Peste câteva săptămâni Brinză veni pentru ultima oară în orașul care l-a trimis în parlament cu o „unanimitate fără precedent“, cum scrisese oficiosul liberal. Erau de lichidat diferite daravele din timpul campaniei electorale, iar între acestea, prefectul avea pe listă și buclucul cu hainele împrumutate de la simpatizantii guvernului. Da, bocluc, fiindcă mai în fiecare zi, cei ce încredințaseră prefectului niște foale vechi îl săcliau, cerind sau hainele sau despăgubiri în bani. La insistențele prefectului, Brinză se hotărî să-l viziteze pe colonel.

— Domnule colonel, încep eu, după epuizarea tuturor formalităților de politețe introductivă, de rigoare la asemenea împrejurare, bănuți, desigur, ce mă aduce la dumneavoastră, în afară de plăcerea de a vă cunoaște personal. E vorba de hainele ce le-ați reținut, deși domnul prefect le trimisese cu un scop anumit. Să fie adevărat că le-ați degradat ca să confecționați din ele hăinuțe de copii? Mărturisesc că nu înțeleg...

— Vă explic imediat, răspunse tot atât de politicos Cristache. Vedeți, eu mi-am închipuit că ați trimis hainele acestea ca o atenție pentru mine. Toată lumea știe că am luat sub ocrotirea mea azilul de copii. Acolo sînt multe nevoi și în primul rînd se simțea nevoie de haine. Văzînd căruța de efecte civile intrînd prin poarta regimentului, ce alta aș fi putut să-mi închipui, decît că e la mijloc un gest frumos, cu care ați vrut să impresionați pe alegători și să vă sporiți popularitatea? Apropos, eu încă nu v-am felicitat...

— Mulțumesc!

Brinză a rîs cu poftă.

— Fie, mon colonel, dar așa clapă nu mi-a tras încă nimeni!

— O fi, dădu Cristache drumul gîndurilor sale, dar și dumneavoastră, fie vorba între noi, ați tras o clapă și mai grozavă! S-au despărțit buni prieteni. La prefectură, unde prefectul aștepta cu sufletul la gură, Brinză îl anunță că chestia efectelor e închisă pentru totdeauna. Afacerea asta trebuie descurcată într-alt fel, adică plătindu-se păgubașilor daunele cerute de ei.

— Vai de mine! îngălbeni prefectul.

— Ei, ce? E foarte bine așa! Prietenii noștri vor fi mulțumiți să primească bani noi pentru haine vechi. Sper că ți-a mai rămas ceva din fondurile O.P. pe care le-am adus de la interne?

— Ei, da... ceva fonduri mai sînt, spuse dezamăgit prefectul...

— N-ai nici un motiv să fii neliniștit, încercă să-l mîngie Brinză, care înțelesese jelanja prefectului. Tot mai rămîne destul și pentru dumneata...

S. PĂSTORESCU

Sînt de atunci treizeci de ani împliniți și mai bine. Campania electorală regizată de averescani, care de-altminteri vor „face“ și alegerile“, se anunța ca una din cele mai sîngeroase bătălii electorale pe care țara noastră le cunoscuse pînă atunci.

Fără priză în mase, lipsiți de suport moral, cu un program de realizări improvisat în răstimpul a numai zece zile, în mare criză de vedete politice, oratori, tehnicieni și aderenți de bună-credință, averescanii trebuiau să cîștige alegerile.

Și le-au cîștigat. Cum? Asta e de acum altă poveste. Sau mai exact alte mii de povești din care, cu voia și bunăvoința dumneavoastră, voi da una.

★

Unul din lăcașurile alese întru acest cetățenesc și democrat scop, fu și școala de băieți de pe cheiul gîrlei. Adică, clădirea din Splaiul Unirii 114, unde actualmente funcționează Școala elementară de băieți nr. 97.

De cu seară fuseseră aduse urna, ștampilele, garda militară oficială a patriei—in moletiere, tunici și puști Lebel model 1915 — și garda neoficială a guvernului, în bocanci, dulvuri, brîu lat albastru și ciomege model constituția 1878.

Delegații opoziției se prezentară la sediul de votare, cercetară urna, verificară sigiliul și-și schimbară și aprinseră țigări cu guvernamentalii.

Apoi delegații părăsiră școala, care, pavoazată cu drapeluri tricolore și tablourile lui vodă și al lui madam vodă, în străie de paradă și ramele în ghirlanzi de rămurile de brad și liliac, rămase în paza armatei, scutul țării pentru „dușmanul din afară și cel dinăuntru...“

Neîncrezătoare, însă, opoziția liberală și țărănistă își lăsase agenții să patruleze pe chei, în dreptul școlii, ca nu cumva peste noapte să se introducă — doamne ferește — buletine false de vot, gata ștampilate.

Triplul furt din Splaiul Unirii

de Anton ALEXE

Cetățenii, patria, țara nu trebuiau furați de drepturile pe care constituția cu atîta mărinimie le proclama pe hîrtie și în direcția de propagandă a ministrului, cel cu treburile din afară...

Și, totuși, în dimineața zilei de votare, delegaților din opoziție nu le veniră să-și creadă ochilor.

De fapt nu se-ntimplase nici o minune și totul părea pe strada respectivă destul de normal. Atît doar, că dispăruse urna de vot — furată. Dispăruse candidatul liberalilor — furat. Dispăruse și localul de vot.

Școala de băieți cu fața către cheiul Dîmboviței își reluase aspectul cel de toate zilele. Fără pavoazare, fără gărzi, fără afișe, fără manifeste și fără tablourile memeseșeurilor sale, vodă și consoarta.

Și culmea, în timp ce curtea se umpluse de copii, iar clopoțelul suna de intrare, un curier pe bicicletă sosi asudat și gîfîind, anunțînd pe unul din șefii liberali

că cuconu Jenică, candidatul, fusese șterpelit de-acasă cu mandat de arestare, de către doi subcomisari și patru agenți.

★

Telefoanele începură să zbrînie. La sediul partidului liberal. La sediul partidului țărănist. La președintele tribunalului. La șeful parchetului. La... La... La...

Zadarnic. Urna, localul și candidatul fuseseră furați și nu mai erau de găsit. Timp de câteva ore, pînă către ceasurile unsprezece, cetățenii care încercaseră să-și exercite drepturile trebuiră să facă calea întoarsă.

În localul de vot îi întâmpinară capetele tunse ale elevilor și fețele îngrijorate ale învățătorilor.

La unsprezece și zece fix, sosiră patru limuzine, iar puțin mai tîrziu, zece birji încărcate pînă la refuz. Din mașini coborîră, gravi, solemn, în redingote, meloane și guler cu ștaif, câteva personaje din fruntea partidului liberal. Aduceau cu ei procurorul, judecătorul de serviciu și după ei șizeci de bătași din rezervă.

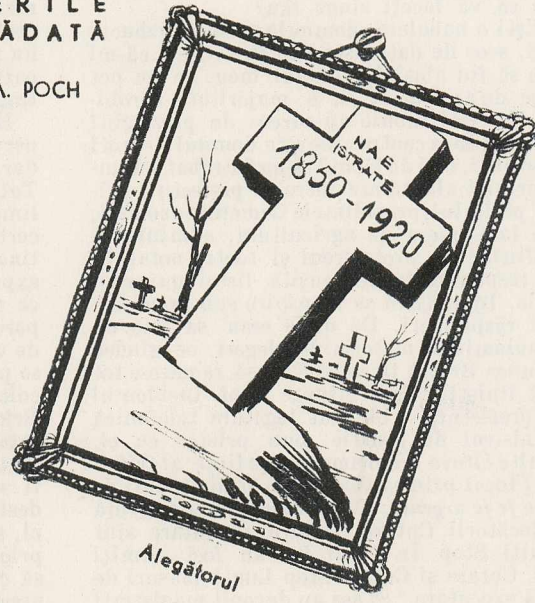
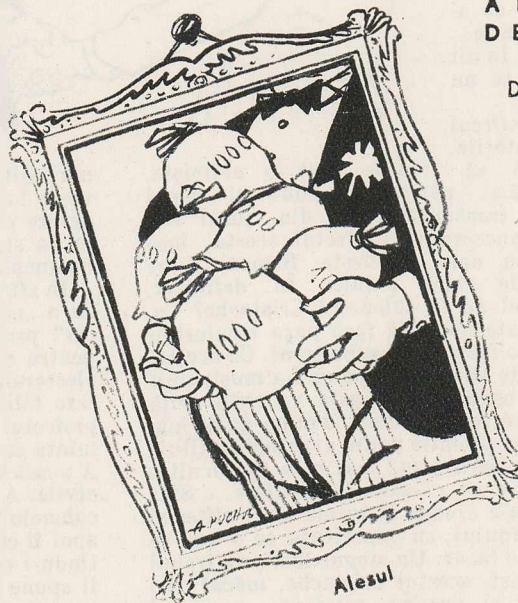
Intimidați, averescanii cedară, Șeful culorii de roșu a trebuit să lămurască triplul furt de pomînă.

— O eroare! O banală inversiune dom'lor. Știți, școala de băieți se învecinează, spate în spate cu școala de fete din Tăbăcari. Peste noapte delegații noștri s-au gîndit să mute sediul... Urna? Iat-o! Nu, nu, vă rog! Nu umblați la sigiliu. E goală! Parol d-oner! Ei, asta-i! Sună? Vi se pare! Cum? Sînt buletine înăuntru? Așa-i! Tiii, ce curios. S-or fi jucat elevii... Dar dracu știe de unde le-or fi luat! Te pui cu generația asta tînără, dom'lor? Dar hai să trecem dincolo. Prin fund... Prin fundul curții... Iată-l și pe domnul Jenică, candidatul dv. Cine spunea că-i arestat? Priviți-i fața! Așa arată un om care iese de la închisoare? Dar să mergem, dom'lor. Să ne grăbim. Constituția nu poate să aștepte și cetățenii sînt dornici să voteze.

Din seria „PORTETE“

ALEGERILE DE ALTĂDATĂ

Desene de A. POCH

PORTRETE SATIRICE

de Ion MIHĂILEANU

Apar puține volume de satiră pe teme actuale, deși cititorii le așteaptă, deși la Congresul al II-lea al Partidului, amintindu-se bunele tradiții ale literaturii noastre în domeniul satirei, spiritul ironic corosiv al poporului român, scriitorii au fost chemați să combată cu îndrăzneală, prin intermediul cuvântului de spirit, tot ce frânează dezvoltarea noastră socialistă.

„Insectarul de buzunar” al lui Tudor Mazilu se înscrie printre puținele încercări din ultimul timp de a reinvia, în condițiile noastre, genul atât de prețuit al pamfletului, al portretului satiric. Sarcasmul inescisiv e al unui om gingaș, avid de puritate, jignit de lichelisul cameleon al „foștilor”, de frazeologia demagogică și slugărnicia arivistilor, de prostia unor impostori, de „subțirimea” unor pseudointelectuali.

Satira e de caracter, de ordin etic, ignorând umorul de situație, comicul burlesc, considerate probabil de autor, facile. „Insectele” vizate poartă nume, în aparență dintre cele mai ciudate: Oușor Pasăre, domnul „Nu admit! Protestez!”, tovarășul „Fă în așa fel încît”, Titi Ludovic-Gîjba; tovarășul „Pe bază de tabel” etc.

Mazilu elimină din câmpul său vizual disproporțiile fizice, întimplările amuzante; sondajul atinge absurdul, monstruosul, diformarea morală, ceea ce dă poate nota cam amară a portretelor. Personajul e nimic prin îngroșarea unei trăsături fundamentale amintind de liniile unui desen grotesc. Verva satirică are încărcătură filozofică extrasă din discuții, din considerații directe ale autorului. Umorul distilat în zîmbet, a cărui sursă o constituie mimetismul limbajului, trădează lipsa de spontaneitate, un proces dificil de elaborare.

Domnul „Nu admit! Protestez!” e tipul gălăgiosului timorat, cu o atitudine revendicativă, protestatară, care ascunde de fapt un conformism de ultimă speță. Autorul îi dezvăluie sloganul: „Demisia e însăși viața. Shakespeare a trăit ca să scrie Hamlet, domnul „Nu admit! Protestez!” trăiește ca să demisioneze”. Dacă demisia îi este luată în serios, pozează în partizan al disciplinei de fier, avînd grijă să trimită vorba directorului că a fost vorba de o simplă glumă, după care omogenitatea sa de bazalt redevine invulnerabilă.

Tovarășul „Fă în așa fel încît” e departe de a fi numai portretul unui om cu replici prefabricate, trădînd acute deficiențe mintale; caracterul său obtuz

marchează o totală ruptură de viață, insensibilitatea la frămîntările celor din jurul său îi dă alură de robot.

Caricatura birocratului poate fi recunoscută în remarcă finală a lui Tudor Mazilu:

„Tuturor problemelor, tuturor întrebărilor, începînd cu sînțelul de la cantină, mărirea producției, amenajarea solarului și sfîrșind neliniștile în amor, le dă un singur răspuns:

- Fă în așa fel încît...
- Fă în așa fel...
- Fă în așa..
- Fă...

„24 de ore din viața unui optimist” e poate schița cea mai izbutită din volum. Poate și din cauză că hiperbolizarea e mai îndrăzneată, pînă la ultimele consecințe. Orice gest, orice mișcare, orice sentință a individului care fuge de contradicțiile reale ale vieții, de greutățile ei, e împinsă pînă la absurd, inclusiv în viața sa intimă. Simularea optimismului își trage seva din exclamații: „Salutare la toată lumea! A venit primăvara! Să clocoțescă sîngele în vine! Merge, tovarăși, merge! Se rezolvă, tovarășe. Se rezolvă!” Arborarea zîmbetului fals, preferința exclusivă pentru tonurile trandafirii nu reprezintă decît semnele exterioare ale unui „ideal” meschin, bine precizat: confortul, tihna, oroarea de orice dificultăți care trebuie învinse.

„Insectarul de buzunar” e o colecție de portrete suigeneris, în care se pierd contururile bine definite ale unor caractere distinct individualizate. Probabil din dorința de a obține o valoare de generalizare mai mare, Mazilu inventariază, uneori cam abstract, cam livresc, trăsăturile valabile ale unei largi categorii de tipuri, pentru a le rotopi apoi într-o imagine individuală. Un asemenea proces complicat de creație e pîndit de primejdia apariției unui mozaic eterogen de tare morale în care se eclipsează direcția satirei. Talentul incontestabil al autorului învinge însă dificultățile genului, majoritatea schițelor, pamfletelor, avînd o largă forță de generalizare. În același timp îmi exprim convingerea că forța satirică a lui Tudor Mazilu va cîștiga în fecunditate o dată cu apariția unei percepții mai directe a subiectului.

„Ridendo castigat Mores”. Dictionul, ca orice diction, are, se pare, o valabilitate eternă. Mazilu batjocorește stihia mic-burgheză care se travestește în hainole noului și, fără îndoială, o asemenea operă de asanare nu poate decît să întărească etica societății noastre socialiste.

CETATEA DE PE TÎRNAVE

(Editura Tineretului)

Monografia literară a Luciei Demetrius, „Cetatea de pe Tîrnave”, cuprinsă într-o colecție intitulată „Patria noastră” a Editurii Tineretului — colecție care prezintă, una după alta, feluritele și bogatele regiuni ale țării — dă o imagine aproape completă a Sighișoarei, a acestui vechi burg medieval, și a îmbelșugatelor lui împrejurimi pline de frumusețe și de poezie.

Lucia Demetrius, îndeobște nuvelistă și dramaturgă, a încercat să zugrăvească, în amănunt, trecutul și prezentul orașului și împrejurimilor lui, pornind de la cele mai vechi urme de civilizație găsite acolo. Autorul face, apoi, pe cititor să treacă prin marile evenimente care, de-a lungul istoriei, au zguduit cetatea sau au ajutat la înflorirea ei, ajungînd pînă în zilele noastre în care o nouă viață însuflețește oameni și locuri și adaugă frumuseții incremenite a cetății, frumusețea viguroasă a prezentului nostru dinamic.

Rînd pe rînd, în paginile cărții, prind viață momente, chipuri de oameni, peisaje și clădiri care înseamnă, ca pe o hartă vie, istoria zbuciumului și a biruințelor omului. Și, rînd pe rînd, straturile de civilizații par a se așeza unele peste altele ca, din cumintea lor adormire, să crească, așa cum crește dintr-un sol fertilizat cu vegetații moarte, viața plină de avînt a vegetației noi.

Construcția cărții încearcă să împletească trecutul cu prezentul, fără să își uriască, istoric, evenimentele pe o scară cronologică, ci evocînd, simultan, o imagine din trecut și una din prezent, încercînd să stabilească legături subtile între voințele omenesti care, în toate timpurile, au tîns spre progresul, spre fericirea omului, spre viața ce triumfă azi în deplina inciditate a omului care își ține soarta bine, sigur, în propriile sale miini.

Urmărind firul conducător al cărții, fiecare pagină a volumului izbuteste să înfățișeze o imagine vie din frumusețea, din pitorescul și bogăția Sighișoarei — Cetatea de pe Tîrnave.

Bogdan VARVARA

DESPRE PROBITATEA PROFESIONALĂ

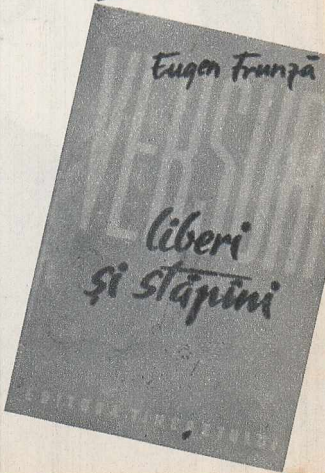
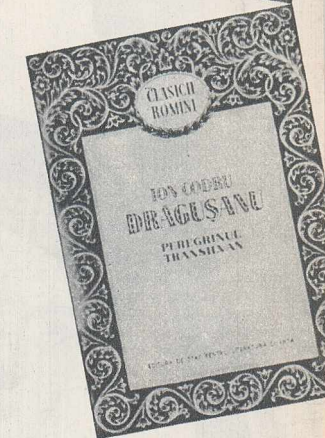
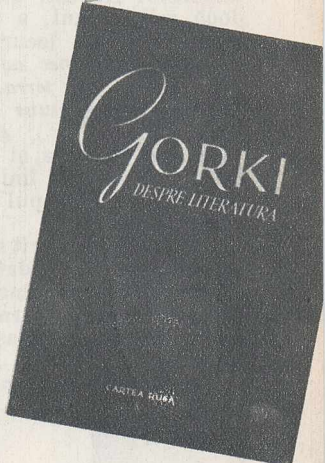
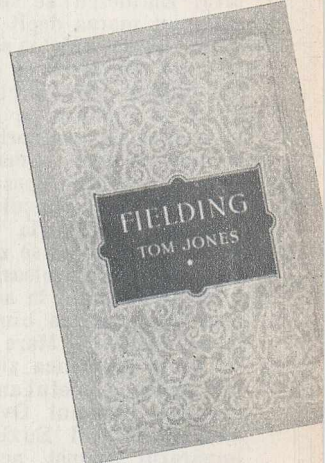
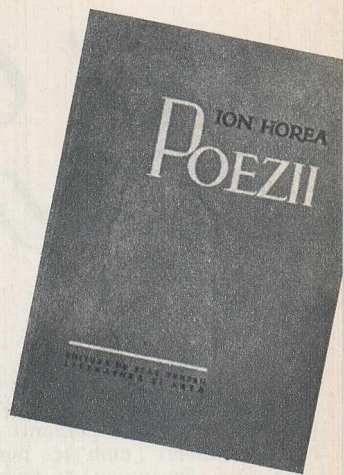
În nr. 10 din octombrie 1956, revista „Viața Romînească” publica, sub semnătura Gh. Serbu, o notă intitulată „Inspirație fără imaginație”, în care colaboratorul nostru V. Vasiliu era acuzat că ar fi plagiat caricatura „Individualistul la mare” apărută în Flacăra nr. 15 din 1 august 1956. Aparerțele, la o cercetare superficială, dădeu dreptate autorului notei, deoarece în revista sovietică „Ogoniok” nr. 31 din 29 iulie apăruse o caricatură cu același subiect.

Autorul notei din V. R., văzînd cele două caricaturi, nu a căutat însă să cerceteze situația. Zicîndu-și: „L-am prins; să-i dau la cap!” — a scris nota sa, fără a ține seama de faptul că nu e posibil ca într-o revistă ce apare în București la 1 august să reproducă ceva dintr-o altă revistă, apărută la Moscova doar cu două zile mai înainte. Redacția „Vieții Romînești” a procedat la rîndu-i superficial; o simplă informare la Flacăra sau la tipografia noastră ar fi fost de natură să aducă la cunoștință tovarășilor de la V. R. că această caricatură a fost dată în lucru în tipografie, cu o lună de zile înainte de apariție...

Ceea ce este însă și mai grav în ce privește atitudinea Vieții Romînești e refuzul revistei de a repara, prin recuoșterea greșelii, răul pricinuit unui om pe nedrept calomniat. Deși Flacăra a comunicat în scris „Vieții Romînești” situația reală, totuși redacția care a greșit nu a publicat nici o rectificare. Ea nu a vrut să ne onoreze nici pe noi cu un răspuns...

Qare de unde și-ar fi însușit tovarășii de la „Viața Romînească” lozincă falimosului diplomat burghez: „Calomniati, calomniate! Poate tot va rămîne ceva!?”...

Din vitrinele librărilor

CU OVIDIUS NASO

din nou la Tomis

Am coborât în gară la Constanța, către amiază. Iar pe seară, după treburi, m-am pomenit „la marginea mării”, cum zice poetul. Fericitul Eminescu! se vede că el n-a cunoscut marea decât sub un „cer senin” și „în liniștea sării”. Nu i-a fost dat, pesemne, să cunoască zilele lungi și hidoase cu ceață compactă și furtună pe mare. Iată, în seara de care vă vorbesc — seară geroasă de iarnă — marea era apăsată de o negură deasă și grea, și răscolită din adâncuri. Clocotea, spumega, arunca la țarm valuri înalte și furioase, se zbătea într-o necurmată, neînțeleasă și inutilă suferință. Numai în asemenea zile bagi de seamă că bine i s-a spus mării noastre — Mare Neagră.

Tot în asemenea zile începi să înțelegi de ce poetul antic al „Artei iubirii”, bătrînul Ovidiu, exilat aici, la Pontul Euxin, de către împăratul August, acum aproape două mii de ani, a urit această mare și aceste locuri:

*Nec coelum, nec aquae faciunt,
nec terra, nec aurae;
Et mihi perpetuus corpora languor
habet...*

(Și cerul, și apa, și pământul, și aerul — toate aici îmi sînt potrivnice. Și mi-i trupul pradă unei tinjiri perpetue.)

Dar Ovidiu n-a urit numai peisajul nostru. Nu o dată în *Tristia* sau în *Pontice*, se plînge el de cumplita barbarie a Sarmatilor, Sciților, Geților vrăjmași și războinici.

„Nu se află nici un fel de carte

pe aici; nici o ureche gata să asculte și să priceapă înțelesul cuvintelor mele. Pretutindeni domnește barbaria și un grai sălbatic”. Sau: „Nu-i nimeni aici cărui să-i pot citi versurile mele... Mă întreb de atîtea ori: La ce bun atîtea necazuri, atîta osteneală? Sarmatîi și Geții îmi vor citi oare lucrările mele?...”

Fără îndoială că și acum aproape două mii de ani, cerul de deasupra Pontului Euxin n-a fost în fiecare zi atît de sumbru pe cît îl vedea poetul exilat, venind dintr-o țară unde cerul e senin aproape totdeauna. Nici barbaria n-o fi fost atît de cruntă pe cît îi apărea poetului rafinat al Romei imperiale. Însă cert e un lucru: că nu aflai la Tomis nici o carte și nici un om care să poată pătrunde poezia lui Ovidius Naso, chiar în zilele cînd negura pe mare nu era atît de groasă și de grea.

Dar numai acum aproape două mii de ani? Din păcate, stări de lucruri asemănătoare au stăruit la Tomis — Constanța noastră de astăzi — pînă acum vreo 12 ani. Măcar că aici i s-a ridicat poetului o statuie, mai nimeni n-avea cheful și răgazul să-i citească inspirațiile stihuri. Alte preocupări și alte interese au stăpînit pe locuitorii cu oarecare carte ai Constanței. Poate un student sărac, un dascăl de școală să mai fi frunzărit cartea poeziei ovidiene. Încolo, cine? Armatorii milionari, negustorii de cereale, mării și micii afaceriști și speculanți care mișu-

nau prin port? Nu le ardea lor de poezie. Din pricina lor, vechiul Tomis barbar, chiar cînd a început să se denumească Constanța, a rămas în prelungire anticultural. Ceea ce poetul Barbu Nemțeanu a spus despre portul dunărean Galați — „oraș cumplit de negustori” — se potrivea și mai bine portului maritim Constanța. Cabaretul cu băuturi tari și cu programe „artistice” decoltate; lupanarul neguțătorind carne vie; plaja cu dezmațurile ei; promenada de pe chei, unde se etala o eleganță stridentă cu bijuterii grele; cazinoul cu jocurile de noroc — iată cultura străvechiului Tomis ajuns burghez și capitalist. Nu că nimeni nu-l citea pe Ovidiu în chiar latineasca lui originală, dar nici măcar în tălmăcirile românești, puține, cite s-au fost făcut. În schimb, nu te miri cine, rotofei și spilcuit, era tare pe o anume franțuzească: *Rien ne va plus... Faites vos jeux, messieurs... Rouge, impair et passe...* Sau o bilbiială de compliment amoros o dată cu ciupitura de gușă unei „dame bine”: *Vuzet șarmantă, ma parol, ma șeră...* Dar la ce bun să-i pretindem speculantului să citească? E de ajuns că — artisticește vorbind — e mare amator de muzică, fiind mare consumator de șimi, rumbă și sloufox.

Cîndva, a fost la Constanța ca să dea un concert George Enescu și s-a bucurat maestrul de vreo cincisprezece auditori. Vorba aia: sete de cultură și iubire pentru artă. În aceeași seară, la cazino, crupierii asudau, nemaiprididînd cu servitul cărților la *șămen-dă-fer*. Era îmbulzeală de protipendadă.

O curiozitate îndreptățită și irezistibilă te îndeamnă să descinzi la fața locului, astăzi, ca să constăți ce dezvoltare a luat în vechiul Tomis cultura care — vorba lui Cațavencu — a fost admirabilă, sublimă, dar a lipsit cu desăvîrșire. Aceeași curiozitate face să-ți lîncipui pe Ovidiu descins astăzi la Constanța și constatînd că foștii lui Sarmatîi, Sciți și Geți — atît de războinici și sălbatici pe vremea exilului său — sînt iubitori de pace și cultură, de cînd s-au eliberat nu numai din sclavia antică, dar și din sclavia regimului burghezo-moșieresc. Poetul, de la a cărui naștere se împlinesc anul acesta două milenii și a cărui amintire o vom prăznuți, va constata că dezvoltarea culturii la țarmul Pontului Euxin nu s-a făcut numai în întindere, ci și în adîncime. E o cultură tînără, desigur, dar lacomă: vrea de toate și cît mai mult. Astăzi, venit din nou printre noi, Ovidius Naso ar scrie alt fel de *Pontice*.

„Nu se află nici o carte pe aici” — a scris poetul pe la anul 10 al erei noastre către soția sa la Roma. Astăzi, ar informa-o nu numai că există o bogată bibliotecă centrală regională, dar și o sumedenie de biblioteci pe lîngă mai toate instituțiile și întreprinderile și la toate cluburile muncitorești care nu sînt puține. El, care a iubit atît de mult folclorul și miturile poporului italic, îi va scrie soției cu entuziasm că există aici o casă a Creației Populare, care îndrumă orice manifestare artistică atît a națiunii majoritare, cît și a minorităților naționale din această regiune, atît de barbară altădată. Nu mă îndoiesc o clipă că poetul ar gusta ariile populare pe care le culege și le interpretează orchestra „Briulețul”, alcătuită din muzicanți profesioniști, ca și fanfara de amatori a Direcției Regionale a Navigației Maritime, ca și orchestra de amatori a Întreprinderilor Comunale Constanța.

Nu știu, zău, dacă bătrînul bard al Romei, tot voind să urmărească ce mai e nou în materie de cultură și artă, în vechiul Tomis, ar mai avea timpul să-și scrie propriile versuri. Numai la Casa de Cultură

La Teatrul Marinei: tînărul Petre Cor-saru cîntă și dansează; pînă mai ieri a fost muncitor electrician.

Casa de Cultură a Sindicatelor are un teatru de păpuși. Regizoarea de culise a teatrului e Ileana Caraiani, care, de fapt, e felceră stomatologă.

Ca să fim drepți, omul culturii știe bine că, de fapt, cultura zice bogdaproste să n-aibă asemenea clientelă de elită. Și din momentul în care protipendada de cazino, cum și dibacii afaceriști ai portului, au fost azvirliți „peste bord”, numai din acel moment cultura a fost posibilă și la Constanța.

a Sindicatelor ar trebui să cheltuiască zile întregi ca să-i cunoască multipla activitate. Ar trebui să-i asculte și Corul, și Orchestra; să vadă evoluțiile Corpului de balet, reprezentațiile Teatrului de păpuși; să se ducă la cursurile pentru pregătirea instrumentiștilor necesari formațiunilor muzicale din

Cine ar putea crede că Dumitru Dumitrașcu, cel mai bun dansator amator la Casa de Cultură a Sindicatelor, este de meserie montor-vagoane C.F.R. și fruntaș în muncă?

cadrul întreprinderilor, cursurile de canto pentru membrii Ansamblului Casei, cursul de cultură generală pentru maeștri din întreprinderile mai mici care n-au posibilitatea să-și organizeze asemenea curs; să urmărească manifestările celor două brigăzi artistice de agitație din oraș, afară de cele 38 de brigăzi de la GAS-uri și SMT-uri pe care le instruiesc cei doi instructori pentru sectorul agricol ai Casei.

Aici, poetul Ovidiu ar putea să strângă mâna unui Dumitru Dumitrașcu, care are 26 de ani, e lăcătuș montor la atelierele vagoane C.F.R. de la Palas, fruntaș în muncă și cel mai bun dansator la echipa de dansuri naționale. Ar putea să-l cunoască și pe profesorul de limba franceză Aurel Popărescu, care-i un bun bariton solist. La Teatrul de păpuși al Casei s-ar bucura de zîmbetele tinerești ale „regizoarei de culise” Ileana Caraiani, care, de fapt, e felceră stomatologă la Serviciul medico-sanitar al portului; ale

„artistei minuitoare” Marilena Pădurescu, care, de fapt, e operatoare P.T.T., ori ale Dimitrelei Stelian, care-i... casnică.

Desigur, nu s-ar putea opri aici. Ar mai avea de văzut niște echipe teatrale de amatori, ca aceea de la Sindicatul sanitar și de la Energo-Combinat; corurile de la — să zicem — Petrol-Export sau Cooperativa „Igienă”, care are și o mandolinată; cercurile coregrafice ca acela de la fabrica de biscuiți „Munca”; alte brigăzi artistice ca PTTR ori Centrul mecanic, ori „Alimentara” etc etc. Dar Școala populară de artă, unde se fac teatru, canto, muzică instrumentală, pictură, sculptură, coregrafie? Dar Casa Pionierilor unde avem ateliere de tâmplărie, „mîini îndeminatice”, unde copiii cumînți și merituoși desenează, cîntă, dansează, joacă teatru? Aici poetul ar ridica în brațe pe „baletistele” Doina Dumitriu din clasa a VII-a, care știe un dans țigănesc, și Ecaterina Basarabescu, tot din clasa a VII-a, care știe un dans turcesc.

PENTRU CĂ

acolo unde în trecut domneau neștiința și decadentismul, astăzi cultura a devenit un bun al celor mulți. **PENTRU CĂ** să de vină din zi în zi mai înfloritoare cultura noastră socialistă.

Poetul n-ar ocoli nici Teatrul Marinei și s-ar interesa îndeaproape de repetițiile ce se fac aici la spectacolul intitulat „Hai la vot” și închinat alegerilor de la 3 februarie. Cu mare interes și surprindere ar afla că, printre actori, cîntăreți, dansatori se găsesc un Petre Corșaru și Dinu Ștefan, pînă mai ieri electricieni, un Niculae Sandu, fost ospătar, o fostă coafeză, Ana Baci, o fostă dactilografă, Getta Turlea, care, toți, își exercită cu pasiune și prospețime noua lor profesie.

Firește că poetul ar fi fost invitat la festivitatea de zilele trecute de la Teatrul de Stat Constanța, care a împlinit cinci ani de existență. Ar fi putut să vadă nu numai fragmente de spectacole cum e „Cîinele grădinarului” de Lope de Vega sau „Într-un ceas bun” de Rozov și o demonstrație a Secției de păpuși și a Teatrului de Estradă, dar să și constate cît de mult oamenii muncii iubesc pe „histrioni” și teatrul lor.

Nu începe vorbă că ar fi intrat și la Muzeul orașului, unde ar fi găsit unele vestigii ale șederii sale de surghiunit la Tomis și unde

ar fi aflat că acolo se mai fac încă cercetări pentru descoperirea mormintului său, ceea ce, desigur, i-ar fi iscat în inima lui sensibilă de poet puternice emoții.

În sfîrșit, ar fi fost imposibil să nu zăbovească la Cenaclul literar, unde ar fi cunoscut poeți locali și mai ales pe profesorul Grigore Sălceanu, care tocmai a scris o dramă în versuri *Ovidiu*, ce desfășoară tragedia exilului său și care va fi reprezentată la Teatrul de Stat chiar în zilele sărbătoririi celor două milenii de la nașterea poetului.

După aceste vizite multiple și bogate, poetul n-ar mai putea să scrie către calomniatorul său Hyginus, cum a scris în elegia a XI-a din Cartea a III-a:

Barbara me tellus, et inhospita littora Ponti...

(Iată-mă pe un pămînt barbar, pe țărmurile neospitaliere ale Pontului Euxin...)

Căci tocmai pe țărmurile Pontului Euxin, ca și în întreaga țară, poezii nu mai sînt surghiuniți, iar cultura e în neînteruptă dezvoltare...

Lascăr SEBASTIAN

Fotografii de A. LOVINESCU

Cu grație și convingere, eleva dintr-a VII-a, Ecaterina Basarabescu, execută un dans turcesc la Casa Pionierilor.

Pastorul dr. Chasuble (Remus Comăneanu), care-și îngăduie mai multe simțăminte laice decît i-ar permite profesiunea.

Lady Bracknell (Madeleine Nedeianu), aparînd în finalul piesei ca un deus-ex-machina.

Una din „perechile” din piesă: Gwendolen și Jack Worthing (Silvia Popovici și Victor Re-bengiu).

La data la care vor apare aceste rînduri, comedia Bunbury de Oscar Wilde, pusă în scenă la Teatrul de Stat din Craiova, va fi cunoscut lumina rampei și, fără îndoială, că va fi discutată în cronicile dramatice.

Piesa aceasta a lui Oscar Wilde, complicată ca un imbroglîo, spumoasă prin paradoxuri, aduce în fața spectatorilor aristocrația engleză de la sfîrșitul secolului trecut, avidă de bani și de distracții, superficială, înfumurată, afișînd o virtute care nu-i decît un cod ridicol de maniere.

Notațiile de față, extra sumare, și mai ales, pozele reprezintă momentele dinaintea premierei, clipele acelea de fervoare, în care se găsesc ultimele mișcări, intonații, în care suferiu! se aude la fel de tare ca actorul, iar regizorul mult n ai tare.

Lady Bracknell (Madeleine Nedeianu) mai căuta prestața, miss Prism (Florica Nicolescu) ipocrizia, Cecily (Sanda Toma) candoarea, Gwendolen (Silvia Popovici) cochetăria mondenă, Jack Worthing onestitatea lui Onest, Algernon Moncrieff (D. Rucăreanu), brambureala, și I. Singer — asistentul decorator al lui W. Siegfried — cartoane pentru înlocuirea unor decoruri.

Ne pare rău că alții înaintea noastră vor fi scris despre premieră — dar pentru că noi am asistat la pregătirea ei, vom reveni cînd spectacolul va mai îmbătrîni... în timp. Căci e nefiresc ca absolvenții aceștia entuziaști să nu mențină pînă la spectacolul o sută, strălucirea faimoaselor parodoxe ale lui Wilde.

...și o scenă din afara scenei, într-un moment de tensiune dramatică: Vlad Mugur (regie), Cella Voinescu (costume), Petre Dragu (secretariatul literar al teatrului).

FILME DESPRE EROI

1. Un episod erotic din lupta poporului sovietic împotriva fascismului; cîteva figuri ome-nești impresionante; un scenariu epopeic cu accente sentimentale.

2. Un alt film al eroismului socialist: „Pul de tigru”, realizat în R.P. Chineză. E vorba despre lupta revoluționară a poporului chinez împotriva imperialiștilor japonezi. Eroul principal are 16 ani și e purtătorul unor misiuni importante. „Pul de tigru” e un adevărat imn adus vitejei poporului chinez.

3. Filmul polonez „Un om în umbră” — construit pe firul unei pasionante intrigi poliștice — demonstrează elocvent eroismul unor partizani în luptă cu perfidia dușmanului de clasă.

4. Filmul bulgar „Coasta lui Adam” n-are nimic din izul biblic al titlului. În limbajul acesta simbolic, se poate spune că e vorba de emanciparea Evei, care refuză să fie o neînsemnată anexă a bărbatului. Romanul unei Eve moderne care înfrînge prejudecățile privitoare la rolul femeii în societate, filmul interesează nu numai prin conținutul său dramatic, ci și prin multe secvențe care înfățișează viața unei regiuni cu populație musulmană.

UN SPORT FĂRĂ ANOTIMPURI:

Motociclismul

Vă place motociclismul?

Iată o întrebare la care o bună parte din cei chestionați vor răspunde în mod afirmativ. Cum se poate, de altfel, să nu-ți placă un sport în care vioiciunea întrecerii, dinamismul duelurilor sportive te fac să trăiești emoții dintre cele mai tari. Cum se poate să nu-ți placă, văzînd o mașină a cărei forță măsurată în zeci de cai putere poate fi totuși dirijată cu ușurință de conducătorul ei, un om care, indiferent de calitățile fizice pe care le-ar avea, este totuși un semen al tău. Apoi, motociclismul este sportul care se înegrează aproape perfect în secolul în care trăim, secolul aparatelor automate, al aviației cu reacție, al energiei atomice. Și, dacă pînă în prezent,

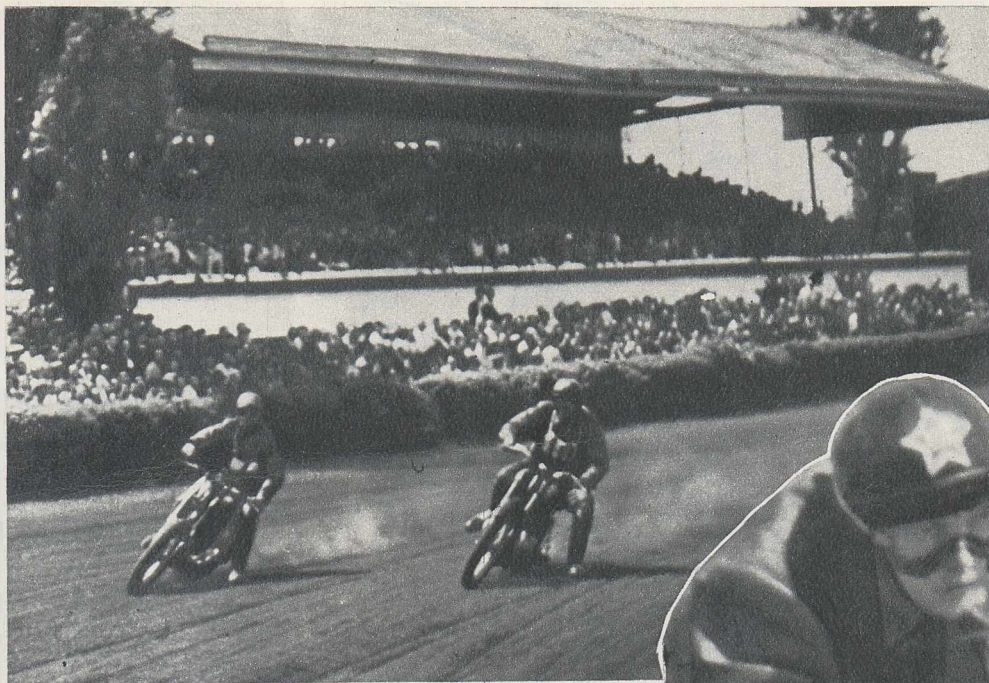
multe ori reușesc să se descurce din situații dintre cele mai dificile. Îi vezi urcînd pante de o înclinație pe care, tu spectator, nu te-ai încumeta să le urci nici cu... piciorul. Îi vezi întrînd cu motocicletele prin vadurile apelor în care „mașina“ se scufundă aproape complet și totuși reușesc să o treacă pe malul celălalt, de parcă un vad n-ar constitui pentru ei și mașină, un obstacol. La proba kilometru lansat te impresionează viteza uluitoare cu care alergătorii străbat traseele. La circuitele de viteză ca și la cursele de dirt-track te captivează duelurile strînse, în special pe viraje, în care motocicliștii experimentați intră cu o viteză ce determină pe unii spectatori cu nervii mai

să vă lase indiferenți? Se poate să nu-i îndrăgești pe acești sportivi ai curajului și să nu fi prezent la manifestările lor? Desigur că nu! Și prilej de a-ți urmări vi se oferă din belșug.

Motociclismul este un sport care se practică în orice anotimp. Primăvara, toamna și iarna îi poți urmări pe alergătorii în motocrosuri și concursuri de regularitate. Vara, în competiții de viteză pe circuit și în coastă, în tentative de record pe șosea, concursuri de dirt-track. Pentru motocicliști ploaia, ninsoarea, gerul sau căldura toridă nu constituie un impediment care să-i oprească să-și încerce forțele. Din contră. Atunci cînd în ziua sau în timpul desfășurării unei curse de motocros sau al unei probe de regula-

În ciuda condițiilor grele de concurs, Ludovic Szabo a reușit pentru a doua oară să cucerească în cadrul olimpiadei motocicliștilor — desfășurată la Garmisch-Partenkirchen din R.F.G. — mult râvnita medalie de aur. Iată pe acest tenace alergător străbătînd, în această cursă, o porțiune de teren plină de noroi.

În plin duel pe viraj. Un aspect caracteristic de la o întrecere de dirt-track, desfășurată pe hipodromul Băneasa-trap.

ritate intervine ploaia, alergătorii se bucură. Curios, nu?... Prin aceasta, condițiile de concurs devin inerent mai grele, iar verificarea posibilităților lor se poate face într-un mod mai eficient. De altfel, motocicliștii își pregătesc astfel mașinile încît acestea să poată face față indiferent de condițiile atmosferice în care vor fi solicitate. Nu mai departe de primăvara anului trecut, la campionatul de regularitate, în decursul celor 8 zile de concurs, alergătorii au trebuit să meargă pe porțiuni de șosea complet înzăpezite — pe ger — pe șosele pline de noroi, dar și cu praf, și pe o căldură care i-a determinat la un moment dat să alerge eclipșați în costumele lor de vară.

Or, pentru toate aceste situații pe care le-au oferit „capriciile“ naturii, motocicliștii și motoarele au avut o bună pregătire. Mașinile au făcut față cu succes atît pe porțiunile de șosea înzăpezite cît și pe cele pline cu noroi, sau asfurnute cu un strat gros de praf. Spiritul de prevedere al motocicliștilor a făcut ca aceștia să treacă cu succes unul dintre cele mai severe examene. Dar examenele nu s-au terminat și conștienții de acest fapt, motocicliștii continuă să se pregătească pentru a ru fi surprinși de alte probleme pe care le vor ridica în fața lor viitoarele competiții.

GH. ȘTEFĂNESCU

În probele motocicliste de record pentru a mări viteza de înaintare a mașinii, alergătorii au crenat motocicletele. (Dispozitiv aerodinamic din duraluminu). Iată-l pe Romano Moldovan (nr. 29) și mașina sa cu care ne pe traseul concursului de coastă de pe dealul Feleacului.

din toate aceste noi și considerabile forțe nu a avut timp să se nască și un sport nou, motociclismul își poate da o fărîmă din ceea ce ar însemna activitatea unei discipline bazată pe punerea în valoare, în sport, a uneia dintre forțele enumerate mai sus.

Acum, dacă revenim la ceea ce oferă sportul cu motor pentru a satisface toate gusturile, indiferent cît de pretențioase ar fi, este suficient să enumerăm genurile de competiții moto care, ca varietate, întrec oricare altă disciplină. În motociclism întîlnim alergări pe teren variat — motocrosurile și trialurile — curse de regularitate și rezistență, de viteză pe circuit, criteriul de viteză pe șosea, pe kilometru cu start de pe loc sau lansat, curse de viteză în coastă, întreceri de dirt-track etc. etc. Or, în toate aceste genuri de manifestare a sportului cu motor, nu se poate să nu întîlnești ceva care să te pasioneze. Spre exemplu, la motocrosuri te captivează îndemnarea sportivilor care de foarte

puțin tari să închidă sau să-și acopere ochii. Și toate acestea reușesc să satisfacă cu atît mai mult cu cît ai convingerea, bazată pe fapte, că măiestria sportivilor noștri motocicliști este un fapt real, apreciat și deseori a fost recompensat de către organizatorii diferitelor competiții desfășurate în afara granițelor țării.

Motocicliștii romîni N. Sădeanu, L. Szabo, M. Cernescu, B. Predescu, Iosif Popa, C. Radovici și mulți alții au reușit să cucerească medalii de aur în competițiile internaționale de 6 și 4 zile desfășurate fie în R.D. Germană, fie în R. Cehoslovacă sau R. F. Germană. I. Olaru deține recordul unuia dintre cele mai dificile trasee pentru cursele de viteză pe circuit din R. P. Polonă. N. Bulescu a reușit să întrecă, într-un concurs internațional, pe motociclistul de renume mondial Wittvar și totodată să cîștige una dintre cele mai importante competiții din R. Cehoslovacă. Toate aceste fapte, precum și multe altele pot

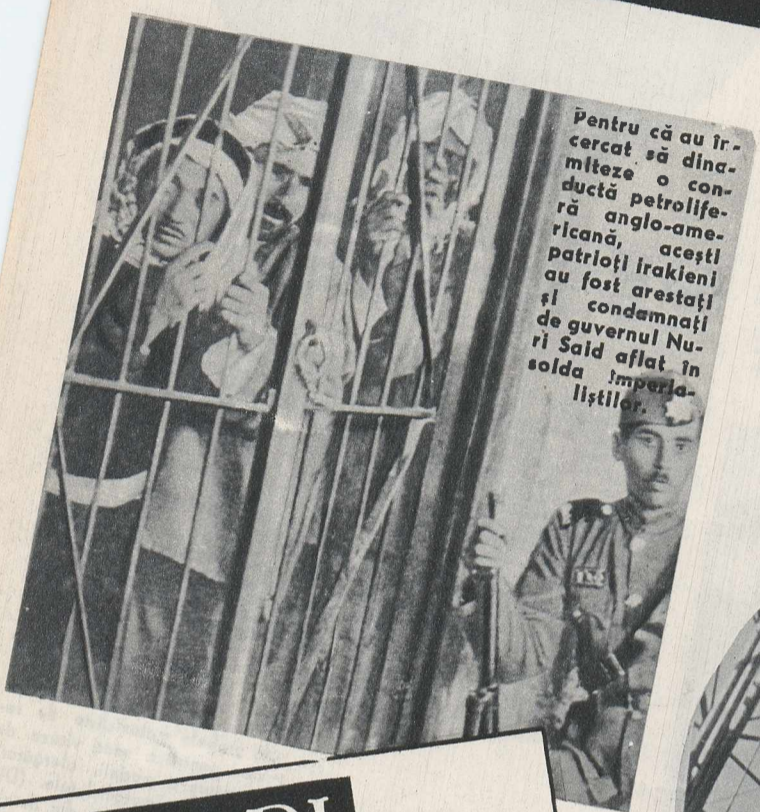
Abia au amușit tunurile în zona Canalului de Suez și iată că Orientul Arab se găsește din nou sub amenințarea cetro-pitorilor imperialiști. Ceea ce nu le-a reușit agresorilor anglo-franco-israelieni cu ajutorul invaziei armate în Egipt, încearcă să realizeze neocoloniștii americani cu metode mai perfide. Astfel, dacă anul 1956 s-a încheiat cu plecarea rușinoasă a masacraților anglo-francezi din Port-Saidul pretăcut în ruine, anul 1957 a fost inaugurat de guvernării americani prin lansarea așa zisei „doctrine Eisenhower” — un nou și monstruos plan imperialist de restaurare a vechilor rânduieți coloniale în Orientul Apropiat și Mijlociu, un program delibe-berat de cotopire și jefuire a țărilor arabe, de transformare a acestor țări în tocarul unei vaste conspirații războinice îndreptate împotriva Uniunii Sovietice și a celorlalte țări socialiste.

DOCTRINA

PETROL

În mesajul lui Eisenhower către Congresul S.U.A. se subliniază ca în țările vizate de noul plan american de expansiune se află două treimi din rezervele mondiale de petrol cunoscute până în prezent.

În luptă pe viață și pe moarte pentru acapararea aurului negru din Orientul Apropiat și Mijlociu. Dacă în 1938, din cele 16 milioane de tone de petrol extrase în această regiune doar 2 milioane de tone reveneau monopolurilor americane, în 1950, din cele 87 milioane tone de petrol extrase, 40 de milioane tone au fost acaparate de americani. „Doctrina Eisenhower” întinde mai departe, chiar dacă acest lucru provocă neliniște la Londra și Paris. De altfel, ziarul american „CAPITAL TIMES” preciza deunăzi că în esența ei „doctrina Eisenhower” a fost concepută în primul rând pentru promovarea intereselor societăților petrolifere americane. Același ziar recunoaște că „DIPLOMAȚIA PETROLULUI” practică de guvernul Eisenhower a agravat situația din Orientul Apropiat și Mijlociu.

Pentru că au încercat să dinamiteze o conductă petroliferă anglo-americană, acești patrioți irakieni au fost arestați și condamnați de guvernul Nuri Said aflat în solda imperialiștilor.

↑ Cine muncește și cine realizează profitul în fotografie, unul din vătafi monopolurilor americane operând în Kuwait.

DOLARI

Interesele marilor monopoluri americane sînt satisfăcute numai atunci cînd petrolul arab acaparat la un preț de nimic umple cu aur safeurile din Wall-Street. Numai în anul 1955 firmele petrolifere ameri-cane și engleze au realizat laolaltă un profit de nu mai puțin de 1.900.000.000 dolari. Se înțelege, deci, că la o astfel de afacere bănoasă businessmenii, pe care îi reprezenta Eisenhower și Dulles, nu preocupă cele 200 milioane de dolari, promise drept „ajutor” pentru a arunca praful în ochii lumii arabe. Ca și „doctrina Truman”, cu vestitul ei „plan Marshall”, noua „doctrină Eisenhower” rezervă dolarului același rol de cal troian, de jefuire a bogățiilor țărilor arabe.

ȘANTAJ

Concomitent cu promisiunea mieroasă „de a colabora și ajuta” țările sau grupurile de țări din regiunea Orientului Apropiat și Mijlociu în vederea unei preținse economice sub egida S.U.A., și programul lui Eisenhower și Dulles intensifică la culme șantajul și presiunile imperialiste împotriva statelor arabe. De cîteva săptămîni propaganda americană aflată în „războiul nervilor” împotriva țărilor de nord fac parte din pactul de la Bagdad și în primul rînd împotriva Siriei. Presa monopolurilor transoceanice pretinde pe un ton cum și menținerea flotei a 6-a americane în Mediterana răsăritea-nă. „THE CHRISTIAN SCIENCE MONITOR” relatează cu lux de amănunte că forțele militare americane sînt puse „în stare de alarmă”, iar persoane oficiale americane reiau sloganurile șanta-jaț, afirmînd că această „stare de alarmă” ar putea fi menținută Coloniștii americani au nevoie și de aceste metode pentru a intimida populațiile blagoslovite de binefacerile „doctrinei Eisen-hower”.

↓ Congresmenții și președintele S. U. A. nu le sînt suficiente imaginile de acest fel întîlnite în Irak. Doctrina lor are drept scop agravarea mizeriei băștinașilor.

„Ceea ce nu spun des-chis „doctrinile” și din cursurile lor dau în vîlea hărți ca cea din „Parl-arcen urlaș, mîna prădal-nică a imperialismulu-fură bogăția cea ma-de seamă a Orientulu-Apropiat și Mijlociu per-tru a-b transforma în mormane de dolari și lire sterline.”

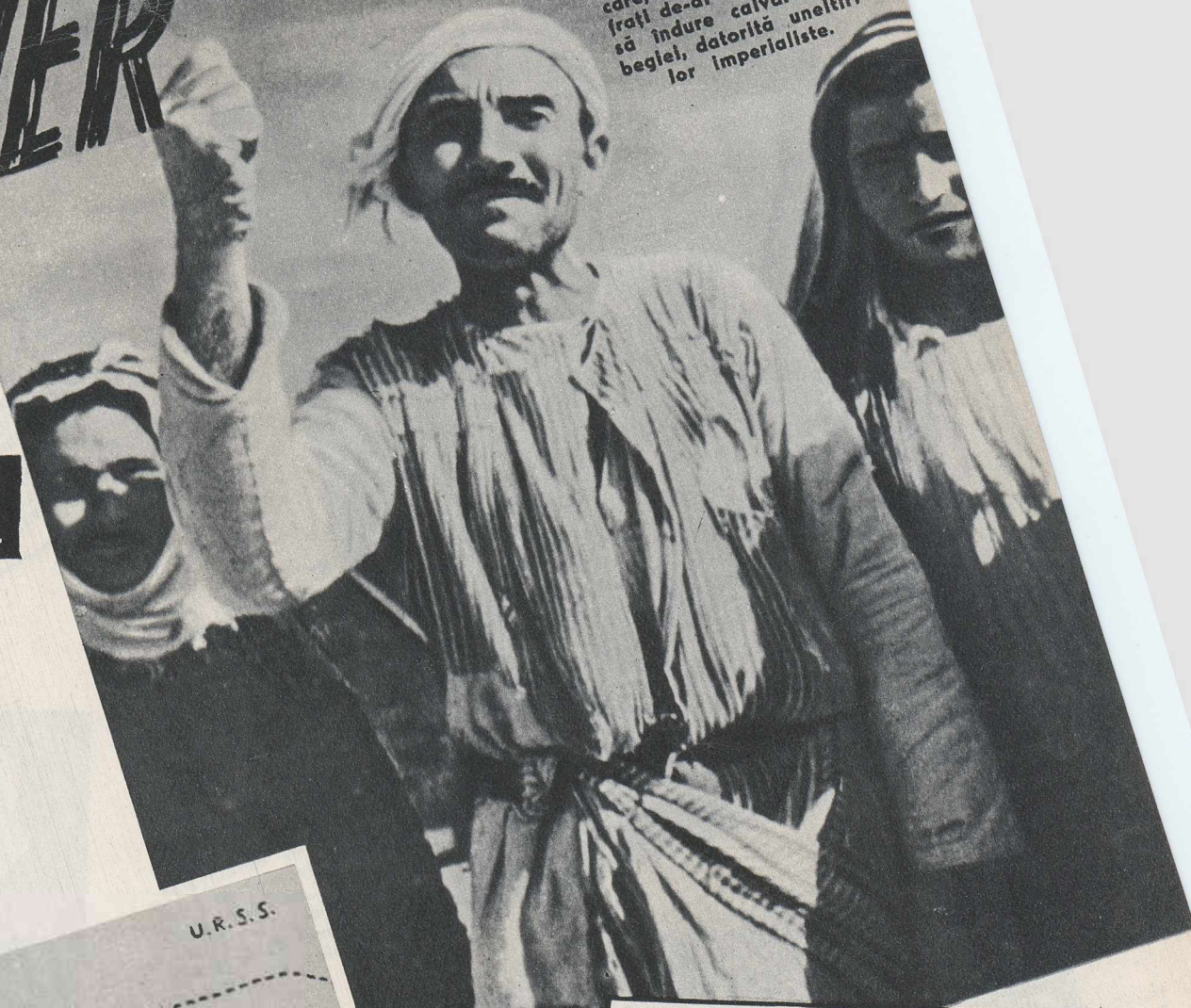
EISENHOWER

Text: D. BABOIAN

COLONIALISM

Slăbirea pozițiilor anglo-franceze în Orientul Arab și avântul luptei anticolonialiste a popoarelor arabe sînt socotite de autorii „doctrinei Eisenhower” drept un așa-numit „VID”, pe care neocolonialistii americani se declară gata să-l umple prin amestecul lor grosolan în treburile interne ale țărilor din Orientul Apropiat și Mijlociu, și prin transformarea acestei regiuni într-un protectorat militar și economic, de tip colonialist. În numele „supremației mondiale” a S.U.A., în numele intereselor expansioniste ale Wall-Street-ului, imperialismul american reia vechile practici ale colonialismului, camuflindu-le sub firme noi.

FITI BLESTEMATI CĂIN-
LORI; ALLAH SĂ VĂ PE-
DEPSEASCĂ PENTRU NE-
LEGIUIRILE VOASTRE! —
Iată strigătul plin de ură
al acestui țăran iordanian
care, asemenea multor
frați de-al săi, este silit
să îndure calvarul pri-
begiei, datorită uneltiri-
lor imperialiste.

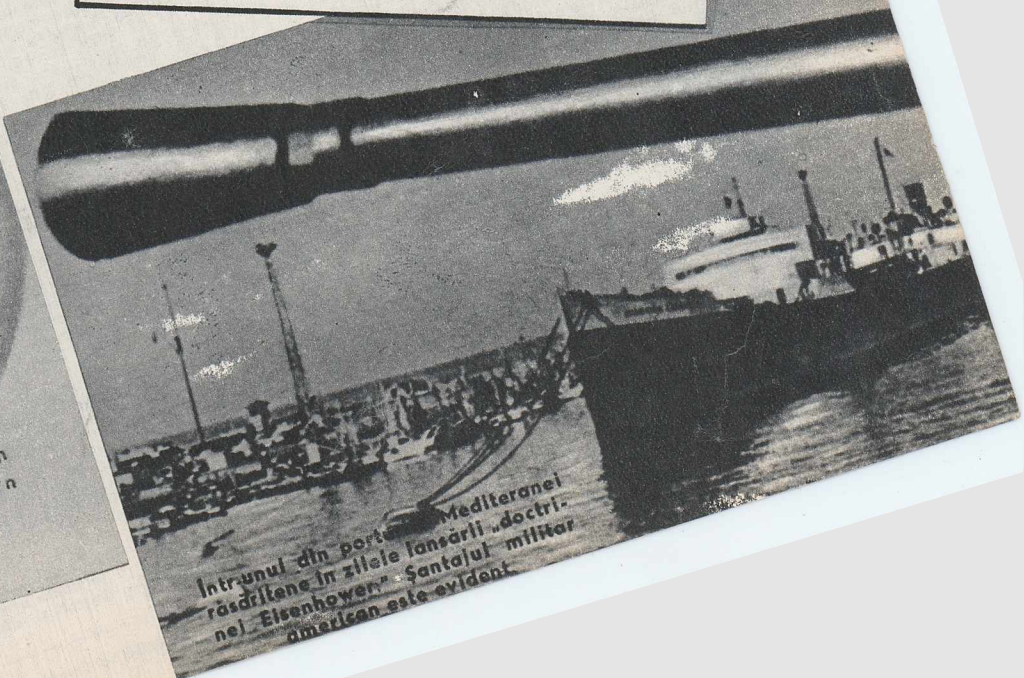
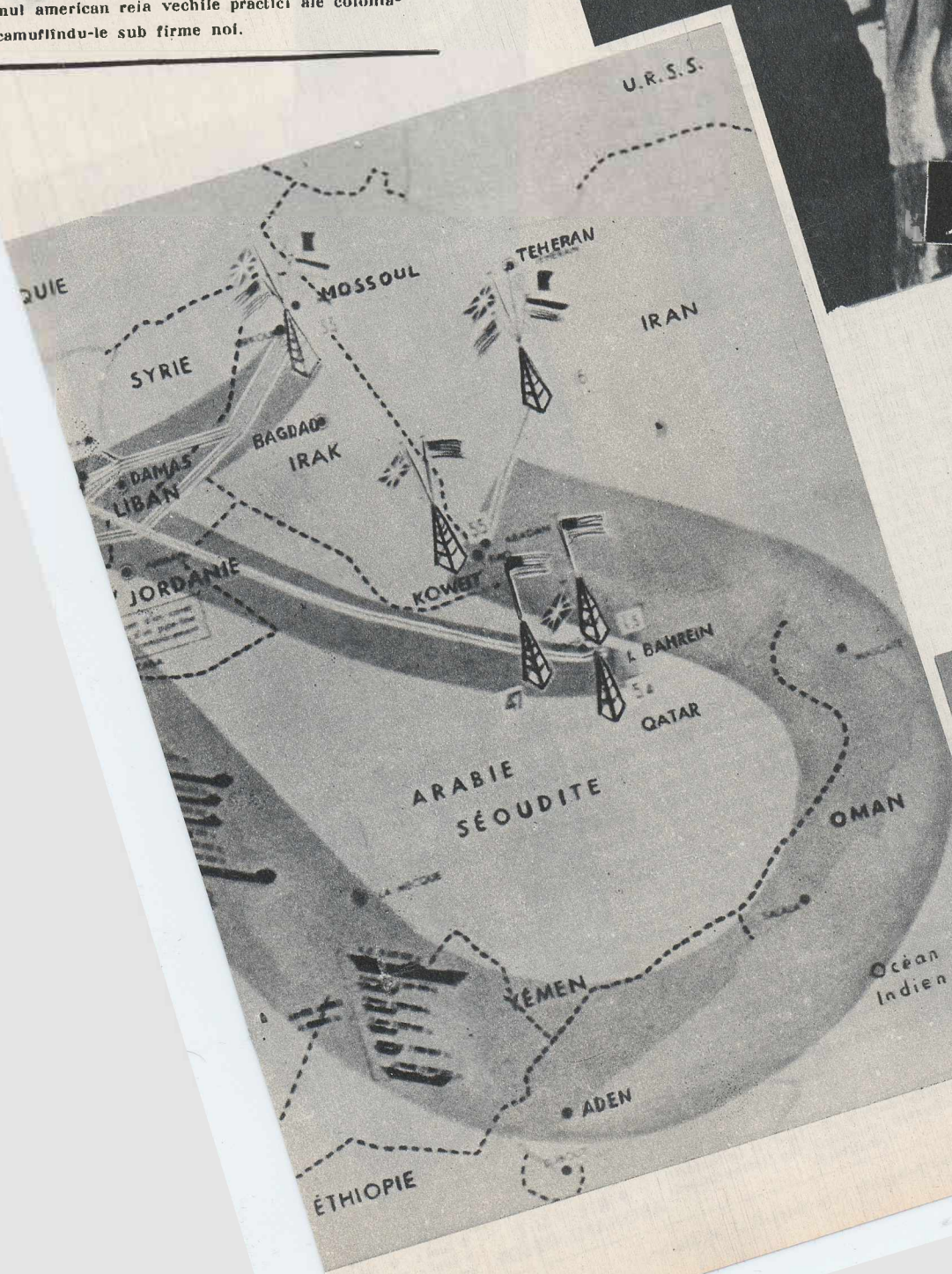

AGRESIUNE

Pomana nesolicitată de dolari înrobitori este oferită de S.U.A. paralel cu un și mai puțin cerut program de ajutor militar și colaborare.

Și de astă dată planul american de transformare a țărilor arabe într-un vast cîmp de provocări războinice îndreptate contra lagărului socialist este camuflat în dosul perdelei de fum a calomniilor anticomuniste, antisovietice și apare în fața lumii întregi ca unul din cele mai primejdioase instrumente de agresiune.

Faptul că în mesajul său special din 5 ianuarie, președintele Eisenhower a cerut Congresului S.U.A. autorizația de a folosi forțele armate americane în Orientul Apropiat și

Într-unul din porturile Mediteranei răsăritene în zilele lansării „doctrinei Eisenhower” șantajul militar american este evident.

„DOCTRINA EISENHOWER“

(Urmare din pag. 31-a)

AGRESIUNI

Mijlocu în orice moment va considera „necesar“ s-o facă, fără a avea nevoie de nici o altă aprobare, trădează cit se poate de evident ce intenții agresive se ascund în dosul frazelor ipocrite despre dragostea subită a imperialiștilor americani față de Orientul Arab și despre grija lor pentru „dezvoltarea economică“ și „apărarea independenței“ țărilor arabe. Proaspăt lansată, „doctrina Eisenhower“ are după cum se vede multe asemănări cu o serie de alte programe imperialiste falimentare de odinioară. IAR DACĂ ÎNTR-UN TRECUT NU PEA ÎNDEPĂRTAT „DOCTRINA CHURCHILL“ ȘI „DOCTRINA TRUMAN“ AU FOST ÎNGROPATE ÎN LADA DE GUNOI A ISTORIEI, ÎN LUMEA DE AZI EXISTĂ FORȚE MAI MARI ȘI ÎNSEMNATE, CAPABILE SĂ HĂRĂZEASCĂ ACEEAȘI SOARTĂ „DOCTRINEI EISENHOWER“.

„Doctrina Eisenhower“ = plan de învrăjblire a țărilor arabe, de încordare a tensiunii internaționale. Provoacă puse la cale la frontiera dintre Siria și Irak, ca și cele de la granița dintre Israel și Iordania ar putea servi oricând drept pretext pentru o intervenție armată americană, bineînțeles pentru „salvarea“ de primăjdie... „comunismului internațional“. În fotografie: Aspect de la granița Irakului cu Siria.

Împotrivirea arabilor se manifestă și prin curajoasele acțiuni de aruncare în aer sau de incendiere a faimoaselor pipe-line-uri. Fotografia noastră redă momentul când patrioții arabi au dinamitat pe teritoriul sirian marea conductă ce transporta petrolul irakian spre porturile mediteraniene.

Sus: Anthony Eden copleșit de eșecul aventurii militare contra Egiptului și de lupta unită a patrioților arabi. Jos: E rindul președintelui Eisenhower...

Prea sînt complicate legile și convențiile și, în general, stările vieții, ca să nu căutăm a le simplifica. Astăzi, încotro te întorci, hop — o realitate! Una obiectivă, adică îți place, nu-ți place, ea este. Păi, ce fel de trai e acesta? A sosit timpul ca realitatea obiectivă să dispară. Există ceea ce vreau, ceea ce nu vreau! Scuit pe doll!

Firește, sînt metode și metode pentru a realiza cele preconizate. Poți distruge, pur și simplu, realitatea care nu-ți convine. În susținerea unei asemenea căi, nimeni altul n-a adus argumente mai tari ca însuși Adolf Hitler. Nu-i convenea, de pildă, existența diverselor popoare, altele decît neamul său de „supraomeni“. Atunci a declarat, plîscîndu-și mustața:

„Cine îmi poate contesta dreptul de a nimici milioane de oameni de rasă inferioară, care se înmulțesc ca insectele?...“

Într-adevăr, cine? Pînă la urmă, ce-i drept, s-a găsit totuși cineva. I-a trîntit o contestație la modul cel mai eficient cu putință.

Dar sfîrșitul lui Hitler nu înseamnă și sfîrșitul strădaniilor pe altarul noului ordin. De ce adică să mă împiedic mereu de o mie și una de lucruri, filințe, legi, adevăruri etc. — dinafara mea? De ce n-aș avea dreptul să decid, clar și irevocabil, inexistența lor?

Observați că metodele diferă. Hitler admitea că există anumite realități în afara lui și își stabilea dreptul de a le distruge. Eroare fatală!

Eu prefer altă metodă. De la bun început, nu accept existența respectivă. Așadar, n-am nevoie să procedez la desființare, lipsind obiectul. N-am nevoie să distrug ceea ce nu este... Am impresia că e mult mai simplu. Și mai civilizată totodată.

Să presupunem, de exemplu, că vecinul meu locuiește într-o casă pe care o rivnesc. Declar în mod solemn că vecinul nu există și, perfect legal, mă instalez în casă. Cine ar putea să-mi conteste acest drept?

Sau: avînd nevoie de bani și cunoscînd faptul că bani se găsesc de obicei prin buzunarele hainelor, lansez mai întii următoarea decizie: „Nu există haine cu buzunare!“ S-a zis! Apoi golesc toate buzunarele trecătorilor, fără să mă tem de nici o lege din lume. Cine o să mă condamne pentru delictul de a fi golit ceva inexistent?

Sau: mi-am pus în gînd să trec Alpii fără nici un efort. Decid în consecință: „Munții aceștia nu există!“ Și mă plimb pe un șes odihnitor și, fluierînd fără grijă, trec pe nesimțite dincolo. Dacă Hanibal mi-ar fi cerut statul, i-aș fi recomandat această metodă...

Sau... Dar mi se pare că-mi arog un merit care nu-i al meu. Să dăm cezarului ce-i al cezarului. Descoperitorul noii metode e guvernul Statelor Unite ale Americii. Eu n-am făcut decît să exemplific cu ajutorul modeste mele fantezii.

Ca să la locul izgonitelor Anglia și Franța în Orientul Apropiat și Mijlociu — adică pentru a pune mîna pe marile rezerve de petrol de acolo — guvernul S.U.A. a hotărît că această parte a lumii este „un vid“. Cine cercetează cuvîntările oficiale, precum și presa americană, va înțilni de nenumărate ori această expresie. Prin urmare, popoarele arabe, stăpînii de drept ai petrolului lor, nu există! Din moment ce coloniaștii englezi și francezi au fost alungați, vidul e absolut. În asemenea împrejurări, cine ar putea să conteste dreptul S.U.A. de a interveni — conform programului elaborat de curînd — pentru a „umple vidul“?

Hitler ar fi tipat isteric: „Voi distruge milioanele de arabi, am dreptul s-o fac, pentru că vreau petrolul lor! Înainte marș!“

„Doctrina Eisenhower“ glăsuiește mai abilit: „Milioanele de arabi au dispărut. A rămas petrolul fără stăpîni. Bletul orfan! Ne aruncăm prin urmare în vid ca să salvăm petrolul și echilibrul planetei. Înainte marș!“

De remarcat cum scopuri similare pot fi urmărite prin metode diverse. Nu se poate spune că imperialismul n-are suplețe.

Mă-ntreb însă dacă popoarele lumii — această implacabilă realitate obiectivă care nu s-a lăsat desființată de tunurile și greanurile fascismului — vor accepta să se considere dispărute de dragul noulor poște ale imperialismului american.

Cel care ored că numai nedibăcia l-a condus pe Hitler la șoricioaică se înșală. Frazele sucite mai așa sau mai alt fel nu rezolvă nimic. E vorba de ceva mult mai esențial.

Soarele nu dispere la ordinul cîrtiltei.

Eugen FRUNZĂ

REDACȚIA : BUCUREȘTI Căsuța Postală 7
PIAȚA ȘCINTEII Tel. 7.60.10 Int. 1788

ABONAMENTE:

la toate oficiile postale din țară și la factorii postali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL
ABONAMENTELOR

3 luni : 9 lei
6 luni : 18 lei
un an : 36 lei

de prof. AUREL BOIA
LECTIA A XVI-a

Cifrele. Grupurile RMN, RMTT, RK. Literele duble

31. În stenografie se folosesc cifrele obișnuite, cărora li se aduc unele simplificări.

32. Cuvintele *lei*, *kilogram* și *kilometru* se notează prin *l*, *kl* și *km*, sus, la dreapta cifrelor respective.

33. Într-o serie de cuvinte cuprinzând grupul RMN sau RMTT litera *m* se scrie mult aruncată la stânga.

34. Prin analogie cu SK, grupul RK din cuvintele *preocup*, *practic* și *protect* se notează prin inversarea lui *r*.

35. Literele formate din curbe se scriu, când sint repetate (*cece*, *ff*, *mm* etc.), prin dublarea dimensiunii. În grupurile *cec*, *gf*, *gece* etc. literele se scriu în continuare, fără colț.

400	4	4.000.000	4	al doilea	2
4.000	4	4.000.000.000	4	îndoit	2
de două ori	2x	3%	3	sute și sute	1
jumătate	1/2	3%	3	millionar	1
15-I-1957	75	romin	9	permanent	1
600.000 lei	6	deținermin	9	împrumutat	1
preocup	m-am	9	logice		
practic	cocoș	9	guler(m)		

EXERCIȚIUL 29

(de citit, transeris și copiat)

105	56	3	1	17	3
1237	x	h	2	10	3x
5	x	10	x	6	00
3432	x	1	605	x	1
61	1	1	1	1	1

EXERCIȚIUL 30

(de scris în stenografie)

O mare cucerire a omului în lupta cu natura a fost descoperirea focului. La început o(a)menii au învățat să folosească focul care izbucnea spontan. Ei vedeau că fulgerul aprinde copacii, observau incendiile din pădure, erupția vulcanilor. Focul obținut în mod întâmplător era păstrat cu grijă mult timp. Numai după multe milenii a cunoscut omul secretul dobândirii focului. Descoperirea focului și folosirea lui au dat oamenilor posibilitatea să stăpânească anumite forțe ale naturii. Omul primitiv s-a desprins definitiv de regnul animal. A luat sfârșit epoca îndelungată de formare a omului S-au schimbat radical și condițiile vieții materiale a oamenilor.

EXERCIȚIILE 27-28

(cheie)

E cu gust și nu costă aproape nimic. Am păstrat, păstrăm și vom păstra tot ce ne-a dat în păstrare. Pe ce stradă stai? Deputatul vorbește limba germană.

E un fapt deosebit. A fost bolnav de pojar. Acum e bine și poate să fugă. E mecanic pe un vagon.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
M	A	R	E	N	N	E						
A	M	A	L	I	E		S	A	D	D	V	A
N	I	M	I	C		S	T	R	A	D	A	
E	N	E				D	A	M	E	N	I	R
A	T		C	A	L	F	A	R	R			
			I	V		R	A	D	A		N	A
L	R	I	F	A		A	N	C	U	T	E	I
Z	I	N	A		A	S		A	M	I	C	A
V	I	A	T	A		P	O	S	T	E	R	
O	T		C	E	A	R	T	A		E	D	N
R	E		G	E	A	N	T	A		L	E	O
U	M	B	R	E		N	A		D	O	R	V
L	A	B	I	A	T		C	A	N	C	E	R

CUVINTE INCRUCIȘATE DIN OPERA MAESTRULUI MIHAIL SADOVEANU

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
M	A	R	E	N	N	E						
A	M	A	L	I	E		S	A	D	D	V	A
N	I	M	I	C		S	T	R	A	D	A	
E	N	E				D	A	M	E	N	I	R
A	T		C	A	L	F	A	R	R			
			I	V		R	A	D	A		N	A
L	R	I	F	A		A	N	C	U	T	E	I
Z	I	N	A		A	S		A	M	I	C	A
V	I	A	T	A		P	O	S	T	E	R	
O	T		C	E	A	R	T	A		E	D	N
R	E		G	E	A	N	T	A		L	E	O
U	M	B	R	E		N	A		D	O	R	V
L	A	B	I	A	T		C	A	N	C	E	R

ORIZONTAL: 1) Abate francez, călător prin Moldova în vremea Ducăi-Vodă (Zodia Cancerului) — Pâr-Negru, zis și Jder cel Mititel (Frații Jderi). 2) Domnișoara Keminger din „Dudnia Margareta” — Localitate în Oltenia, locul de origine al familiei maestrului Sadoveanu. 3) „Locul unde nu s-a întâmplat...”, titlul unui roman al maestrului Sadoveanu — ... Lăpușeanu”, carte care oglindește amărăciunea lăsată de urgia războiului. 4) Personificarea somnului — „...și locuri”, povestiri pline de viață care zugrăvesc meleagurile Moldovei — Două cincini dintr-un șer! 5) Cal dobrogean — „Un... și-un om”, povestire din volumul, „O istorie de demult” — Notă muzicală. 6) Patru la romanii! — Prăpastie — „... Florilor” din amintirile unui pescar cu undiță. 7) Soția dascălului Neculai Grosu din „Pășania unui cumătru” (Povestiri de sară) — „Hanu...”, capodopera idilicului jovial și al rafinamentului gastronomic. 8) „...lacului” sau întâmplarea cu Zamfira, nepoata morarului Simion, din „Povestiri” — Sportiv fruntaș — Soția lui Răduțu din „Crișma lui moș Precu”. 9) „... Românească”, veche revistă la care a colaborat și continuă să colaboreze maestrul Sadoveanu — „Cazul Eugeniței...”, roman cu

o desfășurare dramatică. 10) Titlul unei povestiri despre nepoții lui Vasile Bujor din „Lanoi în Vișoara” — Dan Negrea. 11) Notă muzicală — Servietă — Nume bărbătesc. 12) Mănușchi de povestiri apărut în volumul 6 din „Opere” — Tine — „Moartea lui Ion...” titlul unei povestiri din „Umbre”. 13) Sunet pronunțat cu buzele — „Zodia” vremii Ducăi-Vodă, mare roman istoric al maestrului Sadoveanu (nearticulat).

VERTICAL: 1) „Însemnările lui Neculai...” — fiu de săteni săraci, care, în ciuda lipsurilor materiale, izbuște să termine facultatea și să devină profesor — „...alb”, partea a doua a romanului istoric „Frații Jderi”. 2) „Cin-tecul...”, titlul unui volum de nuvele din 1909 — Soția lui cuconu Dumitrel Costăchescu din „Dudnia Margareta”. 3) Cadre — Una din pasiunile maestrului Mihail Sadoveanu — Bébe! 4) Nume feminin — Fecior (Trans.) — Compromis între alb și negru! 5) „...Potcoavă”, roman istoric — Aia. 6) Prefix care are uneori semnificație de negativ — Nume arab — Dinsa. 7) Sadoveanu Mihail — Localitate în Moldova unde s-a născut în anul 1880 Mihail Sadoveanu. 8) Viața acestui mare domn al Moldovei a fost descrisă cu măiestrie de M. Sadoveanu — Tovarăș. 9) Titlul unui capitol din „Crișma lui moș Precu” — Grup social închis, caracteristic pentru țările cu orinduire înopate din Orient. 10) Ca mere — „...Domniței Ruxandra” cu Timuș, feciorul lui Hmil, hatmanul cazacilor — Ca la 10 orizontal. 11) Când dorești ceartă îl găsești și în papură! — Porție — Il ocupă în spațiu fiecare corp. 12) Titlul unui roman al maestrului Sadoveanu — „Mărire și...”, povestire din volumul „Priveliști dobrogene”. 13) Pronume — Era în viață — Bătrînul boier cu răzbuarea căruia începe primul volum de „Povestiri” al maestrului.

ANECDOTE

Iulie 193... Ajun de alegeri în orașelul Z.

Un tânăr scriitor, după ce încercase să lucreze un timp la redacția unui ziar politic din Capitală, se retrăsese acasă scîrbit de matrapazlicurile de acolo.

La una din întrunirile electorale, dezlănțuite cu tot atelajul de saltimbanci și sforari, vorbitorul, — un cunoscut om politic de pe atunci, de fel tot din orașelul cu pricina — pentru a da și nișică culoare locală argumentelor și făgăduielilor sale, se adresa ascultătorilor cam în felul următor:

— Fraților, cine nu e cu noi, nu ajunge om. Iată, avem aici, în oraș, un exemplu grăitor. Consăteanul nostru X, care a lucrat o vreme în redacția ziarului nostru, a plecat de lingă noi și... ce a ajuns?

Vorbitorul făcu o mică pauză teatrală, ca pentru a alunga vedenia stîrnită de o asemenea jalnică decădere:

— Ce a ajuns bietul nostru con-

sătean? (Pauză) A ajuns scriitor, fraților!

★

Sedintă furtunoasă în parlament. Aplauze, huiduieli, fluietări pe seama unuia dintre „aleșii” care reușise să încaseze un sperț gras de la una din societățile petrolifere, pentru amendamentul introdus la legile votate „cu ridicata” câteva zile mai înainte.

În toiul scandalului cineva de pe banca ministerială, un mustăcios în uniformă de țaran, aruncă opoziției următoarea acuzație:

— Politica pe care o faceți este o politică de piei roșii!

La care un deputat din opoziție, renumit prin replica sa acidă, răspunse prompt:

— Nu știu dacă noi facem o politică de piei roșii, dar știu că avem în fața noastră... piei care nu roșesc niciodată...

★

Alta...

De data aceasta „alesul” este un cunoscut moșier din fundul Mol-

dovei, senator, putred de bogat, obez și prostănac. Ca senator era renumit pentru cantitățile de aperitive înfulecate la bufet și pentru gafele dezbătute în incintă.

Într-o zi sîcîit de succesele vestitului Dere Ioanițescu, care-și dezvoltagea o fulminantă interpellare în legătură cu ambele trei chestiuni referitoare la ceferul austriac, senatorul nostru anunță și el o interpellare...

... și ceru ministrului de resort să aibă mai multă grijă de sârmana văduvă și bietii orfani ai eroului... necunoscut, cărora n-ar fi rău să li se asigure o pensie viageră, eventual chiar pe toată viața...

★

Se împlinise anul acesta 60 de ani de la moartea unui „ales al națiunii”, cu numele de Constantin Bobeică.

Bobeică era mereu „ales” deputat de Botoșani, numai pentru că punea la dispoziția partidului din care făcea parte, sume foarte mari cu care acesta oferea băutură trepădușilor și ciomege bătaușilor. De unde lua Bobeică banii, nu era o taină: juca și trișa la cărți, asigu-

rindu-și și câștiguri foarte mari. Fiind deputat, se bucura de... imunitate.

Cu prilejul unor alegeri, i se cerură lui Bobeică sume mai mari ca de obicei.

Desperat, el plecă în căutarea unei lovituri. După ce culese unele informații, se urcă în trenul care pleca în străinătate. Iși descoperi repede partenerul: era un mare negustor de porci care însoțea un transport vîndut la Viena. Purta la el și foarte mulți bani, deoarece avea intenția să cumpere o instalație industrială pentru fabricarea mezelurilor.

Pînă la graniță, Bobeică îl despuie pe negustor și de bani, și de porcii intrați ca... miză la jocul de cărți. Iar a doua zi apărură radios la club, cu o sumă care întrecea cu mult suma rîvnită de conducerea partidului. Și astfel fu din nou „ales”!

Cînd din cauza bețiilor și a măsuirilor la jocurile de cărți era uneori amenințat cu excluderea, Bobeică riposta:

— Nu se poate, șefule, nu se poate! Eu sint alesul porcilor. Numai ei pot hotărî...

S. M. RUSU

FLACARA

Nr. 3 (100) - 1 februarie 1957

